

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE PÍLA

december
2007

JSS
www.jss.divin.sk

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE PÍLA

december 2007

dokument neprešiel jazykovou úpravou

Objednávateľ:

Obec Píla

Ing. Milan Dobrocký – starosta obce
Píla č. 174
985 53 p. Mýtna

Zhotoviteľ:

Ing. Ján Sivok – JSS

Ing. Ján Sivok
Hrnčiarska 298/16
985 52 Divín

Dokument Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja bol schválený uznesením Obecného zastupiteľstva v Píle pod č. 8/2007 zo dňa 21. decembra 2007.

Ing. Milan Dobrocký
starosta obce Píla

Obsah

Úvod	6
Príhovor starostu obce Píla	7
Vízia obce Píla	8
1. Význam a metodika spracovania PHSR	9
1. 1 Význam a cieľ spracovania PHSR	9
1. 2 Metodika a postup spracovania PHSR	10
1. 3 Charakteristika PHSR a nadväznosť na základné rozvojové dokumenty	11
1. 4 Základné pojmy	15
ANALYTICKÁ ČASŤ	
2. Audit zdrojov	19
2. 1 Základná charakteristika obce	19
2. 2 Všeobecná charakteristika obce a jej historický vývoj	19
2. 2. 1 Geografická charakteristika	19
2. 2. 2 Prírodné, klimatické a geologické podmienky	20
2. 2. 3 Historický vývoj obce	22
2. 2. 3. 1 Kultúrno-historický potenciál obce	24
2. 2. 3. 2 Heraldické znaky obce	25
2. 3 Demografický vývoj a štruktúra obyvateľov obce	26
2. 3. 1 Historický vývoj počtu obyvateľov obce	26
2. 3. 2 Stav a pohyb obyvateľstva obce v rokoch 2001 – 2006	27
2. 3. 3 Veková štruktúra obyvateľov	28
2. 3. 4 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva	29
2. 3. 5 Vierovyznanie	31
2. 3. 6 Národnostné zloženie obyvateľstva	32
2. 3. 7 Ekonomická aktivita obyvateľstva	32
2. 3. 7. 1 Zamestnanosť	32
2. 3. 7. 2 Nezamestnanosť	33
2. 4 Technická a občianska vybavenosť	34
2. 4. 1 Technická vybavenosť	34
2. 4. 2 Domový a bytový fond	34
2. 4. 3 Doprava a komunikácie	35
2. 4. 4 Telekomunikácie, internet, pokrytie TV signálom	35
2. 4. 5 Informačné systémy v obci	36
2. 4. 6 Protipožiarna ochrana	36
2. 5 Školstvo, kultúra, šport	36
2. 5. 1 Škola a predškolské zariadenia	36
2. 5. 2 Kultúra a kultúrne zariadenie	36
2. 5. 3 Športové zariadenia, kluby, činnosť	37
2. 6 Zdravotníctvo a sociálna oblasť	37
2. 6. 1 Zdravotnícke zariadenia v obci	37
2. 6. 2 Sociálna činnosť obce	37
2. 7 Analýza hospodárstva	37
2. 7. 1 Organizačná štatistika hospodárstva	37
2. 7. 2 Subjekty organizačnej štatistiky v obci podľa OKEČ-u	38
2. 7. 3 Neziskové inštitúcie	39
2. 8 Analýza terciárnej sféry	39
2. 8. 1 Finančníctvo	39
2. 8. 2 Obchod a služby v obci	39
2. 8. 3 Služby a potenciál cestovného ruchu	39
2. 8. 3. 1 Ubytovacie a stravovacie zariadenia	39

2. 9	Analýza životného prostredia	40
2. 9. 1	Znečisťovanie ovzdušia a nakladanie s odpadmi	40
2. 9. 2	Ochrana prírody	40
2. 9. 3	Vodné plochy a toky	40
2. 10	Majetok obce	40
3.	Dotazníkový prieskum	41
3. 1	Metodika dotazníkového prieskumu	41
3. 2	Charakteristika a obsah dotazníka	41
3. 3	Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu	42
4.	SWOT analýza obce	47
5.	Identifikácia a analýza problémov	48
5. 1	Definovanie problémových oblastí rozvoja obce	48
5. 2	Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja	52
STRATEGICKÁ ČASŤ		
6.	Vízia obce	53
7.	Stratégia rozvoja obce	53
7. 1	Strategický cieľ rozvoja obce	54
7. 2	Prioritné oblasti rozvoja obce, ciele, opatrenia a aktivity	54
7. 3	Akčné plány	59
IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ		
8.	Zabezpečenie PHSR	63
8. 1	Finančné zabezpečenie PHSR – spôsoby financovania rozvoja obce	63
8. 2	Personálne zabezpečenie PHSR – vytvorenie koordinačných skupín zabezpečujúcich realizáciu plánov z PHSR v budúcnosti	68
9.	Monitorovanie, vyhodnotenie a modifikácia PHSR	69
9. 1	Spôsob monitorovania PHSR	69
9. 2	Vyhodnotenie a spôsob modifikovania PHSR	70
Záver		71
Použitá literatúra a zdroje údajov		72
Prílohy		73

Úvod

Poznanie toho, že je potrebné uskutočniť zásadné zmeny vo vývoji spoločnosti na globálnej, národnej i miestnej úrovni z dôvodu zhoršovania životného prostredia, drancovania nerastných surovín, zamerania sa na neustály rast ziskov, začalo prenikať na verejnosť začiatkom sedemdesiatych rokov 20. storočia. Prijala sa úloha vytvorenia uceleného súboru sociálnych, ekonomických a environmentálnych princípov na dosiahnutie **trvalo udržateľného rozvoja**, ktorý je chápaný ako:

...taký rozvoj, ktorý umožňuje uspokojovať potreby súčasnej generácie bez toho, aby ohrozil možnosti budúcich generácií uspokojovať ich potreby.

Pre trvalo udržateľný rozvoj nie je dominantný ekonomický rast, ale je viac zameraný na **otázky kvality života a rovnakých možností pre každého**. Týka sa dlhodobého zdravia a integrity životného prostredia, zahŕňa starosť o kvalitu života, rovnaké možnosti všetkých ľudí, rovnaké práva pre terajšiu generáciu i nasledujúce.

Rozhodujúcim nástrojom štátnej regionálnej politiky sa stal **Zákon č. 503/2001 Z.z.** o podpore regionálneho rozvoja v znení Zákona č. 351/2004 Z.z., ktorý ustanovuje, že hlavnú úlohu pri strategickom plánovaní podpory regionálneho rozvoja zohrávajú orgány štátnej správy, obcí a samosprávnych krajov.

V zmysle uvedeného zákona má efektívnemu plánovaniu a čerpaniu prostriedkov pre miestny a regionálny rozvoj napomôcť program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (ďalej PHSR) obce, resp. samosprávneho kraja. **PHSR je strednodobý programový dokument**, ktorý obsahuje najmä analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov a prvoradých potrieb, úlohy a prvoradé potreby v rozvoji ako aj návrh finančného a administratívneho zabezpečenia.

Strategické plánovanie miestneho a regionálneho rozvoja alebo aj programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa do slovníka a agendy samospráv dostali najmä v súvislosti s možnosťou uchádzať sa o európske dotácie. Strategické plánovanie je ale najmä spôsob aktívneho ovplyvňovania budúcnosti daného územia, ktorý pomáha zladať predstavy rozhodujúcich aktérov rozvoja, umožní lepšie sa vyrovnáť s prebiehajúcimi zmenami vonkajšieho prostredia, umožní využiť komparatívne výhody a potlačiť existujúce nevýhody s cieľom zvýšenia konkurenčného postavenia. Tento proces preto nemôže byť motivovaný iba vidinou získania dotácií. Úlohou miest, obcí a regiónov je strategický plán miestneho rozvoja nastaviť tak, aby na jeho základe bolo nielen možné čerpať prostriedky zo zdrojov EÚ, ale zároveň mať realistickú stratégiu miestneho rozvoja založenú na miestnych potrebách a špecifikách. **„Ked' nevieme, kam chcelme ísť, nepomôže nám ani to, že si kúpime automapu.“**

Európa regiónov, zdôrazňovanie zodpovednosti regiónov za hospodársko-sociálny rozvoj vlastného územia, decentralizácia kompetencií v oblasti regionálneho rozvoja, regionálna politika krajiny a medzi-regionálna spolupráca, ako aj úspešné a prínosné projekty – to patrí medzi najdôležitejšie aktivity Európskej únie vo vzťahu k regionálnemu rozvoju.

V programovacom období 2007 – 2013 pripadne Slovensku z európskeho balíka viac ako 11 miliárd Eur z celkového balíka 385 mld. Regionálna politika EÚ sa podľa už schválených dokumentov bude v blízkej budúcnosti uberať tromi smermi, ktoré pokrývajú oblasti „konvergencia“, „zvyšovanie konkurencieschopnosti“ a „Európska územná spolupráca“. V decembri 2006 bol vládou SR prijatý Národný strategický referenčný rámec SR, ktorý je kľúčový dokument pre programovanie pomoci EÚ na nasledujúce rozpočtové obdobie. V auguste 2007 bol predmetný dokument akceptovaný aj Európskou komisiou.

Okrem toho v programovacom období 2007 – 2013 bude rozvoj vidieka na Slovensku podporovaný z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EAFRD) a to prostredníctvom **Programu rozvoja vidieka**. Slovensku takto z EAFRD pripadnú takmer 2 mld. Eur. Program rozvoja vidieka bol schválený v novembri 2007.

Jasné stanovenie rozvojových priorít umožní obci Píla realizovať dlhodobý rozvoj založený na cielej stratégii a nie na náhlych, nekoordinovaných rozhodnutiach. PHSR obce Píla vychádza z dlhohodobej vízie obyvateľov využiť geografickú polohu obce a krásu krajiny s prírodnými danosťami, predovšetkým v cestovnom ruchu.

PHSR obce Píla poskytuje komplexný pohľad na súčasný stav hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce a **stanovuje strategický cieľ, prioritné oblasti rozvoja, ciele, opatrenia a aktivity** v súlade s cieľmi Národného strategického referenčného rámca Slovenskej republiky 2007 – 2013, s cieľmi

Programu rozvoja vidieka 2007 – 2013 a s cieľmi Programu hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2007 – 2013.

Dokument PHSR obce Píla bol spracovaný na základe Zákona č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, v zmysle § 10, ktorý rámcovo vymedzuje jeho obsah.

Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády SR a princípy regionálnej politiky EU zakotvené zvlášť v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (toto nariadenie formuluje všeobecné ustanovenia o štrukturálnych fondoch).

Dokument PHSR obce Píla je základným dokumentom, ktorým sa samospráva obce pri výkone svojej činnosti stará o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov.

Príhovor starostu obce Píla

Vážené dámy, vážení páni,

v rukách držíte dokument, ktorý predstavuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Píla.

Vstupom Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva sa naskytla možnosť podieľať sa na čerpaní pomoci, ktorú Európska únia poskytuje regiónom. Tá bude v programovacom období 2007 – 2013 realizovaná prostredníctvom Národného strategického referenčného rámca a Národného strategického plánu rozvoja vidieka. Pomoc z Európskej únie sa poskytuje na ekonomický a sociálny rozvoj regiónov Slovenska.

Zákon č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja ukladá obciam povinnosť spracovať strednodobý programový dokument – Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (PHSR). PHSR je základným rozvojovým dokumentom, ktorý je akceptovaný Európskou úniou. Je nevyhnutnou súčasťou rozvojových projektov, ktoré budú predkladané obcami a má podporný charakter na programovacie obdobie 2007 – 2013.

PHSR zahŕňa v sebe všetky oblasti života, v ktorých existuje perspektíva rozvoja, od infraštruktúry a základnej vybavenosti obce, cez možnosti rozvoja cestovného ruchu a podnikania, ľudské zdroje a kultúru, životné prostredie, bytovú problematiku až po sociálne otázky a školstvo. Podáva súhrnný pohľad na súčasnú situáciu a podmienky života občana našej obce.

PHSR má ambíciu byť východiskovým dokumentom pri realizácii komplexných riešení problémov týkajúcich sa najmä infraštruktúry, rozvoja cestovného ruchu, nezamestnanosti ale aj ďalších oblastí rozvoja obce Píla. Konkretizuje strategické ciele a rozvojové aktivity vo forme konkrétnych opatrení a projektov, určuje ich nositeľov a navrhuje spôsob financovania a implementácie.

Snahou obce Píla je, aby sa rozvíjala postupným, prirodzeným vývojom na základe reálnych potrieb jej obyvateľov a hlavne na základe finančných možností obce. Prvoradou úlohou bude zabezpečiť projektovú pripravenosť obce, ktorú je potrebné riešiť, nakoľko je neodkladnou podmienkou jej ďalšieho rozvoja. Cieľom obce je v prvom rade zabezpečiť výstavbu verejného vodovodu v obci, resp. plánovaných investičných aktivít (plynifikácia, výstavba chodníkov, úprava ulíc, či rekonštrukcia verejných budov). Nezanedbateľnou možnosťou rozvoja našej obce je jej poloha v lone krásnej prírody pod úpäťm vrchu Javor. Na tejto báze by mala obec rozvíjať cestovný ruch. Okrem toho je našou prioritou proporcionálne rozvíjať všetky ostatné oblasti života so základným cieľom zlepšiť kvalitu života všetkých obyvateľov obce Píla.

Verím, že do realizácie tohto programu sa zapoja okrem samotnej obce aj ďalšie subjekty, organizácie, inštitúcie a v neposlednom rade aj obyvatelia obce, aby sme spoločnými aktivitami zrealizovali zábery uvedené v tomto programe a zanechali tak ďalším generáciám naše dedičstvo.

V Píle, dňa 30. decembra 2007

Ing. Milan Dobrocký
starosta obce Píla

Vízia obce Píla

„Obec Píla predstavuje vidiecke sídlo v severozápadnej časti regiónu Novohrad pod úpäťm vrchu Javor, ktoré okrem krás vyplývajúcich z charakteru krajiny a umiestnenia obce v lone podhorskej prírody ponúka svojim obyvateľom plnohodnotné miesto pre život charakteristické základnými prvkami vysokej kvality života.“

„V obci je vybudovaná komplexná základná infraštruktúra – vodovod, plynofikácia, kanalizácia a čistička odpadových vôd. Súčasťou obce sú vybudované chodníky, upravené miestne komunikácie a centrum obce s ihriskom pre deti a šport predstavuje pýchu obce.

Obyvatelia obce, ktorých počet rastie, majú v obci prácu, ale aj možnosti vlastnej sebarealizácie – priestory obce ponúkajú možnosti na podnikanie hlavne v oblasti služieb cestovného ruchu.

V okolí obce sú vybudované náučné pešie a poznávacie cyklistické chodníky.

Obec Píla sa stará o osobnostný rast svojich obyvateľov a to v oblasti dodatočného vzdelávania. K tomu prispievajú aj organizované vzdelávacie a rekvalifikačné kurzy. Súčasťou života v obci sú nielen výročné kultúrno-spoločenské a športové podujatia, ktoré motivujú miestnych obyvateľov k pomoci pri organizácii podobných akcií, ale aj k iným aktivitám smerujúcim k podpore rozvoja vlastnej obce.

Obec má vypracovaný komunikačný systém medzi obyvateľmi obce a jej vedením, k čomu využíva verejne prístupný internet. Internetová prezentácia obce formou www stránky je samozrejmosťou a slúži ako vhodný prezentačný prvok obce pred širokou verejnosťou.

V obci sú zriadené služby požadované jej obyvateľmi – rozšírená obchodná sieť, materská škola, ambulancia lekára, prostredníctvom ktorej chorí a nevládni obyvatelia dostanú potrebnú lekársku starostlivosť. Svoje miesto má aj domov dôchodcov.

Píla sa stáva vyhľadávaným miestom života na vidieku hlavne pre mladých ľudí prichádzajúcich z miest, ktorí hľadajú pokojný, kludný a plnohodnotný život v ekologicky čistom, príjemnom a krásnom prostredí vidieckeho charakteru.“

1. Význam a metodika spracovania PHSR

1.1 Význam a cieľ spracovania PHSR

Regionálny rozvoj sa v súčasnosti uskutočňuje v dvoch vzájomne prepojených koncepcných smerovaniach, a sice realizáciou regionálnej politiky na úrovni vnútroštátnych legislatívnych noriem a na úrovni foriem pomoci regiónom s možnosťou využitia foriem pomoci z fondov Európskej únie.

Zároveň prebieha zložitý proces transformácie ekonomiky a spoločnosti a vytvorenia zodpovedajúceho inštitucionálneho a legislatívneho rámca na prevzatie a implementáciu pravidiel Európskej únie.

Vytvoriť komplexný systém podpory regionálneho rozvoja na celoštátnej regionálnej, ale aj miestnej úrovni bolo cieľom Zákona NR SR č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorý okrem iného ustanovil i kompetenciu vypracúvať, schvaľovať a pravidelne vyhodnocovať plnenie PHSR, príp. jeho časti, podieľať sa na ich uskutočňovaní a pravidelne vyhodnocovať ich plnenie.

Získanie finančnej podpory z verejných zdrojov (európskych, štátnych alebo regionálnych) býva pri projektoch zameraných na regionálny rozvoj často podmienené ich zladením s rozvojovou stratégiou príslušnej obce, mikroregiónu či kraja. Vyžaduje to aj uvedený zákon o podpore regionálneho rozvoja. Podľa tohto zákona **majú mať obce schválený PHSR**.

PHSR obce nenahrádza územno-plánovacia dokumentáciu a územno-plánovacie podklady, ale patrí medzi ostatné podklady využívané v územno-plánovacej činnosti. Na úrovni obce je základným územno-plánovacím dokumentom územný plán obce alebo zóny. Územné plánovanie vytvára predpoklady pre trvalý súlad všetkých činností v území s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja pre šetrné využívanie prírodných zdrojov a pre zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt (Zákon č. 50/76 Z.z. v znení neskorších predpisov). Jednotlivé zámery predkladané v rámci prípravy **PHSR musia byť však v súlade s existujúcou schválenou územno-plánovacou dokumentáciou**, príp. s podkladmi, pričom program rozvoja obce stanovuje iba mieru podpory jednotlivým jeho zámerom.

Dokument PHSR obce je základným dokumentom, ktorým sa samospráva obce pri výkone svojej činnosti stará o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov so zreteľom na vzájomné vertikálne a horizontálne väzby medzi jednotlivými komponentmi krajiny.

Cieľom PHSR je sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a zároveň je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, stratégiou rozvoja príslušného mikroregiónu, príp. rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia, kultúrneho dedičstva a pod. Je to program cielených opatrení navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a dopĺňaný.

PHSR sa zameriava na komplexnú koncepciu rozvoja obce v hlavných oblastiach jej života pre najbližšie a strednodobé obdobie so zakladaním rozvojových prvkov a východísk pre dlhodobý a dlhodobý udržateľný rozvoj tohto sídelného a územného útvaru. Hlavnou intenciou programu je zvrátenie nepriaznivých tendencií a rozvoj tých ukazovateľov a oblastí, ktoré môžu z dlhodobého hľadiska vytvoriť podmienky pre dlhodobý udržateľný rozvoj celého územia a jeho zatraktívnenie.

Poslaním PHSR je zabezpečiť kontinuitu rozvoja obce. Je to zároveň otvorený dokument a mal by sa **podľa vopred stanovených pravidiel dopĺňať a aktualizovať**. Je preto výsledkom cieľavedomého, otvoreného a demokratického procesu, do ktorého sa aktívne zapájajú všetci dôležití sociálni partneri na úrovni obce (verejná správa, podnikatelia, mimovládne organizácie, verejnosť, obyvatelia). Takto vypracovaný dokument PHSR má predpoklady, aby si získal širokú miestnu podporu a stáva sa užitočným nástrojom nielen na koordináciu prioritných rozvojových zámerov (verejných aj súkromných), ale aj na získavanie prostriedkov potrebných na ich realizáciu. Vychádza pritom z analýz obsiahnutých vo východiskovej časti programu a odhaľovaní a anticipácii základných tendencií a vývinových trendov v záujmovom území i širšom kontexte.

PHSR sa zameriava na komplexnú koncepciu rozvoja obce v hlavných oblastiach jej života pre najbližšie a strednodobé obdobie so zakladaním rozvojových prvkov a východísk pre dlhodobý a dlhodobý udržateľný rozvoj tohto sídelného a územného útvaru. **Cieľom vypracovaného rozvojového dokumentu PHSR obce je prispieť k vyváženému rozvoju obce**.

1. 2 Metodika a postup spracovania PHSR

Dokument PHSR z hľadiska metodického postupu je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Zahŕňa proces plánovania, organizovania, rozhodovania a finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja na regionálnej, resp. miestnej úrovni s cieľom dosiahnuť hospodársky a sociálny rozvoj v určenom období a tým zabezpečiť vyvážený rozvoj cieľového územia, t.j. obce.

Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Vypracovanie a realizácia účinného PHSR je zložitý proces, ktorý je mimoriadne náročný na koordináciu, odborné vedomosti a zabezpečenie širokej palety väzieb na strategické dokumenty v SR a EÚ. Hlavným zámerom je zavedenie procesu strategického plánovania do života obce na princípoch partnerstva, programovania, koncentrácie a doplnkovosti.

✚ dokument PHSR obce Píla je spracovaný metódou interaktívneho plánovania. Podstatou metodiky interaktívneho plánovania je, že proces prebieha systémom zdola nahor, čo znamená, že sami miestni ľudia musia byť autormi svojich rozvojových plánov, ktoré budú aj realizovať. Oni sami najlepšie poznajú svoje okolie, jeho možnosti a problémy. Rovnako veľmi dobre vedia o svojich potrebách a potrebách svojich detí a nevyhnutne musia mať prvé právo rozhodovať o svojej budúcnosti, čo je základný princíp demokracie.

V procese spracovania PHSR obce Píla bol teda aplikovaný prístup predstavujúci kombináciu expertnej a komunitnej metódy, ktorý spája profesionalizmus a miestne znalosti. Cieľom je, aby program rozvoja obce nebol len „názorom odborníkov“, ale aby bol zrozumiteľný i pre laikov a slúžil obci a jej obyvateľom.

Spracovanie programu, priebeh a zabezpečenie po organizačnej, obsahovej i vecnej stránke zabezpečoval koordinátor – projektový manažér Ing. Ján Sivok v spolupráci s pracovnou skupinou obce Píla počas obdobia september – december 2007.

Táto činnosť obnášala naštudovanie si potrebných dokumentov a podkladov, spracovanie dát a zverejnenie informácií v analytickej časti, komunikáciu s významnými inštitúciami a aktérmi v obci, vyzvanie verejnosti na vyjadrenie názorov k strategickej časti dokumentu, spracovanie strategickej časti a návrh postupu implementácie programu.

✚ PHSR obce je strednodobý programový dokument vypracovaný spravidla na obdobie 5 – 7 rokov, ktorý obsahuje tri základné časti: analytickú, strategickú a implementačnú (realizačnú). Za jeho vypracovanie a realizáciu je zodpovedná obec. Uvedené činnosti predstavujú nasledovný kruh činností:

✚ **prvá skupina činností** zahŕňa všeobecnú analýzu situácie obce. Analytická časť má charakter komplexného profilu obce a predstavuje prehľad (audit) vnútorných zdrojov obce – prírodných, historických, kultúrnych, územno-technických, ľudských a finančných. Realizáciou týchto činností sa získala odpoveď na otázku, „**kde sa obec v súčasnosti nachádza**“. Analytická časť spracovania PHSR

predstavuje koncentrovaný zdroj informácií o obci s možnosťou ďalšieho využitia ako potenciálu jej rozvoja do budúcnosti. Táto časť je ďalej členená podľa jednotlivých oblastí života obce, resp. funkčných subsystémov.

Zdroje informácie použiteľných pre jednotlivé činnosti analýzy poskytla samotná obec Píla a využité boli aj existujúce externé zdroje predstavujúce spracované koncepčné materiály (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Lučenci, Štatistický úrad SR, Krajská správa v Banskej Bystrici). Informácie potrebné pre spracovanie SWOT analýzy a stromov problémov boli získané formou dotazníkového prieskumu realizovaného priamo v obci.

Okrem analýz samotnej obce bolo potrebné väčšiu pozornosť venovať analýzam externého prostredia, s cieľom identifikovať konkurenčné aktivity v regióne, v ktorom obec pôsobí i možnosti ďalšej spolupráce s okolitými obcami.

Po vykonaní komplexného auditu zdrojov obce nasledovala syntéza parciálnych analýz použitím štandardnej metódy strategického plánovania – SWOT analýzy. Výsledkom bola strategická diagnostika obce nesúca výsledok celej analytickej časti nevyhnutná pre stanovenie prioritných oblastí rozvoja obce.

✚ **v ďalšej etape** sme pristúpili k tvorbe schémy problémových oblastí rozvoja a ich vzájomnému prepojeniu, t.j. najkritickejším bodom rozvoja obce, ktorých vznik vyplynul z pripravenej SWOT analýzy a z jej slabých stránok a ohrození obce, t.j. faktorov vplývajúcich na obec ako hrozba, resp. brzdiaci článok v jej budúcom vývoji.

✚ **preklopením obrazu predstavujúceho schému problémových oblastí** sme získali stratégiu rozvoja obce so základnými prioritami jej smerovania v budúcnosti. Obsah stratégie priamo napĺňa riešenie jednotlivých problémových oblastí rozvoja. Celkovú stratégiu rozvoja sme rozdelili na víziu obce, strategický cieľ a prioritné oblasti rozvoja obce. Ich naplnenie predstavuje implementácia operatívnych cieľov rozvoja a návrh krokov – aktivít k ich dosiahnutiu.

✚ **najdôležitejšou fázou spracovania PHSR obce bude jeho implementácia**, t.j. príprava akčného plánu, realizácia jednotlivých aktivít a ich monitorovanie. **Akčný plán obsahuje** podrobný plán konkrétnych aktivít, ktoré je potrebné vykonať v danom období pre dosiahnutie cieľov PHSR obce. Jednotlivé akčné plány a projektové návrhy by mali viesť k naplneniu vízie a dlhodobých plánov rozvoja obce. To znamená, že pokiaľ **predmetom stanovenia rozvojovej stratégie bolo zodpovedať otázku „kde chceme byť?“**, tak **akčné plány majú povedať „ako sa tam dostaneme“**. Je spracovaný v nadväznosti na rozpočet obce, v logickom poradí bude uvádzať jednotlivé činnosti, definovať ich časovú a finančnú náročnosť, ako aj zodpovednosť za ich realizáciu a ukazovatele na hodnotenie úspešnosti plnenia cieľov. Okrem toho pri definovaní akčných plánov a projektov boli zvažované aj možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ (štrukturálnych fondov) a previedli sme návrh možného financovania z jednotlivých potenciálnych podporných fondov EÚ.

Dokument PHSR má hierarchickú štruktúru, ktorá smeruje od všeobecného ku konkrétnemu, resp. od celkového k špecifickému. Hierarchia začína víziou obce a strategickým cieľom jej rozvoja a pokračuje prioritnými rozvojovými oblasťami. Dopĺňajú ju jednotlivé ciele smerujúce k dosiahnutiu jednotlivých rozvojových oblastí a uzatvára ju sústava opatrení, aktivít a projektov zhrnutých v akčných plánoch.

Hierarchické usporiadanie znamená aj rozdielne časové horizonty. PHSR je teda integrovaným plánovacím dokumentom (preto sa používa označenie „program“ a nie „plán“) zahŕňajúcim strategickú časť, ktorú tvoria dlhodobé ciele a operatívnu časť – opatrenia realizovateľné v kratšom období.

1.3 Charakteristika PHSR a nadväznosť na základné rozvojové dokumenty

PHSR obce Píla predstavuje spracovaný rozvojový dokument obce na roky 2007 – 2013. Ide o súbor prioritných oblastí, opatrení a cieľov smerujúcich k oživeniu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, prostredníctvom ktorého bude obec napĺňať svoje rozvojové plány a postupnými krokmi tak zabezpečovať svoj rozvoj v budúcnosti.

Dokument PHSR sa skladá sa z nasledovných častí:

- ❖ **úvod, vízia obce a význam a metodika spracovania PHSR** – charakterizuje samotný dokument, jeho význam a ciele dosiahnuté spracovaním. Okrem toho opisuje metodiku a spôsob spracovania

covania dokumentu PHSR, charakterizuje základné pojmy danej problematiky, ako aj súlad so základnými dokumentmi na podporu regionálneho rozvoja pre obdobie 2007 – 2013. Samostatnú časť tvorí predstavenie vízie rozvoja obce na nasledujúce roky.

- ❖ **analytická časť** predstavuje ekonomické a sociálne východiská – jedná sa o prvý krok prípravy strategického rozvojového dokumentu. Jej výsledky predstavujú nevyhnutný predpoklad pre definovanie rozvojovej stratégie a popisujú hlavné sociálno-ekonomické súvislosti vývoja a zameriavajú sa predovšetkým na rozvojový potenciál a ľudské zdroje (prírodné zdroje a ľudské zdroje), ekonomické zdroje a materiálne fyzické zdroje (občianska vybavenosť a vzdelávanie).
 - predstavuje sumárny opis ekonomických a sociálnych charakteristík obce vrátane geografickej charakteristiky, prírodných, klimatických a geologických podmienok, ako aj historického vývoja obce a opisu pamiatok v obci, tzn. kultúrno-historického potenciálu.
 - súčasťou analytickej časti je aj opis demografického vývoja obce z hľadiska historického vývoja, ako aj súčasnosti v zmysle stavu a pohybu obyvateľstva, vekovej a vzdelanostnej štruktúry, vierovyznania a národnostného zloženia a ekonomickej aktivity.
 - ďalšou časťou je opis technickej a občianskej vybavenosti, školskej, kultúrnej, športovej, zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry.
 - analýza hospodárstva, terciárnej sféry, životného prostredia a hospodárenia a finančných vzťahov obce predstavujú poslednú časť analýzy súčasného stavu.
 - sumarizácia uvedených čiastkových analýz predstavuje SWOT analýzu – súhrn silných a slabých stránok súčasného stavu, pričom sa jedná o vnútorné prostredie a tiež súhrn príležitostí a ohrození budúceho rozvoja z hľadiska vonkajšieho prostredia obce.
 - definícia problémových oblastí rozvoja obce a určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja vychádzajú zo SWOT analýzy.
- ❖ **strategická časť** – určuje programovú štruktúru pre dané programovacie obdobie. Programovú štruktúru tvoria:
 - vízia obce – predpokladaný obraz obce v budúcnosti po dosiahnutí stanovených cieľov rozvoja.
 - stratégia rozvoja obce – predstavuje stanovenie strategického cieľa rozvoja obce, prioritných oblastí rozvoja obce, cieľov, opatrení a aktivít potrebných k dosiahnutiu týchto cieľov a naplneniu stratégie,
 - akčné plány – sumár jednotlivých projektových zámerov plánovaných v krátkodobom časovom horizonte smerujúcich k naplneniu stratégie rozvoja obce.
- ❖ **implementačná časť** – predstavuje realizačnú časť PHSR a to možnosti inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie dokumentu PHSR nasledovne:
 - spôsoby zabezpečenia PHSR (finančné a personálne),
 - monitorovanie, vyhodnotenie a modifikácia PHSR,
 - akčné plány.

Nadväznosť PHSR na základné rozvojové dokumenty

PHSR obce Píla je tvorený súhrnom cieľov, opatrení a aktivít synergicky stanovenými, ktoré pomáhajú realizovať prioritné oblasti rozvoja obce. Stanovené prioritné oblasti rozvoja obce Píla sú v súlade s cieľmi regionálneho rozvoja určenými na národnej i regionálnej úrovni.

Definované prioritné rozvojové oblasti, ciele, opatrenia a aktivity sú plne v súlade so strategickými rozvojovými dokumentmi na úrovni NUTS I, NUTS II a NUTS III.

Je nevyhnutné dokázať súlad stanovených cieľov so strategickými rozvojovými dokumentmi, medzi ktoré možno zaradiť:

DOKUMENTY NÁRODNEJ ÚROVNE:

✓ **Národný strategický referenčný rámec SR na roky 2007 – 2013 (NSRR)**

Strategickým cieľom NSRR je výrazne zvýšiť do roku 2013 zamestnanosť, konkurencieschopnosť a výkonnosť regiónov a slovenskej ekonomiky pri rešpektovaní trvalo udržateľného rozvoja.

Na základe východísk stratégie a v nadväznosti na vytýčený strategický cieľ SR, je stratégia NSRR postavená na troch strategických prioritách a ich troch cieľov, ktoré sa bude snažiť prostredníctvom financovania operačných programov v programovom období 2007 – 2013 naplniť.

Strategické priority NSRR:

- o Infraštruktúra a regionálna dostupnosť – cieľom priority je zvýšenie hustoty vybavenia regiónov infraštruktúrou a zvýšenie efektívnosti s ňou súvisiacich verejných služieb.
- o Znalostná ekonomika - cieľom priority je rozvoj zdrojov trvalo udržateľného rastu a zvyšovanie konkurencieschopnosti priemyslu a služieb.
- o Ľudské zdroje - cieľom priority je zvýšenie zamestnanosti, rast kvality pracovnej sily pre potreby znalostnej ekonomiky a zvýšenie sociálnej inklúzie rizikových skupín.

Stratégia, priority a ciele NSRR budú implementované prostredníctvom 11 operačných programov v rámci jednotlivých cieľov kohéznej politiky EÚ.

• **Operačné programy (OP)**

- Regionálny operačný program – špecifická priorita: regionálna infraštruktúra,
- OP Životné prostredie – špecifická priorita: environmentálna infraštruktúra a ochrana životného prostredia,
- OP Doprava – špecifická priorita: dopravná infraštruktúra a verejná osobná doprava,
- OP Informatizácia spoločnosti – špecifická priorita: informatizácia spoločnosti,
- OP Výskum a vývoj – špecifická priorita: výskum a vývoj a infraštruktúra vysokých škôl,
- OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast – špecifická priorita: podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií,
- OP Zdravotníctvo – špecifická priorita: modernizácia zdravotníctva,
- OP Vzdelávanie – špecifická priorita: moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť,
- OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia – špecifická priorita: podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie,
- OP Bratislavský kraj – špecifická priorita: infraštruktúra, inovácie a informatizácie,
- OP Technická pomoc.

HORIZONTÁLNE PRIORITY sú svojím charakterom a vplyvmi prierezovými témami všetkých priorít a budú rešpektované pri každom projekte/skupine projektov operačných programov, bez ohľadu na podporovaný tému alebo územie. Národný strategický referenčný rámec ma nasledovné horizontálne priority:

- A. marginalizované rómske komunity** - zvýšenie zamestnanosti a vzdelanostnej úrovne MRK a zlepšenie ich životných podmienok,
- B. rovnosť príležitostí** - zabezpečenie rovnosti príležitostí pre všetkých a predchádzanie všetkým formám diskriminácie,
- C. trvalo udržateľný rozvoj** - zabezpečenie environmentálnej, ekonomickej a sociálnej udržateľnosti ekonomického rastu,
- D. informačná spoločnosť** - rozvoj inkluzívnej informačnej spoločnosti.

✓ **Národný strategický plán rozvoja vidieka na roky 2007 – 2013**

V programovom období 2007 – 2013 bude rozvoj vidieka podporovaný z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EAFRD). Stratégia rozvoja vidieka je postavená na štyroch osiach:

- OS1: Zlepšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárskeho a lesného hospodárstva,
- OS2: Zlepšenie životného prostredia a krajiny,
- OS3: Kvalita života vo vidieckych oblastiach a diverzifikácia vidieckeho hospodárstva,
- OS4: Realizácia prístupu LEADER.

V zmysle nariadenia EAFRD pre roky 2007 – 2013 je podpora poskytovaná v rámci osi Leader určená pre vykonávanie stratégií s cieľom dosiahnuť ciele jednej alebo viacerých z troch osí uvedených v EAFRD; ďalej pre vykonávanie projektov spolupráce, ktorých súčasťou sú ciele troch osí a nakoniec chod miestnej akčnej skupiny (MAS), získavanie zručností a ožiovovanie územia.

- ✓ **Stratégia rozvoja konkurencieschopnosti Slovenska do r. 2010** (schválená uznesením vlády SR č. 140/2005) – **Lisabonská stratégia pre Slovensko**
- ✓ **Stratégia konkurencieschopnosti Slovenska do r. 2010** – Akčné plány (schválené uznesením vlády SR č. 557/2005).
- ✓ **MINERVA** – je oficiálny vládny program rozvoja znalostnej ekonomiky na Slovensku. Uvedený vládny program je založený na Stratégii konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010: Národnej lisabonskej stratégii. Je zameraný na štyri základné oblasti:
 - ❖ informačná spoločnosť,
 - ❖ inovácie, veda a výskum,
 - ❖ investície do ľudí a vzdelávania,
 - ❖ podnikateľské prostredie.
- ✓ **Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja** (schválená uznesením vlády SR č. 978/2001 a uznesením Národnej rady SR č. 1989/2002).
- ✓ **Akčný plán trvalo udržateľného rozvoja SR na r. 2005 – 2010** (schválený uznesením vlády SR č. 574/2005).
- ✓ **Národný program reforiem SR na r. 2006 – 2008** (schválený uznesením vlády SR č. 797/2005).
- ✓ **Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001** (KURS) (schválená uznesením vlády SR č. 1033/2001).
- ✓ **Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky** – zásadou vytýčenou v spomínanom dokumente je aj minimalizácia vzniku, využívanie a správne zneškodňovanie odpadov.

DOKUMENTY REGIONÁLNEJ ÚROVNE:

- ✓ **Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja (BBSK) na roky 2007-2013.**

Program je rozdelený na prioritné osi, ktoré reflektujú a opierajú sa o prioritné témy Národného strategického referenčného rámca na roky 2007 - 2013. Textové návrhy vychádzajú zo záverov a výstupov dokumentov zameraných na diverzifikovanú regionálnu politiku BBSK a koncepcií BBSK v jednotlivých sektoroch.

Prioritné rozvojové osi PHSR BBSK osi:

- ❖ Prioritná os 1 – Rozvoj ľudských zdrojov a zvyšovanie kvality života obyvateľov,
 - ❖ Prioritná os 2 – Ekonomický rozvoj, podpora investícií a inovácií,
 - ❖ Prioritná os 3 – Cestovný ruch,
 - ❖ Prioritná os 4 – Doprava,
 - ❖ Prioritná os 5 – Informačná spoločnosť,
 - ❖ Prioritná os 6 – Životné prostredie,
 - ❖ Prioritná os 7 – Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rozvoj vidieka.
- ✓ **Sociálno-ekonomická stratégia rozvoja mikroregiónu Javor**
 - ❖ Strategický cieľ: Zvýšiť kvalitu života pre občanov Mikroregiónu Javor do roku 2015,
 - ❖ Špecifické ciele: Rozvoj malého a stredného podnikania na základe využitia predovšetkým miestnych zdrojov a ostatných daností regiónu, Vytvorenie podmienok pre celoživotné vzdelávanie občanov.

1. 4 Základné pojmy

Európska únia – je politické a ekonomické zoskupenie 25 demokratických štátov s 454,9 mil. obyvateľov, ktoré sa dobrovoľne spojili do tohto zoskupenia na dosiahnutie spoločných cieľov a jednoty v Európe pomocou jednotnej zahraničnej a vnútornej politiky. Európska únia však nie je dnes konečnou formou integrácie a bude sa ďalej rozširovať, tak ako sa budú vytvárať podmienky pre toto rozširovanie v samotnej EÚ, ako aj v štátoch, ktoré budú do EÚ vstupovať.

Cieľ Konvergencia – jeden z troch cieľov kohéznej politiky EÚ na programové obdobie 2007 – 2013 financovaný z KF, ERDF a ESF. Cieľ Konvergencia financovaný z ERDF a ESF sa sústreďuje na regióny NUTS 2, ktorých hrubý domáci produkt na obyvateľa v parite kúpnej sily (HDP/obyv. v PKS), vypočítaný na základe disponibilných údajov za tri posledné roky pred prijatím nariadenia, nedosiahne 75% priemeru rozšírenej EÚ – čo je v prípade SR celé jej územie s výnimkou bratislavského kraja. Cieľ Konvergencia financovaný z KF pokryje členské štáty, ktorých hrubý národný dôchodok (HND) v parite kúpnej sily, vypočítaný na základe disponibilných údajov za tri posledné roky pred prijatím nariadenia, nedosiahne 90% priemeru EÚ, a ktoré majú konvergenčný program – tieto kritériá SR spĺňa. Tento cieľ je zameraný na urýchlenie štrukturálnej konvergencie oprávnených regiónov a koncentruje sa na skvalitnenie podmienok rastu a zamestnanosti vďaka investíciám do fyzických a ľudských zdrojov; inovácií a spoločnosti založenej na vedomostiach; adaptabilnosti na hospodárske a sociálne zmeny; ochranu životného prostredia; administratívnu efektívnosť (článok 3 všeobecného nariadenia).

Cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť – jeden z troch cieľov kohéznej politiky EÚ na programové obdobie 2007 – 2013 financovaný z ERDF a ESF. Oblasti oprávnené na financovanie zo štrukturálnych fondov v rámci cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť, sú tie oblasti, na ktoré sa nevzťahuje cieľ konvergencia (článok 6 všeobecného nariadenia) – čo je v prípade Slovenska Bratislavský kraj. Tento cieľ je s výnimkou najmenej rozvinutých regiónov zameraný na posilnenie konkurencieschopnosti a príťažlivosti regiónov, ako aj zamestnanosti predvídaním hospodárskych a sociálnych zmien vrátane zmien spojených s otvorením trhu prostredníctvom inovácie a podpory znalostnej spoločnosti, podnikania, ochrany a zlepšovania životného prostredia a zlepšovania dostupnosti, prispôbivosti pracovníkov a podnikov, ako aj rozvojom trhov práce na princípe sociálnej inklúzie (článok 3 všeobecného nariadenia).

Cieľ Európska územná spolupráca – jeden z troch cieľov kohéznej politiky EÚ na programové obdobie 2007 – 2013 financovaný z ERDF. Tento cieľ je zameraný na posilnenie cezhraničnej spolupráce prostredníctvom spoločných miestnych a regionálnych iniciatív, posilnenie nadnárodnej spolupráce prostredníctvom činností prispievajúcich k integrovanému územnému rozvoju naplňajúcemu priority Spoločenstva a posilnenie medziregionálnej spolupráce a výmeny skúseností na príslušnej územnej úrovni (článok 3 všeobecného nariadenia). Cieľ Európska územná spolupráca je v prípade cezhraničnej spolupráce oprávnený pre pohraničné regióny NUTS 3 – vo všeobecnosti do 150 km; v prípade nadnárodnej spolupráce – nadnárodné oblasti (zoznam bude stanovený EK neskôr) v prípade medziregionálnej spolupráce a výmeny skúseností – územie celého Európskeho spoločenstva.

Disparity – sú hlavné prekážky, bariéry, ktoré je nutné prekonať, aby bol dosiahnutý cieľ stratégie. Sú výsledkom syntézy identifikovaných slabých stránok a ohrození, uvedených v SWOT analýze.

Kritická oblasť – je to problémová oblasť, ktorá najviac obmedzuje budúci rozvoj a preto potrebuje zásah verejnej správy – alokáciu verejných financií. Kritická oblasť predstavuje ďalšiu etapu programovania, v ktorej sa vytvárajú logické štruktúry (SWOT) z voľne združených faktov v popisnej analýze

Efektívnosť – pomer medzi finančným vstupom a dosiahnutým výstupom, výsledkom, a/alebo dopadom.

Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF) – finančný nástroj štrukturálnej a regionálnej politiky EÚ, ktorý prispieva k financovaniu pomoci na posilnenie ekonomickej a sociálnej súdržnosti odstraňovaním regionálnych rozdielov cestou podpory rozvoja a štrukturálneho prispôsobenia sa regionálnych ekonomík. Zahŕňa aj adaptáciu upadajúcich priemyselných regiónov a zaostávajúcich regiónov a podporu cezhraničnej, nadnárodnej a medziregionálnej spolupráce (článok 2 nariadenia o ERDF).

Európsky sociálny fond (ESF) – ide o finančný nástroj štrukturálnej a regionálnej politiky EÚ prispievajúci k naplňaniu priorít EÚ ako posilňovanie ekonomickej a sociálnej súdržnosti zlepšovaním podmienok pre zamestnanosť a tvorbu pracovných príležitostí, podporou vyššej úrovne zamestnanosti a väč-

šieho počtu a lepších pracovných miest. A to cestou podpory politik členských krajín s cieľom dosiahnuť plnú zamestnanosť, kvalitu a produktivitu práce, propagovať sociálne začleňovanie (inklúziu), vrátane prístupu znevýhodnených ľudí k práci, a znižovať národné, regionálne a miestne rozdiely (článok 2 nariadenia o ERDF).

Faktory rozvoja – predstavujú hlavné impulzy, ktorých využitie, vedie k zmierňovaniu identifikovaných disparít. Faktory rozvoja môžu predstavovať existujúce, alebo budúce impulzy.

Inovačné póly rastu – sú tvorené definovanými centrami osídlenia (krajské mestá, mestá sídiel okresných a obvodných úradov) a časťou území ťažísk osídlenia prvej a druhej úrovne (súčasťou týchto ťažísk sú okrem vyššie spomínaných centier osídlenia aj niektoré centrá, ktoré sú označované ako kohézne póly rastu) v súlade s Konceptiou územného rozvoja SR.

Kohézne póly rastu – sú tvorené definovanými centrami osídlenia kohézneho významu v príslušnom území. Plnia niektoré funkcie vyššieho významu aj pre príľahlé obce. Sú v nich sústredené rozhodujúce zariadenia lokálneho významu. Sú to predovšetkým centrá, ktoré plnia už v súčasnosti niektoré funkcie vyššieho významu aj pre príľahlé obce, a ktoré spĺňajú dobré lokalizačné faktory s dostupnosťou príľahlých obcí.

Kohézny fond – finančný nástroj kohéznej politiky EÚ na účely posilnenia hospodárskej a sociálnej súdržnosti Spoločenstva v záujme podpory trvalo udržateľného rozvoja (čl. 1 nariadenia o KF). Oprávnené na financovanie z KF sú tie členské štáty, ktorých HND na obyvateľa v PPS vypočítaný na základe údajov Spoločenstva za posledné tri dostupné roky je nižší ako 90% priemeru Spoločenstva (čl. 5 všeobecného nariadenia).

Marginalizované rómske komunity – koncentrácie Rómov, ktorí trpia vysokou mierou sociálnej exklúzie a deprivácie.

Národný strategický referenčný rámec – v zmysle legislatívy (nariadení) Európskej únie každý členský štát predkladá pred začiatkom programového obdobia Európskej komisii vlastný rámcový programový dokument, Národný strategický referenčný rámec. Tento dokument predstavuje referenčný nástroj na prípravu programovania fondov. Stanovuje národné priority, ktoré budú spolufinancované zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v programovom období 2007 – 2013 v nadväznosti na Strategické usmernenia Spoločenstva, ktoré definujú rámce pre intervencie fondov na európskej úrovni. Zabezpečuje, že pomoc z fondov bude využitá v súlade so Strategickými usmerneniami Spoločenstva. Taktiež určí prepojenie medzi prioritami Spoločenstva na jednej strane a Národným programom reforiem na druhej strane. Návrh všeobecného nariadenia Rady, čl. 25, ods. 3 dáva členskému štátu na výber, či začleniť cieľ Európska územná spolupráca do NSRR. NSRR musí povinne obsahovať iba cieľ konvergencia a cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť.

NATURA 2000 – je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a jej hlavným cieľom je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

Operačný program – dokument predložený členským štátom a prijatý Komisiou, ktorý určuje stratégiu rozvoja pomocou jednotného súboru priorít, na dosiahnutie ktorých sa bude žiadať pomoc z niektorého fondu alebo v prípade cieľa konvergencia z Kohézneho fondu a ERDF (článok 2 všeobecného nariadenia).

Pamäťové a fondové inštitúcie – inštitúcie zaoberajúce sa uchovávaním, ochranou a sprístupňovaním spoločenského poznania, poznatkov o kultúrnom dedičstve, umení a kultúre, jedinečných informácií a predmetov odbornej a laickej verejnosti. Medzi pamäťové a fondové inštitúcie patria archívy, knižnice, múzeá, galérie, pracoviská pre ochranu pamiatkového fondu, špecializované ústavy, špecializované odborné pracoviská v oblasti kultúry, vysoké školy, Slovenská akadémia vied, organizácie pre správu a ochranu autorských práv a organizácie na ochranu duševného a priemyselného vlastníctva.

Póly rastu – sú charakteristické prítomnosťou expandujúcich odvetví umiestnených v urbanizovanej oblasti, vyvolávajúce zmeny v ekonomických aktivitách lokalizovaných v zóne svojho vplyvu, ktoré sa prejavujú vo vyššej ekonomickej výkonnosti a konkurencieschopnosti daného územia v porovnaní s

ostatnými územiami v regióne. Najvýznamnejšie (najväčšie) póly rastu determinujú vývoj výkonnosti a konkurencieschopnosti okrem úrovne regiónu aj na úrovni celého národného hospodárstva.

Princípy regionálnej politiky – základných princípov je päť a sú definované nasledovne:

Partnerstvo – všetci partneri (vláda, regionálne aj miestne subjekty, podniky, zástupcovia univerzít, nevládne organizácie atď.) sa majú aktívne podieľať na plánovaní a realizácii investícií ako aj na všetkých ostatných projektoch.

Subsidiarita – rozhodovanie bude prebiehať na najnižšej praktickej úrovni. Národné rozvojové dokumenty sú schvaľované Komisiou v Bruseli, ale koncipované a spravované sú národnými a regionálnymi orgánmi členskej krajiny.

Programovanie – všetky projekty musia zapadať do ucelenej niekoľkoročnej stratégie. EÚ kladie dôraz na komplexné posúdenie a riešenie problémových regiónov. A z toho dôvodu sú pre jednotlivé regióny spracovávané operačné programy, ktoré vyhodnocujú silné a slabé stránky regiónov a navrhujú spôsob riešenia problematických oblastí.

Doplňkovosť – peniaze fondov sú pridávané ku štátnemu rozpočtu, ale nenahradzujú ho. Štátne výdaje musia zostať na rovnakej úrovni ako predtým. Očakáva sa štátny príspevok na každý projekt. Na projekty, ktoré patria do kategórie Cieľa Konvergencia bude Európska únia prispievať maximálne 75% z ich ceny.

Koncentrácia – fondy sa budú sústreďovať do najproblémovjších regiónov a na realizáciu najdôležitejších opatrení. Cieľom rozhodne nie je realizácia malých projektov, ktoré nemôžu zaistiť požadovaný rozvojový efekt.

Prioritná os – jedna z priorít stratégie v operačnom programe, ktorá sa skladá zo skupiny navzájom súvisiacich operácií s konkrétnymi, merateľnými cieľmi. Prioritná os operačného programu sa rovná jednej konkrétnej strategickej/špecifickej priorite stratégie Národného strategického referenčného rámca SR na roky 2007 - 2013

Regionálne členenie - Európska únia bola systematicky rozdelená na štatistické oblastné jednotky NUTS. Existuje celkom päť úrovní NUTS. V prípade Slovenskej republiky je toto delenie nasledovné:

- ❖ NUTS I – Slovenská republika,
- ❖ NUTS II – Región Bratislava, Región severozápad (Žilinský a Trenčiansky kraj), Región juhozápad (Trnavský a Nitriansky kraj), Región Východ (Banskobystrický, Košický a Prešovský kraj),
- ❖ NUTS III – kraje,
- ❖ NUTS IV – okresy,
- ❖ NUTS V – sídla.

Riadiaci orgán – jeden alebo viac vnútroštátnych, regionálnych alebo miestnych orgánov či subjektov menovaných členskými štátmi pre účely riadenia podpory zo štrukturálnych fondov. Stanovuje sa riadiaci orgán pre každý operačný program a iniciatívy ES.

Sprostredkovateľský orgán – každý orgán alebo verejnoprávny orgán alebo súkromný subjekt, ktorý koná pod vedením riadiaceho (sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom) alebo certifikačného orgánu (sprostredkovateľský orgán pod certifikačným orgánom) alebo ktorý vykonáva povinnosti v mene takéhoto orgánu vo vzťahu k príjmom vykonávajúcim operácie.

Štrukturálne fondy EÚ – sú nástroje regionálnej politiky, prostredníctvom ktorých plynú finančné prostriedky, vyčlenené v rámci regionálnej politiky, do členských štátov. Napomáhajú riešiť dlhodobé problémy. Používajú sa v úzkej spolupráci členských štátov a regionálnych orgánov k podpore hospodárskeho vývoja tak, aby zmenšili rozdiely medzi regiónmi a sociálnymi skupinami. Štrukturálne fondy sú štyri (Európsky fond regionálneho rozvoja – ERDF, Európsky sociálny fond – ESF, Európsky poľnohospodársky podporný a záručný fond – EAGGF, Finančný nástroj pre riadenie rybolovu – FIFG), ku ktorým sa samostatne priraduje Kohézny fond.

Trvalo udržateľný rozvoj - taký rozvoj, ktorý umožňuje uspokojovanie potrieb súčasných generácií bez toho, aby boli ohrozené nároky budúcich generácií na uspokojovanie ich potrieb. Trvalo udržateľný rozvoj zahŕňa zložky: ekonomickú, sociálnu a environmentálnu.

Je podmienkou rozvoja, ktorý obmedzuje výnosy požiadavkou trvalého zachovania rozsahu služieb a kvality zdrojov v danom území. Pre neobnoviteľné zdroje berie v úvahu neustálu potrebu nahradzovania zdrojov. Pre obnoviteľné zdroje je to miera využívania do limitu regeneračných schopností.

Strategický cieľ – predstavuje víziu, pohľad do budúcnosti, ktorý chceme dosiahnuť v danom území v najbližších 5 až 7 rokoch. Predstava života obyvateľov obce a životných podmienok v časovom horizonte, na koniec ktorého sme schopní reálne dospieť. Vízia je ekvivalentom pojmu strategický, globálny cieľ, hlavný strategický cieľ. Ide vlastne o modelovaný stav obce, ktorý chceme v určitom časovom horizonte dosiahnuť. Predstavuje výsledok pôsobenia opatrení a úloh pri naplnení základných východísk.

Priorita – všeobecne predstavuje prednosť pred niečím, prednostný význam alebo právo, dôležitosť a prvenstvo v poradí. Ide teda o výber a stanovenie dôležitosti v rámci každej úrovne programu. Kritériom pre výber sú realizovateľnosť, ekonomická efektivita, ale ak politická priechodnosť. Pre tvorbu programov je pojem možné využiť pre stanovenie poradia (ohodnotenie) dôležitosti riešenia jednotlivých problémov zo zoznamu problémov. Poradie potom určuje, ktoré preferované problémy máme riešiť v projektoch.

Akčný plán – predstavuje súbor logicky a hierarchicky prepojených súčastí programu podporujúcich realizáciu strategického cieľa, pričom súčasťou akčného plánu sú špecifické ciele, opatrenia a úlohy.

Špecifický cieľ – je odvodený zo strategického cieľa s nadväznosťou na prioritu. Predstavuje popísanie stavu, ktorý chceme v určitom časovom horizonte dosiahnuť. Ide o vyjadrenie určitého zámeru ako riešiť časť zo súboru problémov, ktoré rieši strategický cieľ. Špecifický cieľ má byť merateľný. Má mieru, ktorej hodnoty vyjadrujeme pomocou merateľných jednotiek (počet osôb, bytov, obyvateľov, pracovné miesta, km, m², Sk a pod). Ciele, ktoré chceme dosiahnuť v danom čase a danom priestore obce alebo regiónu sú stanovené hodnotami týchto mier.

Opatrenie – prostriedok, ktorým po určitú dobu zabezpečujeme príslušnú prioritu. Ako súbor podmienok pre riešenie projektov a finančných podporných opatrení k jednému cieľu. V programoch predstavuje konkrétnu realizáciu cieľov priority (napr. definíciu činností, ktoré program podporuje, kritéria pre výber projektov a ich sledovanie, kritéria pre žiadateľov podpory, pravidlá financovania). Ide vlastne o pomenovanie zásahu verejnej správy za účelom dosiahnutia špecifických cieľov. Opatrenie obsahuje nástroje, ktoré môžu mať charakter:

- ❖ programu,
- ❖ projektu,
- ❖ založenia inštitúcie,
- ❖ regulácie prostredníctvom normy,
- ❖ finančného mechanizmu (grantová alebo pôžičková schéma).

Opatrenie okrem toho predstavuje súbor činností smerujúcich k efektívnej alokácii verejných zdrojov a vymedzuje priestor pre spoluprácu všetkých partnerov s dlhodobým záujmom v území.

Činnosť (aktivita) – v rámci programov a projektov je chápaný ako vecne, časovo, finančne, organizačne alebo inak vymedzený samostatný prvok, zahrňujúci skupinu krokov alebo podrobnejších úloh vykonávaných v procese programu/projektu so svojimi hmotnými alebo nehmotnými vstupmi a výstupmi (výsledkami).

Úloha – predstavuje hierarchicky najnižšie postavenú zložku programu, pričom má nasledujúcu charakteristiku:

- špecifická činnosť vykonávaná v rámci opatrenia,
- najkonkrétnejšie pomenovanie riešenia problému,
- obsahuje zodpovednosť, termíny a financovanie.

ANALYTICKÁ ČASŤ

2. Audit zdrojov

2.1 Základná charakteristika obce

Obec Píla sa nachádza na severozápadnom cípe okresu Lučenec na hranici s okresom Detva. Leží vo východnej časti Javoria v úzkej doline pravostranného prítoku potoku Kriváň pod úpäťm vrchu Javor. Administratívne patrí obec Píla do okresu Lučenec v regióne Novohrad. Z hľadiska cestnej dostupnosti susedí s obcami Mýtina a Podkriváň (okres Detva), ale aj s obcou Divín (z hľadiska hraníc katastrálnych území). Základnú charakteristiku obce Píla predstavujú nasledovné údaje:

Základné informácie o obci Píla		
Sídlo OcÚ	Obecný úrad Píla, Píla č. 174 985 53 p. Mýtina	
Kontakty	tel.:	047 43 97 104
	e-mail:	ingmido@post.sk
	web:	–
Starosta obce	Ing. Milan Dobrocký	
Lokalizácia, resp. admin. začlenenie:	okres: Lučenec	
	Kraj: Banskobystrický	
Účasť v združeníach	Regionálne združenie Javor SRDCE – Združenie obcí pod Javorom	
prvá písomná zmienka		r. 1456
nadmorská výška stredu obce v metroch		340
počet obyvateľov k 31. 12. 2006		286
hustota obyvateľstva na km ² k 31. 12. 2006		38
výmera v ha k 31. 12. 2006		755
z toho: poľnohospodárska pôda		331
lesné pozemky		380
vodné plochy		4
zastavaná plocha		40

Tabuľka č. 1 – Základné informácie o obci Píla

2.2 Všeobecná charakteristika obce a jej historický vývoj

2.2.1 Geografická charakteristika

Geograficky sa obec Píla nachádza na súradniciach 48°29' severnej zemepisnej šírky a 19°32' východnej zemepisnej dĺžky. Uvedené súradnice predstavujú severozápadnú časť na okraji okresu Lučenec v regióne Novohrad na hranici s okresom Detva (obr. č. 1). Leží 1 km vľavo od hlavnej cesty E 571 v smere Lučenec – Zvolen. Nadmorská výška stredu obce je 340 m n. m., pričom v celom chotári obce je to v rozpätí 310 – 800 m n. m.

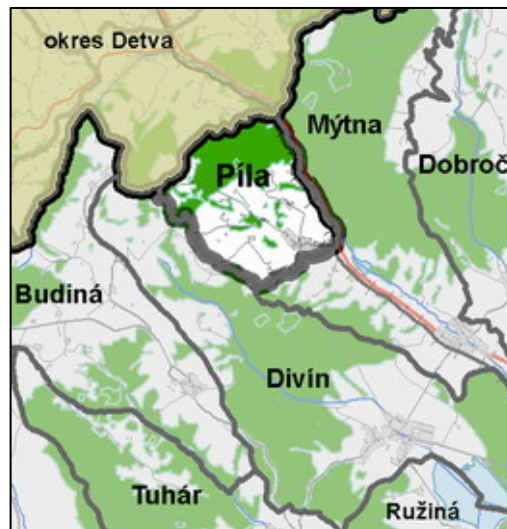
Výmera celého katastra obce Píla predstavuje 755 ha, pričom najväčšiu časť zaberajú lesné pozemky (takmer 1/2 výmery katastra). Poľnohospodárska pôda predstavuje 331 ha a zastavaná plocha 40 ha.

Obec Píla je od okresného mesta Lučenec je vzdialená 23 km, pričom jej vzdialenosť od ďalšieho okresného mesta Detva je 15 km.

Obr. Č. 1 – Lokalizácia obce v rámci okresu Lučenec

Obr. Č. 2 – Detail lokalizácie obce Píla

2. 2. 2 Prírodné, klimatické a geologické podmienky

GEOLOGICKÝ PREHĽAD:

Z hľadiska geomorfologického členenia obec Píla patrí:

- Alpsko-himalájska sústava
- podsústava Karpaty
- oblasť Slovenské stredohorie
- celok Javorie
- podcelok Javorianska hornatina.

Javorie predstavuje horský krajinný celok Slovenského stredohoria. Na severe ho výrazne ohraničuje Zvolenská kotlina, na západe je to Pliešovská kotlina, na východe ho od Slovenského rudohoria oddeľuje horný tok Kriváňa a Tuhárskeho potoka. V južnej časti Javorie pozvoľna prechádza do Krupinskej planiny. Dosahuje dĺžku vyše 35 km, šírku 15 km a vrcholí Javorím (1044 m n. m.).

Javorianska hornatina má stratovulkanickú stavbu. Členitý chotár obce Píla tvoria žulové horniny ve-porského kryštalinika a sopečné tufy s vrchom Javor (821 m n. m.).

KLIMATICKÉ PODMIENKY:

Obec Píla sa nachádza v miernom podnebí. Z dôvodu globálneho otepľovania sa teploty v zimnom období postupne zvyšujú. V predchádzajúcom období boli pre túto oblasť charakteristické mrazy v zimnom období až -20 °C.

Priemerné množstvo zrážok 700-800 mm, pričom snehová prikrývka sa drží štandardne okolo 75 dní.

Priemerná ročná teplota ovzdušia je 6 – 7 °C, júlová teplota je v priemere okolo 17 °C a januárová v priemere -4 až -5 °C. Absolútne minimum -34 °C bolo zaznamenané v roku 1940, presne 18. februára.

PÔDA A ZÁHRADY:

V Píle sú hnedé lesné pôdy. Svahovitosť pôdy v okolí je vyše 15%. Pôdy s dobrou štruktúrou sú priepustné, majú väčšie a stále zásoby vody.

Z hľadiska záberu má poľnohospodárska pôda výmeru 331 ha, z toho len viac ako 3 ha predstavujú ornú pôdu. V katastri obce je 16 ha záhrad. V nich sa z ovocných stromov a krov najviac pestujú jablone, slivky, hrušky, čerešne, orechy. Zo zeleniny sa najviac darí mrkve, cibuli, cesnaku, kapuste, uhorkám a paradajkam. Hrozno sa pestuje len pri domoch a väčšinou samorodné druhy.

Z plodín sa pestuje kukurica, fazuľa, hrach, cukrová repa a zemiaky. Z krmovín sú to d'atelina, lucerna a iné.

Z celkovej výmery katastrálneho územia (7 551 502 m²) predstavuje teda orná pôda 31 647 m². Celkové členenie katastrálneho územia obce Píla podľa druhov pozemkov je nasledovné:

Orná pôda	31 647 m ²
Záhrady	162 401 m ²
Trvalé trávne porasty	3 105 005 m ²
Lesné pozemky	3 798 478 m ²
Vodné plochy	43 980 m ²
Zastavané plochy a nádvoría	398 388 m ²
Ostatné plochy	11 603 m ²
SPOLU	7 551 502 m²

LESY A RASTLINSTVO:

Fytogeograficky územie patrí čiastočne do oblasti panónskej flóry a to do podoblasti matranskej. Časť severného územia patrí do oblasti predkarpatskej flóry, čo znamená, že má teda už submontánny charakter. **Zmiešané lesy** sú len severne a plošne ho prevládajú **bučiny** s nízkou pokryvnosťou bylinného poschodia. Suchšie výslnné svahy zaberajú **dubiny s cerom a dubovo-hrabové lesy**.

Významnými rastlinnými druhmi sú plavúň jedľovitý, slezinník severný, tavelník prostredný, metlica krivolaká, fialka dvojkvetá, horec luskáčovitý, zvonček širokolistý a i. Významnou prísne chránenou rastlinou je **perovník pštosí**. Dosahuje značný vzrast, ktorý je v jarnom období charakteristický neplodnými svetlozelenými až 1,5 m dlhými jednoducho sperenými listami, usporiadaný v tvare lievika a v lete tmavohnedými výtrusnými listami vyrastajúcimi zo stredu. Neplodné zelené listy odumierajú na jeseň. Pľtčiny vodnej nádrže Mýtina pri Píle sú porastené pálkou a sitinou.

V lesoch v okolí obce Píla sa vyskytujú rôzne druhy hříbov – dubáky, kozáky, osikovce, kuriatka a i.

ŽIVOČÍŠTVO:

Živočíšstvo je viazané na lúky, lesy a vodu. Z hmyzu sa na území obce nachádzajú nasledovné druhy chrobákov: bystruška lesklá, bystruška zlatá, hrobárik obyčajný, roháčik obyčajný, lajniak jarný. Z motýľov sú to babôčka pávooká a babôčka prhlavová, mlynárik žerušnicový a i. Ryby sa vyskytujú v potoku Píľňanka a jeho prítokoch a vo vodnej nádrži Mýtina.

Výskyt obojživelníkov (napr. žiab) je len sporadický. Z plazov je zastúpená jašterica živorodá, užovka obyčajná, pričom staršia literatúra uvádza sporadicky aj výskyt vretenice obyčajnej.

Z početných druhov vtákov sú to napr. holub plúžik, kuvičok vrabčí, sokol sťahovavý, penica popolavá, škvránok stromový, glezg obyčajný, ale aj bažant obyčajný. Migrujúce vtáky v čase ťahov využívajú vodnú nádrž.

Z cicavcov v katastri obce Píla žije dulovnica menšia a bieložúbka krpátá, z netopierov je to podkovár veľký. Vyskytuje sa tu tiež mačka divá, rys ostrovid, kuna hôrá, liška obyčajná, jeleň obyčajný, srnec hôrny, sviňa divá. Zaznamenali tu ojedinele aj medveďa hnedého. Z domácich zvierat okrem rôznej hydiny, psův a mačiek je rozšírený chov dobytka, koní a na lazníckej časti osídlenia chov oviec.

2. 2. 3 Historický vývoj obce

Obec Píla vznikla podľa retrospektívneho lexikónu ČSSR asi v 14. storočí. K dispozícii je však zatiaľ najstaršia písomná zmienka o obci Píla z 13. októbra 1456 v podobe **Fyryz (Fryz)** ako súčasť Divínskeho panstva. Etymologický názov Píla podľa Borovského (1911) na základe vodných píl, ktoré tu boli. Odvoďené teda z výroby Píly. Maďarské slovo píla = fűrész sa vyskytuje už v r. 1211. Mechanická piliarska výroba sa na Slovensku datuje od 14. storočia. Pôvodnú osadu založil Šoltýs so skupinou drevorubačov s domácimi kolonistami.

V roku 1502 mala obec názov Fyreez a v r. 1545 ako Pilafyritz. V druhej pol. 15. storočia sa majitelia Divínskeho panstva Ladislav Lossonczy so synom Žigmundom zaplietli do sprisahania proti Matějovi Korvínovi.

V roku 1553 obec Fűrész (Píla) mala 8 port (pozn.: na porte bývalo okolo 30 ľudí, čiže obec mala vyše 200 obyvateľov) a patrila do okresu Juraja Madácha.

V tureckom súpise sečianskeho sandžáku obec nie je evidovaná, nakoľko bola asi spustošená Turkami. Po oslobodení od Turkov po roku 1593 aj tu začalo kopaničiarske osídlenie – fáza dosídľovania územia. V roku 1598 Píla patrila Imrichovi Balassovi. Pre lúpežné prepady Imricha Balassu z Divína cisár Leopold odobral hrad Divín s panstvom a podľa darovacej listiny 16. júla 1686 vystavenej za 53.000 zlatých daroval ho grófovi Zichymu. Panstvo bolo rozdelené na 5 správnych obvodov. Do I. obvodu patrilo 23 obcí medzi nimi aj Píla. Úplná registrácia pozemkov sa ukončila 27. októbra 1686.

V tomto období postihla Pílu prvá známa povodeň. Na ktorú nepriamo poukazuje kanonická vizitácia z roku 1688, kde sa píše, že sa miestny kostol zrútil!

Od roku 1706 pri Píle išla poštová cesta z Lučenca cez Mýtňu do Zvolena. V dikálnom súpise z roku 1709 je evidovaná aj Píla. Obyvatelia Píly pre svoju málo úrodnú pôdu (a malú plochu pozemkov) sa venovali viac drevo spracovaniu a chovu oviec.

Súpis z roku 1720 nezaznamenáva obec Pílu. Na mape Divínskeho panstva z roku 1736 je zakreslená aj obec Píla pod názvom Fűrész. Okolo roku 1740 prišla posledná známa najväčšia povodeň v Pílianskej doline, ktorá postihla celú obec. V zúfalosti sa obyvatelia odsťahovali do okolitých obcí (Mýtň, Dobroč, Kotmanová, Budiná, Podkriváň, Bzová a i.).

V druhej pol. 18. storočia nastáva nová kolonizácia obce Píla. Okolo roku 1755 bola postavená aj zvonica (spočiatku drevená), základná osada a nové lazy. V súpise priemyslu z čias Márie Terézie je zaevidovaná v lokalite Píla výstavba sklárskej huty pre Divínske panstvo.

Z roku 1782 pochádza obecná pečať. V pečatnom poli sú písmená H.J. pod ktorým je letopočet 1782. Kruhopolis: „PECSET POCTIVE OSADI PÍLA“.

V roku 1828 obec Píla mala 24 domov a 142 obyvateľov, ktorí sa zaoberali málo výnosným poľnohospodárstvom a chovom dobytky. Boli tu aj ľudia zaoberajúci sa drevospracovaním, uhliarstvom a boli tu aj mlyny.

Obec Píla v Československej republike (ČSR, 1919 – 1938)

Po rozbití Rakúsko-Uhorska (1918) bola aj obec Píla pričlenená do novovzniknutého štátu ČSR. V roku 1919 obec mala 756 obyvateľov, patrila do okresu Halič, obvodný notariát Divín. Posledná pošta i telegraf boli v Mýtnej a obvodným lekárom bol dr. Marits Lajos.

V roku 1921 z bývalej obecnej knihovne vznikla v Píle miestna ľudová knižnica. V obci boli dve už slovenské školy – rímsko-katolícka a evanjelická augsburského vyznania. V rokoch 1923-1938 obec Píla patrila do okresu Lučenec. Notársky úrad bol v Divíne.

Názov obce obec Píla používala aj ako Píla pod Javorom a to pre účely rozlíšenia od obcí s podobným názvom na Slovensku. V roku 1930 vznikol v obci aj Dobrovoľný hasičský sbor.

V roku 1936 nad obcou Píla a údolím cez Mýtňu prehnala živelná pohroma (krupobitie a prietrž mračen). Hospodársky Píla stále patrila pod Divínske panstvo až do roku 1945.

V rokoch 1938 – 1945 bola Píla súčasťou Slovenského štátu. Sídлом okresu bola Lovinobaňa, niektoré úrady boli aj v Divíne. V roku 1938 dostáva obec Píla hasičský príspevok. V r. 1939 nastalo rozpustenie Obecného zastupiteľstva v Píle a menovanie vládneho komisára. V r. 1941 prebehlo menovanie nového veliteľa Hlinkovej gardy v obci Píla.

Železničná zastávka Píla a telefónne spojenie obce s okolím boli zriadené v roku 1942.

Po vypuknutí Slovenského národného povstania 29. augusta 1944 dochádza aj v oblasti Javoria k rozvoju partizánskeho hnutia. 14. septembra 1944 občania aj z obce Píla nastúpili k opevňovacím prácam na úseku Podkriváň – Dolná Bzová proti Nemcom.

22. októbra nemeckí fašisti začali útok proti územiu SNP od Lučenca. V prvý deň útoku sa im podarilo dosiahnuť líniu Poltár – Píla – Ružiná. Prudké boje boli v priestore Píla – Podriváň, kde sa podarilo začas Nemcov zadržať. Partizánska brigáda M. R. Štefánika sídlila v Divíne do 24. októbra, jej veliteľom bol P. A. Veličko. Partizáni sa utiahli pred presilou do hôr. Počas SNP padol jeden občan z Píly.

25. decembra skupina partizánov A. S. Kopilova prepadla na hradskej neďaleko Píly pod Javorom kolóniu nemeckých nákladných aut, ktoré prechádzali do Zvolena. Zlikvidovali jedno nákladné auto, 2 vojakov zabili a 3 poranili. Postup 27. armády sa urýchlil po 20. januári 1945. Pri Mýtnej sa Nemci opevnili na okolitých výšinách, najmä na kopci Háj.

Nemci 19 partizánov, ktorých zajali ešte v decembri 1944, popravili na Budinských lazoch 24. januára 1945. Pri Píle nepriateľ využil opevnenia vybudované počas SNP a systémom guľometných palieb znemožňovali prechod cez uzučkú dolinu.

Obec Píla bola oslobodená od Nemcov 29. januára 1945. Pri oslobodení Píly padlo 62 vojakov sovietskej armády, 43 Rumunov, 100 Nemcov.

Obec Píla v Československej republike (ČSR, ČSSR, ČSFR, obdobie 1945 – 1992)

Po oslobodení obec Píla bola administratívne zaradená z okresu Lovinobaňa do okresu Lučenec. Názov obce Píla pod Javorom bol do roku 1960. Obec patrila pod Obvodný národný výbor (1945 – 1950) Divín.

Po oslobodení dochádza k budovaniu vojnou zničeného hospodárstva. V obci bol znovu reorganizovaný Dobrovoľný hasičský zbor. V roku 1946 obec postihla víchrica s padajúcim ľadovcom o veľkosti slepačieho vajca. V roku 1947 došlo k vyvlastneniu nehnuteľností na stavbu výhybne Píla pod Javorom.

Po vojne sa väčšina obyvateľov zaoberala poľnohospodárstvom. V roku 1954 bola vybudovaná budova Miestneho obecného úradu, obecné maštale pre Spolok súkromne hospodáriacich roľníkov, ktorý svoju činnosť ukončil až r. 1980. V roku 1952 bolo zriadené pohostinstvo a predajňa zmiešaného tovaru. Obec bola elektrifikovaná v roku 1957. V roku 1958 tu bolo zriadené tu bolo aj kino pri miestnej osvetovej besede a autobusová zastávka.

V roku 1970 sa v obci zaoberalo poľnohospodárstvom len 8,1% ekonomicko-činných osôb. Pre horské podmienky v obci hospodárili jednotlivci. V obci fungovala základná škola 1 – 5 ročník, ktorá bola dvojtriedna.

Po roku 1985 bolo kino zrušené, deti chodili do školy v Mýtnej a Lovinobani, prosperoval futbalový oddiel, ktorý sa spojil s Družstevníkom Mýtna. V prevádzke ostala len knižnica. V obci sa konali kultúrno-zábavné podujatia, poriadkovú službu mali členovia Dobrovoľného požiarnického zboru.

Po nežnej revolúcii (1989) a odstránení totality a vedúcej komunistickej strany, nastala demokratizácia spoločnosti. Poľnohospodárska obec bola zaradená do horskej výrobnéj oblasti.

Obec Píla v samostatnej Slovenskej republike (1993 – súčasnosť)

Obec Píla po vzniku Slovenskej republiky žije svojim životom a snaží sa zabezpečovať svoj rozvoj a život na úrovni pre všetkých svojich obyvateľov.

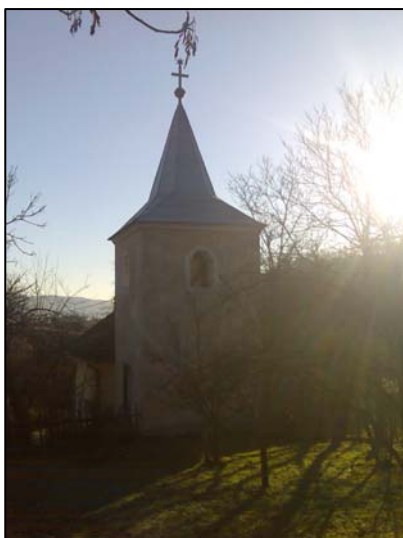
2. 2. 3. 1 Kultúrno-historický potenciál obce

Kultúrno-historický potenciál obce tvoria a predstavujú stavebné pamiatky, historické budovy, príp. tradované aktivity a kultúrno-spoločenské udalosti, ktoré svojím obsahom, charakterom a historickou podstatou tvoria základ ich využitia pre rozvoj obce do budúcnosti.

Zvonica

Prvá zvonica v obci bola pravdepodobne drevená. Murovaná bola vybudovaná po roku 1750. Je štvorcového pôdorysu. Súčasný zvon je z roku 1811, liata zvonovina 40:50.

Cirkevný sviatok obce Píla je sv. Peter a Pavla (symbolizujú ich aj sochy v evanjelickom kostole v Dobroči).

Obr. č. 3 – Zvonica v obci Píla

Obr. č. 4 – Budova evanjelickej školy

Evanjelická škola

Budova evanjelickej školy bola vybudovaná v roku 1863. Vyučovacou rečou bola slovenčina, ale od roku 1889 aj maďarčina. Novšia sa budova bol postavená v roku 1911. Učiteľom bol Ľudovít Fábry diplomovaný učiteľ, člen krajinskej učiteľskej penzijnej spoločnosti. Školu navštevovalo priemerne 50 žiakov.

Rímskokatolícka škola

Rímskokatolícka škola ako drevená budova bola postavená v r. 1870. Prestavaná na murovanú bola z milodarov v roku 1895. Vyučovacou rečou bola slovenčina a od r. 1889 aj maďarčina. Škola dostala v r. 1893 štátnu podporu 330 korún, vyrovnanie platu učiteľa na 600 Korún.

Súčasná budova rímskokatolíckej školy bola vybudovaná v roku 1938.

Učiteľmi boli Antal Vošt, Antal Turcsányi, Ján Kovalčík. V roku 1900 učiteľom bol Michal Fridrich bez diplomu. Školu priemerne navštevovalo 27 žiakov. Dvakrát ročne ju navštevoval divínsky farár ako školský inšpektor.

Obr. č. 5 – Budova rímskokatolíckej školy z roku 1938

Železničný tunel v obci Píla

V roku 1871 bol v obci postavený tunel v rámci stavby železničnej trate Šalgotárján – Lučenec – Zvolen. **Píliansky tunel je dlhý 121 m.** V druhej pol. 20. stor. sa tunel prestal používať. **18. júna 1871 prešiel prvý vlak z Lučenca vedľa Píly do Zvolena.** Trať merala 52 km a celá dedina bola pri tejto udalosti. Mnohí po prvý raz videli parný rušeň a železničné vozne.

V roku 1942 bola v obci zriadená aj železničná stanica.

Obr. č. 6 – Železničný tunel v obci Píla

Obr. č. 7 – Budova železničnej stanice v obci Píla

2. 2. 3. 2 Heraldické znaky obce

Tvorba erbov má svoje pravidlá a princípy. Rešpektovanie princípu historickosti znamená, že pri tvorbe erbu sa vychádza z najstaršej historickej pečate. Je to východiskový heraldický prameň, ktorý vytvára spojenie medzi minulosťou a prítomnosťou. Obecné pečate sa Slovensku začali vznikať koncom 15. storočia, podľa toho, ktorá obec v minulosti mala pečať s vlastným symbolom. V obci Píla tento stav nebol zaznamenaný. Jediný heraldický blazon erbu udáva: „V pečatnom poli sú písmená H.J., pod ktorými je letopočet 1782 a okolo kruhopis „PECSET POCTIVE OSADIVA PÍLA“.

Okolité lesy poskytovali možnosti pre spracúvanie dreva. Obyvatelia obce sa zaoberali pílením dreva, piliarstvom – remeselnou výrobou reziva získaného pozdĺžnym rozrezávaním surového dreva – guľatiny. Piliarske remeslo bolo založené na ručnej práci výrobcu vlastnými nástrojmi. Ako nástroj sa používali dvojručné píly, tzv. bruchatky s oblým ozubením, ktoré sa používali aj v tesárstve, debnárstve a drevorubačstve. Piliarske remeslo bolo hlavným zdrojom obživy miestneho obyvateľstva, preto bolo rozumné zvoliť si do obecného erbu náradie, s ktorým sa denne pri svojej práci stretávali. Možno teda uvažovať o zamestnaneckom, ale i hovoriacom symbole.

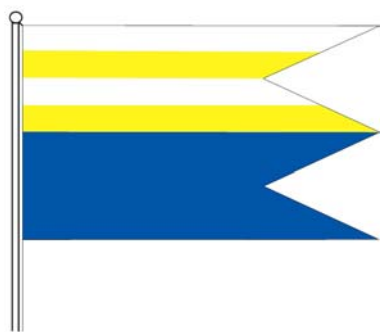
Nakoľko leží obec Píla pod vrchom Javor a je s ňou tesne spätá i tým, že tam roztrúsene na lazoch stále žijú obyvatelia obce, ako druhou figúrou do erbu sa stal list javora. Týmto spôsobom obecný symbol nesie v sebe odkaz predkov (v období 1957 – 1968 sa obec volala Píla pod Javorom).

Charakteristika obecných symbolov je nasledovná:

ERB: v súlade s princípmi heraldiky je v modrom štíte položená dvojručná píla so zlatými drevenými rúčkami prevýšenými zlatým javorovým listom.

PEČAŤ: je okrúhla, uprostred ktorej je obecný symbol s kruhopisom OBEC PÍLA. Pečať má priemer 35 mm.

VLAJKA: pozostáva z farieb modrej, žltej a bielej. Vlajka má pomer strán 2:3 a je ukončená tromi cípmi, t.j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obr. č. 8 – Erb a vlajka obce Píla

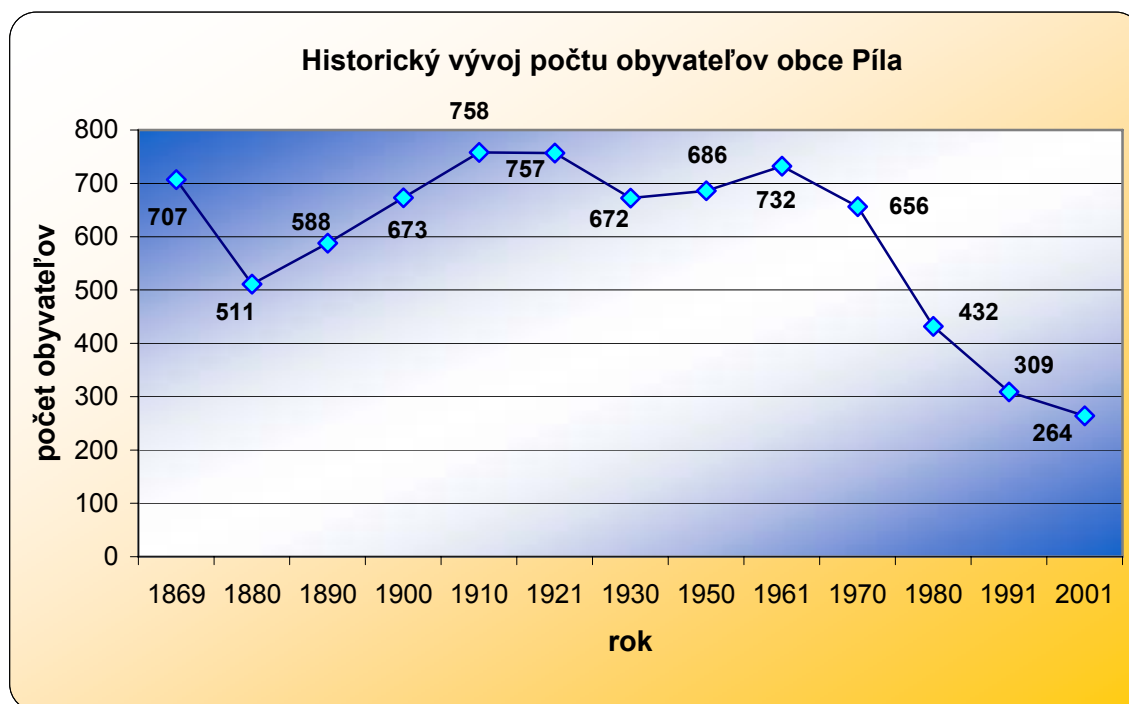
2. 3 Demografický vývoj a štruktúra obyvateľov obce

2. 3. 1 Historický vývoj počtu obyvateľov obce

historický vývoj počtu obyvateľov			
rok	počet obyvateľov	rok	počet obyvateľov
1869	707	1950	686
1880	511	1961	732
1890	588	1970	656
1900	673	1980	432
1910	758	1991	309
1921	757	2001	264
1930	672		

Tabuľka č. 2 – Historický vývoj počtu obyvateľov obce Píla

Prehľad vývoja počtu obyvateľov obce v čase prezentuje nasledovný graf č. 1.

Graf č. 1 – Historický vývoj počtu obyvateľov obce Píla

Sledovaný vývoj počtu obyvateľov obce Píla za obdobie od roku 1869 po posledné štatistické sčítanie obyvateľov, domov a bytov (v r. 2001) má striedavý, zväčša klesajúci charakter s prudkým poklesom ku koncu sledovaného obdobia. Najviac obyvateľov mala obec v roku 1910 – celkovo 758, čo predstavovalo strop počtu obyvateľov obce Píla v priebehu rokov 1869 – 2001. Obdobie rokov 1880 – 1910 charakterizuje rast počtu obyvateľov na spomínaných 758 v roku 1910.

Rozpätie rokov 1910 – 1930 je charakteristické poklesom počtu obyvateľov na 672 (r. 1930), pričom ďalších 30 rokov (1930 – 1961) bol zaznamenaný nárast počtu obyvateľov v obci Píla o 60 (na 732). Od roku 1961 nasledoval prudký pokles počtu obyvateľov zo 732 v roku 1961 na 264 v roku 2001. Posledné obdobie predstavuje mierny nárast počtu obyvateľov v obci Píla (2001 – 2006 z 264 na 286 obyvateľov – tabuľka č. 1).

2. 3. 2 Stav a pohyb obyvateľstva obce v rokoch 2001 – 2006

Na základe vyššie uvedeného prehľadu historického vývoja počtu obyvateľov v obci Píla možno konštatovať, že počet obyvateľov počas sledovaného obdobia mal striedavý charakter s rapídny poklesom v 2. polovici 20. storočia po začiatok 21. storočia (rok 2001). V nasledovných prehľadoch uvádzame vývoj počtu obyvateľov obce Píla na základe rozdelenia podľa pohlavia a vplyv na tento vývoj vzhľadom na migráciu, resp. prirodzené pohyby obyvateľstva spôsobené narodeniami a úmrtiami v horizonte rokov 2001 – 2006.

stav počtu obyvateľov v obci Píla v rokoch 2001 – 2006									
rok	stav k 1.1.			stredný stav			stav k 31.12.		
	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy
2001	268	124	144	264	124	140	264	125	139
2002	264	125	139	262	122	140	255	119	136
2003	255	119	136	257	121	136	257	120	137
2004	257	120	137	258	120	138	262	122	140
2005	262	122	140	281	129	152	283	130	153
2006	283	130	153	287	131	156	286	130	156

Tab. č. 3 – Vývoj počtu obyvateľov v obci Píla v rokoch 2001 – 2006

V tabuľke č. 3 vidíme, že počet obyvateľov v obci Píla v prvých dvoch rokoch 2001 – 2005 mal klesajúcu tendenciu. Od roku 2003 zaznamenávame v obci nárast počtu obyvateľov z 255 na začiatku roku na 286 obyvateľov na konci roku 2006. Najväčší nárast bol zaznamenaný na konci roku 2005 – 21 obyvateľov.

Vplyv na tento pohyb má samozrejme úmrtnosť a pôrodnosť (Tab. č. 4), ale aj migrácia obyvateľstva.

prirodzený pohyb obyvateľov v obci Píla v rokoch 2001 – 2006									
rok	živonarodení spolu			zomrelí spolu			prir. prír. (-úbyt.)		
	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy
2001	3	1	2	5	0	5	-2	1	-3
2002	4	0	4	6	5	1	-2	-5	3
2003	3	2	1	3	2	1	0	0	0
2004	5	3	2	4	2	2	1	1	0
2005	3	1	2	4	3	1	-1	-2	1
2006	5	1	4	4	2	2	1	-1	2

Tab. č. 4 – Prirodzený pohyb obyvateľov v obci Píla v rokoch 2001 – 2006

Najvyšší úbytok počtu obyvateľov v obci Píla na základe ich prirodzeného pohybu nastal **ku koncu rokov 2001 a 2002 (-2 obyvateľia)**, keď 5, resp. 6 obyvateľov obce umrelo a narodili sa len 3, resp. 4. Negatívny prirodzený pohyb bol aj v roku 2005. Pozitívny prírastok na základe prirodzeného po-

hybu obyvateľov bol v obci v rokoch 2004 a 2006 (+1 obyvateľ). V roku 2003 sa 3 ľudia narodili aj 3 umreli, tzn. prirodzený prírastok bol 0-ový. Komplexný vývoj počtu obyvateľov dotvára prehľad jeho pohybu na základe migrácie – prisťahovanie, resp. vysťahovanie (tab. č. 5).

Počas obdobia 2001 – 2006 sa do obce Píla **najviac ľudí prisťahovalo v roku 2005 (24) a v rokoch 2004 a 2006 (8)**. Najviac obyvateľov sa z obce vysťahovalo v roku 2002 (10) a 2006 (6). Najväčší pozitívny efekt migrácie bol teda zaznamenaný v roku 2005 (+22 obyvateľov). Najnegatívnejší v roku 2002 (-7 obyvateľov). V uvedenej tabuľke č. 5, v jej poslednej časti sú uvedené sumárne prepočty celkových prírastkov, resp. úbytkov vplyvom migrácie a prirodzeného pohybu obyvateľov obce Píla (vyznačená časť korešponduje s tab. č. 3 – Stav počtu obyvateľov obce Píla v rokoch 2001 – 2006 (jej koncoročné stavy).

pohyb obyvateľstva sťahovaním a celkový prírastok podľa pohlavia v rokoch 2001 – 2006												
rok	prisťahovali spolu			vysťahovali spolu			prír. (-úbyt.) sťah.			celk. prír. (-úbyt.)		
	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy
2001	1	0	1	3	0	3	-2	0	-2	-4	1	-5
2002	3	2	1	10	3	7	-7	-1	-6	-9	-6	-3
2003	6	3	3	4	2	2	2	1	1	2	1	1
2004	8	2	6	4	1	3	4	1	3	5	2	3
2005	24	-	-	2	-	-	22	10	12	21	8	13
2006	8	-	-	6	-	-	2	1	1	3	0	3

Tabuľka č. 5 – Pohyb obyvateľov v obci Píla v rokoch 2001 – 2006 sťahovaním a celkový prírastok

2. 3. 3 Veková štruktúra obyvateľov

Veková štruktúra obyvateľov predstavuje rozdelenie obyvateľov obce Píla podľa ich príslušnosti do jednotlivých vekových skupín podľa pohlavia. V poslednom štatisticky sledovanom roku (2006 – k 31.12.) bola uvedená štruktúra nasledovná:

veková skupina	pohlavie			%
	muži	ženy	spolu	
spolu	130	156	286	100,00
0 – 14	23	24	47	16,43
15 – 19	16	11	27	9,44
20 – 34	28	40	68	23,78
35 – 49	31	23	54	18,88
50 – 64	17	27	44	15,38
65 – 79	12	23	35	12,24
80 a viac	3	8	11	3,85

Tabuľka č. 6 – Veková štruktúra obyvateľov podľa vekových skupín

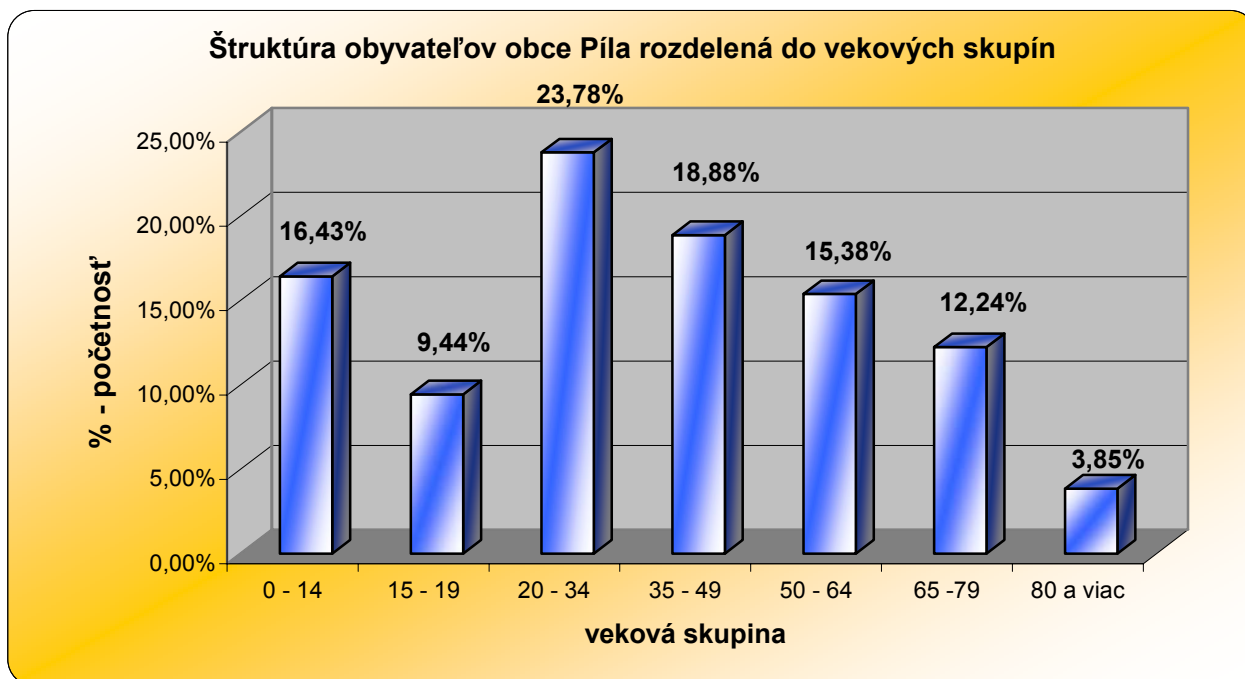
veková skupina	pohlavie			%
	muži	ženy	spolu	
0 – 17	33	30	63	22,03
18 a viac	97	126	223	77,97

Tabuľka č. 7 – Veková štruktúra obyvateľov rozdelená do dvoch skupín podľa veku dospelosti

štruktúra	muži (v %)	ženy (v %)	spolu (v %)
0 - 14	17,69	15,38	16,43
15 – 59 muži / 54 ženy	66,92	56,41	61,19
60 a viac muži / 55 a viac ženy	15,38	28,21	22,28

Tabuľka č. 8 – Veková štruktúra obyvateľov podľa produktivnosti veku

Ako vidieť v tabuľke č. 6, **najviac obyvateľov** obce Píla bolo **k 31. 12. 2006 vo veku 20 – 34 rokov (23,78% obyvateľov)**, teda v silne produktívnom veku, pričom aj vo veku 35 – 49 rokov je takmer 1/5 obyvateľov (18,88%). Viac ako 15% obyvateľov obce patrí do skupiny pred dôchodkového veku. Uvedené hodnoty prezentuje graf č. 2.

Graf č. 2 – Štruktúra obyvateľov obce Píla podľa vekových skupín

Z hľadiska rozdelenia obyvateľov jednotlivých vekových skupín **podľa pohlavia obyvateľov** väčšie rozdiely boli vo **vekovej skupine 15 – 19 rokov** (o 5 viac mužov ako žien), **vo vekovej skupine 20 – 34** (o 12 viac žien ako mužov), ale aj v skupine 35 – 49 rokov (o 8 viac mužov ako žien). V starších vekových skupinách je viac žien ako mužov – **v skupine 50-64 o 10, v skupine 65 – 79 o 11 a v skupine 80 a viac rokov o 5** viac žien ako mužov. Z uvedeného vyplýva, že **vyššieho veku sa dožívajú viac ženy ako muži**.

Dospelých obyvateľov mala obec Píla **77,97%, detí a mládež 22,03%**.

Z hľadiska produktívnosti veku (tabuľka č. 8) najväčšiu skupinu tvoria muži od 15 do 59 rokov spolu so ženami do 54 rokov – 61,19%, čo predstavuje perspektívnu základňu pre rozvoj obce z hľadiska jej ľudských zdrojov.

Priemerný vek obyvateľov obce Píla k 31. 12. 2006 bol **38 rokov**, pričom u žien to bolo 39,92 a u mužov 35,68 rokov.

Index starnutia za obec bol k 31. 12. 2006 136,17 pričom muži dosiahli 86,96 a ženy 183,33.

2. 3. 4 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Štruktúra obyvateľstva podľa dosiahnutého stupňa vzdelania vychádza z posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2001. Jeho výsledky sú uvedené v tab. č. 9 a v grafe č. 3.

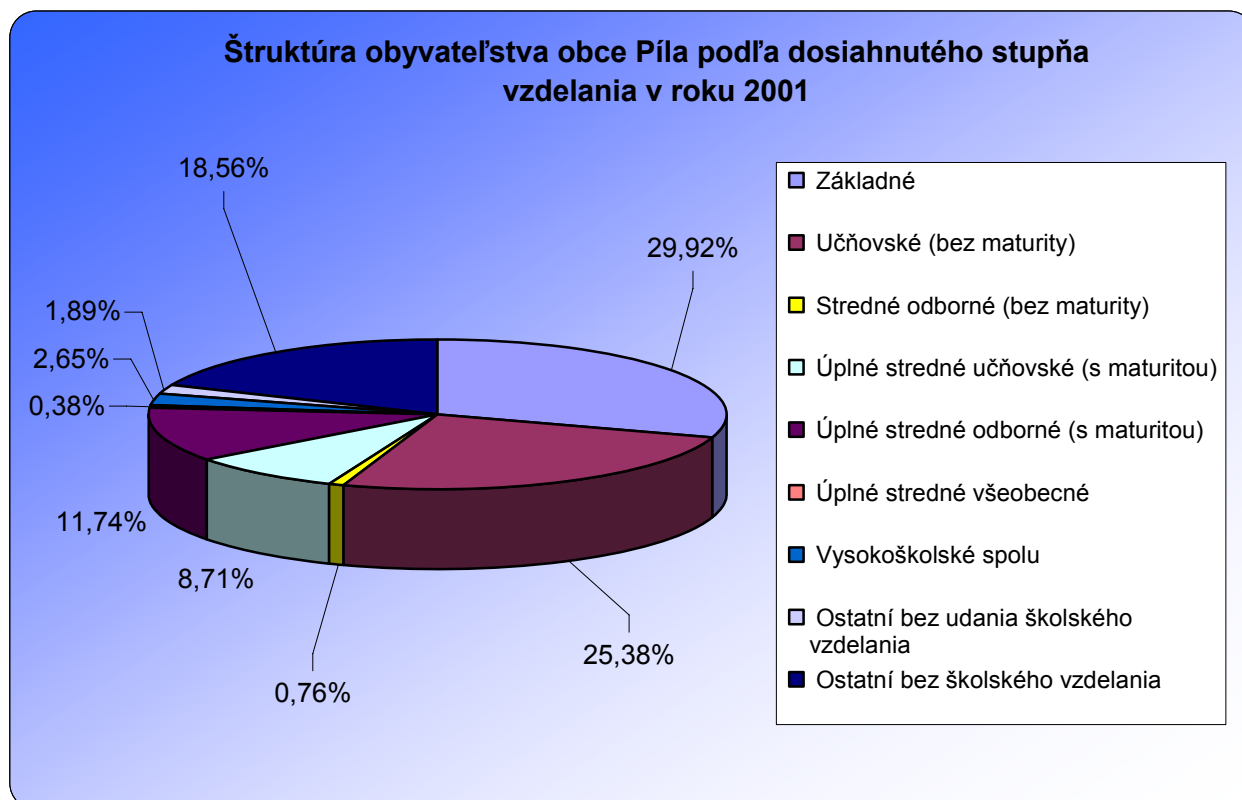
najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	muži	ženy	spolu	%
Základné	20	59	79	29,92
Učňovské (bez maturity)	44	23	67	25,38
Stredné odborné (bez maturity)	1	1	2	0,76
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	13	10	23	8,71
Úplné stredné odborné (s maturitou)	6	25	31	11,74
Úplné stredné všeobecné	0	1	1	0,38

Vyššie	-	-	-	-
Vysokoškolské spolu	5	2	7	2,65
<i>Vysokoškolské bakalárske</i>	-	-	-	-
<i>Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské</i>	5	2	7	2,65
<i>Vysokoškolské doktorandské</i>	-	-	-	-
<i>Vysokoškolské podľa zamerania:</i>	-	-	-	-
- univerzitné	0	1	1	0,38
- technické	3	0	3	1,14
- ekonomické	2	1	3	1,14
- poľnohospodárske	-	-	-	-
- ostatné	-	-	-	-
Ostatní bez udania školského vzdelania	4	1	5	1,89
Ostatní bez školského vzdelania	-	-	-	-
Deti do 16 rokov	31	18	49	18,56
spolu podľa SODB 2001	124	140	264	100,00

Tabuľka č. 9 – Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania (SODB 2001)

Uvedené rozloženie obyvateľov do skupín podľa dosiahnutého vzdelania prezentuje aj nasledovný graf č. 3.

Graf č. 3 – Štruktúra obyvateľstva obce Píla na základe dosiahnutého stupňa vzdelania

Na základe údajov získaných pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2001 **najpočetnejšiu skupinu obyvateľov** obce Píla z hľadiska dosiahnutého stupňa vzdelania predstavujú občania **so základným vzdelaním (29,92%)**. Druhou najväčšou skupinou sú občania **s učňovským vzdelaním bez maturity (viac ako 1/4)**. Suma uvedených dvoch skupín – obyvatelia so základným vzdelaním a obyvatelia s učňovským vzdelaním bez maturity predstavujú viac než polovicu obyvateľov obce, čo pre rozvoj obce môže byť z hľadiska využiteľnosti ľudských zdrojov značným handicapom.

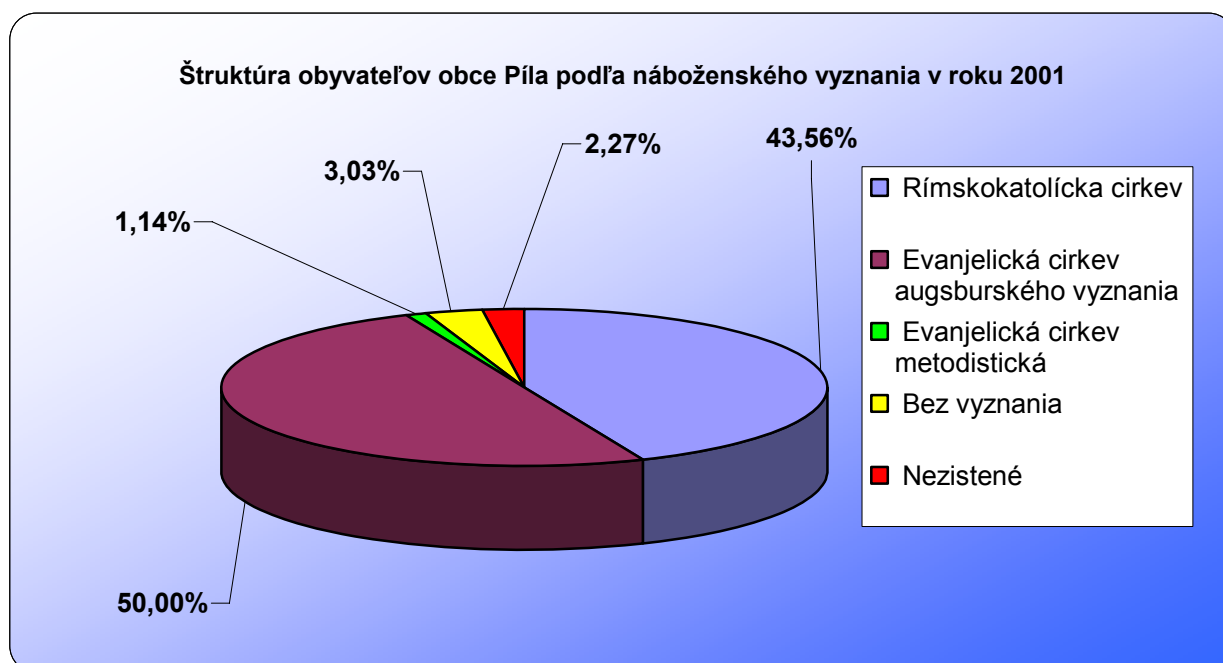
8,71% obyvateľov obce Píla malo v sledovanom roku **úplné stredné odborné vzdelanie s maturitou**. **Vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov obce bolo celkovo 7 (5 muži a 2 ženy), čo predstavuje 2,65%**. Relatívne nízka úroveň vzdelania a nízky počet vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov obce by mohli byť varovným signálom pre rozvoj ľudských zdrojov v obci z hľadiska potreby rekvalifikácií a adaptability občanov na trhu práce. Vysokoškolsky vzdelaní sú hlavne ekonomického (3) a technického typu (3). Ostatní sú univerzitného typu – 2 obyvatelia. Detí s neukončenou povinnou školskou dochádzkou (do 16 rokov) bolo v roku 2001 v obci celkovo 49, t.j. 18,56%.

2. 3. 5 Vierovyznanie

Obec Píla predstavuje z hľadiska vierovyznania zmiešanú obce. Svedčí o tom prehľad členenia obyvateľstva obce na základe príslušnosti jej obyvateľov k vierovyznaniu. V roku 2001 bola štruktúra obyvateľov podľa vierovyznania nasledovná (tabuľka č. 10 – porovnanie s výsledkami SODB v roku 1991).

náboženské vyznanie / cirkev	muži 2001	ženy 2001	spolu 2001	% 2001	% 1991
Rímskokatolícka cirkev	59	56	115	43,56	33,33
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	54	78	132	50,00	56,96
Evanjelická cirkev metodistická	2	1	3	1,14	
Bez vyznania	4	4	8	3,03	5,18
Nezistené	5	1	6	2,27	4,53
spolu	124	140	264	100	100

Tabuľka č. 10 – Štruktúra obyvateľstva obce Píla podľa vierovyznania v rokoch 1991 a 2001 (podľa SODB)

Graf č. 4 – Štruktúra obyvateľstva obce Píla podľa príslušnosti k náboženskému vyznaniu (SODB 2001)

Podľa uvedenej tabuľky č. 10 a grafu č. 4 takmer 44% obyvateľov obce Píla bolo podľa posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov rímsko-katolíckeho vyznania. Viac ako polovica (51,14%) predstavovala evanjelické vierovyznanie. Obyvateľov bez vyznania bolo 8 a 6 obyvateľov ostali bez identifikácie svojej príslušnosti k vierovyznaniu.

Pri pohľade na výsledky predchádzajúceho sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 1991 nastali nepatrné zmeny pri uvedených štatistických výkazoch. V roku 2001 poklesol počet obyvateľov evanjelického vierovyznania o cca 5%, a vzrástol počet obyvateľov rímsko-katolíckeho vyznania o viac ako 10%. Podobne poklesol počet obyvateľov, ktorí sa nehlásili k akejkoľvek viere (o 2,26%).

2. 3. 6 Národnostné zloženie obyvateľstva

Podľa posledného štatistického sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001 bolo v obci Píla z hľadiska národnostného zloženia 99,24% obyvateľov slovenskej národnosti. V porovnaní so sčítaním obyvateľov, domov a bytov v roku 1991 bol zaznamenaný nepatrný pokles (o 0,44%), pričom pokles nárast nastal pri moravskej národnosti – 0,38%. Výskyt ostatných národností v obci Píla zaznamenaný nebol. Porovnanie prezentuje tab. č. 11.

ukazovateľ/počet obyvateľov rozdelenie podľa národnosti	SODB 1991	SODB 2001
Obyvateľstvo spolu - počet	309	264
muži - počet	150	124
ženy - počet	159	140
Slovenská národnosť v %	99,68	99,24
Moravská národnosť v %	0	0,38
Nezistená národnosť v %	0,32	0,38

Tabuľka č. 11: Porovnanie štruktúry obyvateľstva obce Píla podľa národnosti na základe výsledkov SODB v rokoch 1991 a 2001

2. 3. 7 Ekonomická aktivita obyvateľstva

2. 3. 7. 1 Zamestnanosť

V obci Píla bolo podľa posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001 z celkového počtu obyvateľov 264 ekonomicky aktívne činných 122 obyvateľov, teda viac ako 46%. Z hľadiska pohlavia to bolo 58 mužov a 64 žien. Uvedené osoby boli činné v rôznych odvetviach. O ich štruktúre vypovedá tabuľka č. 12.

odvetvie hospodárstva	ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho dochádza do zamestnania
Píla				
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	2	1	3	1
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	0	3	3	3
Rybolov, chov rýb	-	-	-	-
Ťažba nerastných surovín	1	0	1	0
Priemyselná výroba	22	18	40	34
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	1	0	1	1
Stavebníctvo	-	-	-	-

Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotreb. tovaru	4	7	11	6
Hotely a reštaurácie	0	3	3	1
Doprava, skladovanie a spoje	13	8	21	18
Peňažníctvo a poisťovníctvo	-	-	-	-
Nehnutelnosti, prenájom a obchodné služby, výskum a vývoj	3	3	6	5
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	4	6	10	4
Školstvo	0	3	3	1
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	0	5	5	3
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	-	-	-	-
Súkromné domácnosti s domácim personálom	-	-	-	-
Exteritoriálne organizácie a združenia	-	-	-	-
EA bez udania odvetví	8	7	15	2
spolu	58	64	122	79

Tabuľka č. 12: Štruktúra ekonomicky aktívneho obyvateľstva obce Píla podľa SODB v roku 2001

Podľa uvedenej štruktúry najviac obyvateľov obce Píla v sledovanom roku pracovalo vo sfére priemyselnej výroby (40) a doprave, skladovaní a v spojoch (21). Najmenej obyvateľov pracovalo vo výrobe a rozvoze elektriny, plynu a vody – 1, školstve, hoteloch a reštauráciách, lesníctve, ťažbe dreva a poľnohospodárstve, poľovníctve – po 3. Uvedená štruktúra sa značne zmenila, nakoľko spoločnosť LO-VINIT, a.s. Lovinobaňa ukončila svoju činnosť, čo bol podnik priemyselnej výroby a zamestnával veľké množstvo aj obyvateľov obce Píla.

Z celkového počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov dochádzalo do zamestnania 79 (podľa SODB 2001), pomerovo najviac z ekonomických oblastí ako priemyselná výroba, doprava a skladovanie a nehnuteľnosti, prenájom a obchodné služby.

Rozdelenie obyvateľov podľa pohlavia a príslušnosti k jednotlivým oblastiam kopírovalo tradíciu, tzn. viac mužov bolo zamestnaných v priemyselnej oblasti (o 4), doprave (o 5), kým viacej žien bolo zamestnaných v školstve (o 3), v zdravotníctve (o 5), ale aj v hoteloch, reštauráciách a maloobchode a veľkoobchode (o 3).

2. 3. 7. 2 Nezamestnanosť

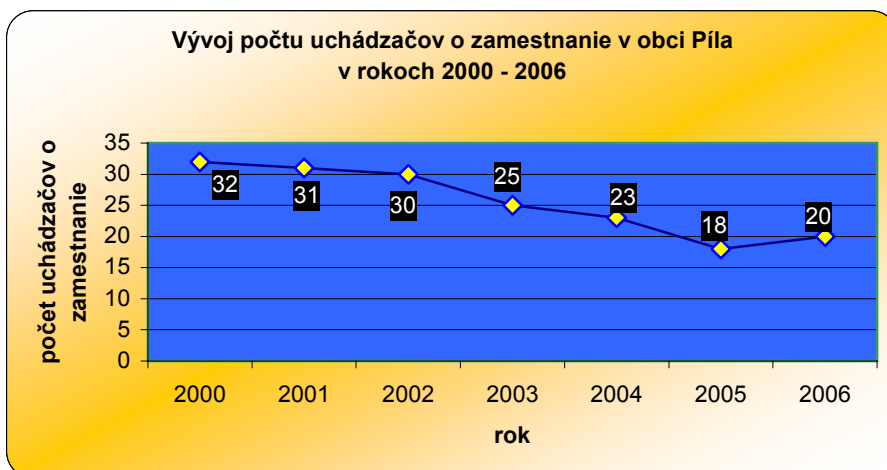
Nezamestnanosť vo všeobecnosti je odrazom počtu uchádzačov o zamestnanie. Vývoj tohto počtu v obci je závislý od ekonomicko-sociálnej situácie v celom regióne, tzn. od možností zamestnania sa. Počet uchádzačov o zamestnanie mal v obci Píla za posledné sledované obdobie (2000 – 2006, zdroj UPSVaR Lučenec) klesajúci charakter s výnimkou posledného sledovaného roku (2006). Prehľad vývoja počtu uchádzačov o zamestnanie v obci Píla o čom svedčí aj nasledovný graf č. 5 resp. k nemu prislúchajúca tabuľka č. 13.

Podľa uvedených údajov bol v roku 2005 v obci Píla najnižší počet uchádzačov o zamestnanie za sledované obdobie 7 rokov. Bolo to spôsobené odchodmi za prácou do zahraničia, resp. do vzdialenejších miest (Lučenec, Detva), pričom miesto pobytu sa nemenilo (tzn. nemá to vplyv na migráciu obyvateľstva). Na druhej strane v rokoch 2000 – 2001 bol zaznamenaný najvyšší počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v obci Píla – 32, resp. 31.

rok	celkový počet uchádzačov o zamestnanie
2000	32
2001	31
2002	30
2003	25
2004	23
2005	18
2006	20

Tab. č. 13: Celkový počet uchádzačov o zamestnanie v obci Píla

2. 4 Technická a občianska vybavenosť

2. 4. 1 Technická vybavenosť

technická vybavenosť obce	
počet pôšt	–
PSČ	985 53
verejný vodovod	nie
verejná kanalizácia	nie
počet prípojok kanalizačnej siete	–
rozvodná sieť plynu	nie
verejná zeleň v ha	0,12

V obci Píla sa pošta nenachádza. Pre potreby poštových služieb slúži obci pošta v obci Mýtina. Obec nemá verejný vodovod, kanalizáciu a ani rozvodnú sieť plynu. Verejná zeleň z celkovej výmery katastra obce Píla predstavuje 0,12 ha.

Tabuľka č. 14: Technická vybavenosť obce Píla

2. 4. 2 Domový a bytový fond

Podľa posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov bolo v obci Píla spolu 163 domov, z čoho bolo trvale obývaných 87. Všetky obývané domy boli vo vlastníctve fyzických osôb. Z celkového počtu neobývaných domov (75) bolo určených na rekreáciu 39 domov. Bytov v obci Píla bolo 175, trvale obývaných bolo 100.

K 30. 9. 2007 bolo v obci Píla 166 domov a 179 bytov. Tabuľka č. 15 charakterizuje domový a bytový fond obce Píla podľa SODB v roku 2001.

počet	rodinné domy	bytové domy	ostatné budovy	domový fond spolu
Domov spolu	162	0	1	163
Trvale obývaných domov	87	0	0	87
v %	100	0	0	100
v tom vlastníctvo:				
štátu	-	-	-	-
bytového družstva	-	-	-	-
obce	-	-	-	-
fyzickej osoby	87	0	0	87
právnickej osoby	-	-	-	-
ostatných	-	-	-	-

Neobývaných domov	75	0	1	76
z toho: určených na rekreáciu	39	0	0	39
Priemerný vek domu	43	-	-	43
Bytov spolu	175	0	1	176
v tom: trvale obývané	100	0	0	100
v %	100	0	0	100
z toho družstevné	-	-	-	-
byty vo vlastníctve občana v bytovom dome	-	-	-	-
neobývané	75	0	1	76
neobývané z dôvodu zmeny užívateľa	-	-	-	-
neobývané, určené na rekreáciu	39	0	0	39
neobývané, uvoľnené na prestavbu	-	-	-	-
neobývané, nespôsobilé na bývanie	4	0	0	4
neobývané po kolaudácii	-	-	-	-
neobývané v pozostalostnom alebo súdnom konaní	1	0	0	1
neobývané z iných dôvodov	31	0	1	32
nezistené	-	-	-	-

Tabuľka č. 15: Domový a bytový fond v obci Píla (SODB 2001)

2. 4. 3 Doprava a komunikácie

doprava a komunikácie	
dĺžka miestnych komunikácií v km	17,9
z toho bezprašné	2,4
dĺžka vybudovaných chodníkov v km	-
počet liniek autobusovej osobnej dopravy (diaľkové, medzištátne)	-
počet autobusových liniek miestneho významu (medzimestské)	3
počet staníc a zastávok vlakov	1

Tabuľka č. 16: Doprava a komunikácie

V rámci katastra obce Píla sa nachádzajú miestne komunikácie v celkovej dĺžke 17,9 km. Z uvedenej dĺžky je 2,4 km bezprašných. Obec nemá vybudované chodníky. Nepremávajú cez ňu diaľkové ani medzinárodné autobusové linky, avšak vzhľadom na vzdialenosť obce od hlavnej cesty E 571 (1 km), je pri odbočke do obce zriadená zastávka aj pre diaľkové autobusové linky. V obci sa nachádza zastávka autobusovej dopravy, z ktorej premávajú 3 linky miestneho charakteru. V obci je zriadená aj železničná zastávka.

2. 4. 4 Telekomunikácie, internet, pokrytie TV signálom

Do obce je privedený telekomunikačný signál spoločnosťou T-Com, a.s., prostredníctvom ktorého majú obyvatelia možnosť zapojenia tzv. **pevnej linky**. Okrem toho je možné v obci Píla využívať aj **bezdrôtové telekomunikačné siete, tzn. mobilné**. V obci je dostatočné pokrytie signálom všetkými tromi operátormi – **Orange, T-mobile, O₂**. Priamo nad obcou sa nachádzajú zosilňovače uvedených spoločností slúžiace pre zabezpečenie vhodného signálu pre obec a jej okolie.

Z hľadiska rozšírenia informačných technológií je v obci prístup na vysokorýchlostný internet. Obec ponúka možnosť bezdrôtového pripojenia prostredníctvom **mikrovlnného vysielania** cez spoločnosť My-telecom.

Obec má zabezpečený televízny signál na prijateľnej a uspokojivej úrovni prostredníctvom televízneho vykrývača z vysielača Banská Bystrica. V obci je možné sledovať televízne kanály verejnoprospešnej televízie, ako aj niektorých súkromných spoločností – Markíza, Joj. Okrem toho, keďže v obci nie je káblová televízia, niektorí obyvatelia majú digitálnu televíziu, resp. satelitné prijímače.

2. 4. 5 Informačné systémy v obci

V obci Píla sa nenachádza informačná turistická kancelária, ani žiadna inštitúcia zabezpečujúca funkcie informačného systému. Pre poskytovanie informácií o obci, miestnych možnostiach, atrakciách v okolí slúži miestny obecný úrad, resp. miestna knižnica v obci.

2. 4. 6 Protipožiarna ochrana

V obci Píla je organizovaná **protipožiarna jednotka**, ktorá pracuje na báze dobrovoľnosti. Nevlastní však **požiarne zásahové auto**. Dobrovoľná požiarna jednotka má 20 členov. Tvoria ju občania obce Píla.

2. 5 Školstvo, kultúra, šport

2. 5. 1 Škola a predškolské zariadenia

školy a predškolské zariadenia	
druh zariadenia	počet
materské školy	-
základné školy 1.- 4. ročník	-
základné školy 1.- 9. ročník	-

Tabuľka č. 17: Školské a predškolské zariadenia

V obci Píla sa nenachádza ani materská škola, ako ani základná škola, či už pre 1. – 4. ročník, alebo základná deväťročná škola.

Deti z obce navštevujú základnú školu v obci Divín, príp. v obci Mýtina a Lovinobaňa (1. – 4. ročník).

2. 5. 2 Kultúra a kultúrne zariadenie

kultúra a kultúrne zariadenia	
druh zariadenia	počet
kultúrne domy	1
verejné knižnice	1
knižničný fond spolu	2 462
používatelia spolu	98
kiná stále	–
kostoly	–
cintoríny	1
dom smútku	1

Tabuľka č. 18: Kultúrne zariadenia obce

Obec Píla má vlastný kultúrny dom s kapacitou 150 miest. Jeho využitie je v súčasnom období je zriedkavé. Využíva sa len občas na akcie kultúrno-spoločenského charakteru, ktorých organizátorom je obec, príp. svadby, kary, oslavy ap.

V obci je aj knižnica. K 31. 12. 2005 knižničný fond predstavoval 2 462 kníh a jeho užívateľmi bolo 98 registrovaných čitateľov, čo je viac ako 1/3 celkového počtu obyvateľov. Od roku 2000 (106) poklesol počet registrovaných čitateľov v roku 2003 na 78, aby v roku 2004 – 2005 vzrástol na súčasných 98.

Knižničný fond má tendenciu o pár knižných publikácií ročne rásť. Obec Píla nemá kino, ani prírodný amfiteáter. V obci absentuje aj kostol, ale dom smútku s cintorínom sa v obci nachádza.

Z hľadiska kultúrneho vyžitia obec Píla každoročne organizuje:

- stávanie a váľanie mája,
- vatra zvrchovanosti,
- Petro-Pavlovská zábava,
- mesiac úcty k starším,
- Medzinárodný deň detí, resp. žien,
- Mikulášsky večierok
- Ples v rámci plesovej sezóny.

2. 5. 3 Športové zariadenia, kluby, činnosť

V obci sa futbalové ihrisko a ani telocvičňa nenachádzajú. Je tu len malé detské ihrisko, ktoré predstavuje súčasť parkového riešenia centra obce. V rámci neho sa nachádza aj volejbalové ihrisko využiteľné aj pre nohejbal a malý futbal a v zime ako klzisko.

Okolie obce, jej geografická lokalizácia a v rámci nej aj samotný vrch Javor dávajú predpoklady na pestovanie turistiky, ale aj cykloturistiky a putovania. Súčasťou obce je aj značená cyklotrasa vedúca na Javor.

V obci nie sú registrované žiadne športové kluby. V rámci obecných tradícií sa v obci každoročne organizujú nohejbalový turnaj – Memoriál Dušana Sihelského a stolnotenisový turnaj O putovný pohár starostu obce Píla.

2. 6 Zdravotníctvo a sociálna oblasť

2. 6. 1 Zdravotnícke zariadenia v obci

V obci Píla sa nenachádza ambulancia praktického lekára a ani lekáreň. Pri zdravotných problémoch musia občania navštíviť lekára v obci Mýtne, resp. Lovinobaňa, kde sa nachádzajú ambulancie pre poskytnutie základnej zdravotnej starostlivosti (praktický lekár pre dospelých ako aj zubný lekár v Mýtnej, lekár pre deti a dorast v Divíne a v Lovinobani). Najbližšie lekáreň sa nachádzajú v obci Divín a Mýtne.

2. 6. 2 Sociálna činnosť obce

Obec Píla nevyvíja žiadne aktivity v oblasti sociálnej starostlivosti. V obci nie je vývarovňa pre chudobných a nepôsobí tu ani ošetrovateľ.

2. 7 Analýza hospodárstva

2. 7. 1 Organizačná štatistika hospodárstva

Organizačná štatistika hospodárstva na úrovni obcí predstavuje sumarizáciu subjektov národného hospodárstva vyvíjajúcu svoju činnosť na území obce a registrované v jej území. Nasledovné tabuľky charakterizujú vývoj počtu jednotlivých druhov foriem podnikateľských subjektov, resp. neziskových organizácií v priebehu rokov 2000 – 2005

rok	organizácie zamerané na tvorbu zisku							neziskové organizácie spolu
	spolu	z toho						
		akciové spoločnosti	spoločnosť s ručením obmedzením	družstvá	štátne podniky	obecné podniky	ostatné ziskovo orient. jednotky	
2000	-	-	-	-	-	-	-	2
2001	-	-	-	-	-	-	-	2
2002	-	-	-	-	-	-	-	1
2003	-	-	-	-	-	-	-	1
2004	-	-	-	-	-	-	-	1
2005	-	-	-	-	-	-	-	1

Tabuľka č. 19: Organizácie zamerané na tvorbu zisku v obci Píla a neziskové organizácie spolu

V obci Píla sa v priebehu sledovaného obdobia rokov 2001 – 2006 sa nenachádzali žiadne organizácie zamerané na tvorbu zisku, t.j. podnikateľské právnické osoby. Počet neziskových organizácií spolu v obci

v priebehu rokov 2000 – 2005 bol max. 2 (v r. 2000 a 2001), pričom v nasledujúcich rokoch tento počet poklesol na 1 neziskovú organizáciu. Ten je aj v súčasnosti.

Okrem uvedených foriem právnických osôb sa v obci Píla nachádzajú aj fyzické osoby – podnikatelia, ktorých počet za posledné roky mierne rástol až po počet v roku 2005, t. j. 10 (posledný známy štatistický údaj). Medziročný nárast bol zaznamenaný v počte živnostníkov od roku 2003 do roku 2005, pričom v radoch súkromne hospodáriaci roľníci majú v posledných rokoch stabilný počet – 3. Vývoj tohto počtu v rokoch 2000 – 2005 charakterizuje tabuľka č. 20.

rok	fyzické osoby spolu	v tom		
		živnostníci	slobodné povolania	súkromne hospodáriaci roľníci
2000	3	3	-	-
2001	6	3	-	3
2002	7	3	-	4
2003	8	5	-	3
2004	9	6	-	3
2005	10	7	-	3

Tab. č. 20: Vývoj počtu fyzických osôb – podnikateľov v obci Píla počas obdobia rokov 2000 – 2005

2. 7. 2 Subjekty organizačnej štatistiky v obci podľa OKEČ-u

Vyššie uvedené prehľady predstavujú hrubú – sumárnu štruktúru hospodárstva v obci. Z nej nie je zrejmé, koľko subjektov sa venuje tej – ktorej činnosti. Zodpovedanie tejto otázky rieši tabuľka č. 21, ktorej obsahom je rozdelenie všetkých subjektov na základe ich zaradenia do skupín podľa OKEČ-u (odvetvová klasifikácie ekonomických činností – zoznam viď v prílohe).

rok	počet subjektov OKEČ 01-99	z toho						
		OKEČ 01,02 a 05	OKEČ 10-41	OKEČ 45	OKEČ 50-95	v tom		
						OKEČ 50-64	OKEČ 65-74	OKEČ 75-95
2000	5	-	-	-	5	3	-	2
2001	8	3	-	-	5	3	-	2
2002	8	4	-	-	4	3	-	1
2003	9	3	1	-	5	4	-	1
2004	10	3	2	-	5	4	-	1
2005	11	3	2	-	6	5	-	1

Tabuľka č. 21: Štruktúra a vývoj počtu subjektov organizačnej štatistiky v obci Píla podľa OKEČ-u v rokoch 2000 – 2005

Podľa uvedenej charakteristiky a rozdelenie subjektov podľa OKEČ-u sa v obci Píla v súčasnom období najviac subjektov venuje maloobchodu, veľkoobchodu, doprave ap. (50-64), pričom tento počet medzi ročne (2002 – 2005) o jeden subjekt rástol. Relatívne stabilnou skupinou z hľadiska početnosti sú subjekty vykonávajúce svoju činnosť v poľnohospodárstve, lesníctve a pod. (01, 02 a 05). Pokles počtu

subjektov v predchádzajúcom období evidujeme v oblasti školstva, verejnej správy, zdravotníctva (75-95). Všeobecne bol však zaznamenaný nárast činnosti subjektov organizačnej štatistiky v obci Píla v sledovanom období rokov 2000 – 2005 o viac ako 100% (z 5 subjektov v roku 2000 na 11 subjektov v roku 2005).

2. 7. 3 Neziskové inštitúcie

rok	neziskové organizácie spolu
2000	2
2001	2
2002	1
2003	1
2004	1
2005	1

Podľa uvedeného prehľadu vývoja počtu neziskových organizácií registrovaných na území obce Píla v rokoch 2000 – 2005 ich počet je stabilný a nemenný. Jedinou neziskovou inštitúciou – združením registrovaným v obci Píla je TJ Javor Píla. Avšak podľa informácií z obecného úradu v Píle ku dňu 30. 9. 2007 už daná nezisková organizácia – združenie nevyvíja svoju činnosť.

Tabuľka č. 22: Vývoj počtu neziskových organizácií v obci Píla

2. 8 Analýza terciárnej sféry

2. 8. 1 Finančníctvo

Bankomat a ani iný peňažný ústav sa v obci Píla nenachádzajú. Tak isto chýba v obci aj pošta, ktorá plní niektoré funkcie banky. Najbližšia pošta sa nachádza s obci Mýtňa, ktorá je súčasne aj miestom Poštovej banky, a.s. V obci Divín sa nachádza filiálka Slovenskej sporiteľne, a.s.

2. 8. 2 Obchod a služby v obci

V obci sa nachádza predajňa potravín a jedno pohostinstvo. Okrem toho v obci iné predajne nie sú.

2. 8. 3 Služby a potenciál cestovného ruchu

Obec Píla má vysoký potenciál pre rozvoj cestovného ruchu hlavne na báze vidieckej turistiky a putovania. Na druhej strane pre využitie tohto potenciálu nemá vytvorenú takmer žiadnu základňu predstavujúcu rozvoj cestovného ruchu a služieb. Z obce vedie len cyklotrasa k vrchu Javor a niekoľko turistických trás.

Značková turistická trasa – žltá značka začína v obci Divín (pri parku) a vedie vedľa kostola smerom na Budínú k pamätníku SNP, ktorý je nad obcou. Ďalej okolo skalného útvaru Kamenné vráta k bývalej chate pod Javorom (750 m) s možnosťou výstupu na vrchol Javor (821 m) po modrej značke, alebo s možnosťou pokračovať smerom Divín – Píla po modro-žltej značke po odbočke žltej do obce Píla pri železničnej stanici.

Turistami je využívaná aj opačná trasa. Pochod na Luciu s nočným výstupom na vrchol Javor sa koná v decembri a novoročný výstup 1. januára. V okolí Píly sú možnosti aj rekreácie pri vodných nádržiach Mýtňa a Ružiná spojené s možnosťami návštev kultúrno-historických pamiatok hlavne v obci Divín (hrad, kaštieľ...).

2. 8. 3. 1 Ubytovacie a stravovacie zariadenia

V súčasnom období sa ubytovacie kapacity v obci Píla nenachádzajú. Je to však obec s prvkami laznickeho osídlenia, kde sa rozmáha v značnej miere chalupárčenie a rozrastá sa chatová oblasť, ktorá vzniká skupovaním starých osadlostí a gazdovstiev roztrúsených po lazoch pod úpäťm Javora.

2. 9 Analýza životného prostredia

2. 9. 1 Znečisťovanie ovzdušia a nakladanie s odpadmi

ZNEČISTENIE OVZDUŠIA

Obec Píla má z hľadiska svojej geografickej polohy v lone doliny pod úpäťm Javora vhodné podmienky pre život. Z hľadiska existencie prvkov znečisťujúcich ovzdušie chráni obec kopce a vrchy, ktoré v značnej miere zabráňujú prieniku škodlivín z priemyselných oblastí, resp. exhalátov unikajúcich z motorových vozidiel prúdiacich hlavnou cestou Lučenec – Zvolen.

NAKLADANIE S ODPADMI

Nakladanie s tuhým komunálnym odpadom má obec Píla zabezpečené prostredníctvom podpísanej zmluvy o spolupráci so spoločnosťou Brantner Gemer, s.r.o. Rimavská Sobota, ktorá v pravidelných intervaloch zabezpečuje vývoz tuhého komunálneho odpadu z obce. Okrem toho obec vedie svojich obyvateľov k separácii odpadu podľa druhov – plasty a sklo.

2. 9. 2 Ochrana prírody

Pílanský potok sa vlieva do Krivánskeho potoka, ktorý je vyhlásený za prírodnú pamiatku, po jeho brehoch rastie spomínaná vzácna chránená rastlina perovník pštrosí, ktorý sa v súčasnosti zaraďuje medzi ohrozené druhy slovenskej flóry. Jeho nález je v rámci katastra obce Píla. K najúčinnjším opatreniam na jeho záchranu okrem územnej ochrany patria tie, ktoré umožňujú zachovanie optimálnych ekologických podmienok stanovišťa. Patrí medzi dekoratívne pôsobiace rastliny. Potok s brehovými porastmi má biologickú a estetickú hodnotu. Na svahoch sú lesné porasty, ktoré tvoria významnú vodohospodársku oblasť.

V okolí Píly sú nádherné výletné miesta v krásnej a pokojnej prírode. Turistické podujatia – pobyt s využitím prírodných síl (slnko, voda, vzduch) treba spájať s kultúrne-poznávacou činnosťou a ochranou prírody a životného prostredia.

2. 9. 3 Vodné plochy a toky

V katastri obce pramení **Pílanský potok**. Jeho názov vznikol z osadného názvu Píla. Ľudovo sa nazýva **Pilňanka** a preteká celou obcou, pričom ju napája niekoľko malých prítokov a vlieva sa do Krivánskeho potoka.

Krivánsky potok – sa pôvodne nazýva Lučenský potok. Jeho názov vznikol od osadných názvov Kriváň a Lučenec, resp. od miesta, kde pramení – Lučenčík, t.j. juhozápadne od kóty Javor, vo výške 760 m západne od obce Píla. Lučenčík tečie najskôr západným smerom, za osadou Válovňa sa stáča do severného smeru, kde ďalej tečie cez Podkriváň a východne od Podkriváňa mení smer na juhovýchod. Od obce Píla sa označuje ako Krivánsky potok. Dĺžka toku 48,2 km, plocha povodia 204,89 km². Krivánsky potok sa vlieva do Ipľa východne od Lučenca vo výške 175 m n. m.

V blízkosti obce Píla sa nachádza umelá vodná nádrž Mýtina (na Krivánskom potoku 2 km nad obcou Mýtina). Nádrž vo výške 290 m. n. m. o rozlohe 3,8 ha slúži ako zásobáreň vody, pričom umožňuje gravitačný prevod vody do vodnej nádrže Ružiná s cieľom zlepšiť odtokové pomery Budinského potoka.

2. 10 Majetok obce

Do majetku obce Píla patria nasledujúce nehnuteľnosti:

- budova obecného úradu a kultúrneho domu,
- dom smútku,
- budova rímsko-katolíckej školy,
- budova požiarnej zbrojnice.

3. Dotazníkový prieskum

3.1 Metodika dotazníkového prieskumu

Efektívny rozvoj obce je možné realizovať len v súčinnosti s názormi a potrebami obyvateľov obce. Vzhľadom k tomu, že PHSR obce Píla bude riešiť rozvoj obce vo viacerých oblastiach, je potrebné zainteresovať verejnosť do procesu jeho tvorby. Vhodným spôsobom ako zabezpečiť ich súčinnosť napriek ich neochote zúčastňovať sa verejných diskusií, je prieskum verejnej mienky.

Prieskum verejnej mienky sa uskutočnil v obci Píla prostredníctvom dotazníkového prieskumu, ktorý bol vykonaný medzi obyvateľmi obce v čase od 7. septembra 2007 so stanoveným termínom návratnosti do 4. októbra 2007. Obyvatelia obce získali prostredníctvom fyzickej distribúcie do svojich bytových a domových schránok výťažok dotazníka, prostredníctvom ktorého mohli a mali šancu vyjadriť svoje postoje a názory na stav obce a jednotlivých jej oblastí života. Okrem fyzickej distribúcie dotazníkov bolo k dispozícii jeho znenie aj na internetovej stránke spracovateľa dokumentu, odkiaľ si ho mali možnosť stiahnuť obyvatelia obce k vyplneniu. Anonymita, ktorú dotazníkový prieskum poskytoval, vytvorila priestor na neobmedzené názory občanov na rozvoj obce.

Cieľom prieskumu verejnej mienky – dotazníkového prieskumu v obci Píla bolo identifikovať potreby obyvateľov a ich názory na ďalší rozvoj obce v súvislosti s vypracovaním dokumentu PHSR obce Píla. Výsledky tohto prieskumu predstavujú podklad pre tvorbu SWOT analýzy, určenie problémových oblastí rozvoja, jeho disparít a rozvojových príležitostí a následne pre formovanie stratégie rozvoja obce.

Ďalším cieľom uskutočneného prieskumu bolo informovať obyvateľov obce o tom, že sa takýto dokument pre ich obec pripravuje a že aj oni sa môžu reálne zapojiť do jeho tvorby. Tento fakt môže prispieť k zlepšeniu vzťahov v obci a k vytvoreniu pocitu spolupatričnosti, ale aj spoluzodpovednosti obyvateľov za jej rozvoj.

3.2 Charakteristika a obsah dotazníka

Štruktúra dotazníka bola rozdelená do 4 základných častí:

1. Charakteristika respondenta,
2. Obec ako miesto bývania,
3. Obec ako sociálny priestor,
4. Obec a jej rozvoj.

Jednotlivé otázky boli v dotazníku postavené dvomi spôsobmi. Prvý bol jednoduchší, pričom respondenti mali možnosť vybrať si z ponúkaných preddefinovaných možností. Druhý typ otázok vyžadoval kreativnosť respondentov a snahu a celkovo vôľu vysloviť názory smerujúce k hodnoteniu jednotlivých oblastí života v obci. Kombinácia uvedených otázok predpokladala úspešnosť návratnosti vyplnených dotazníkov, pričom v prípade neochoty obyvateľov obce o vlastné znenia odpovedí bola šanca získať ich názory aspoň z vybraných odpovedí z viacerých možností.

V úvode dotazníka, **v jeho prvej časti bol daný priestor pre charakteristiku respondenta** zúčastneného sa na dotazníkovom prieskume. Otázok bolo celkovo 10 a týkali sa jeho pohlavia, veku, dosiahnutého vzdelania. Druhá časť charakteristiky respondenta sa týkala jeho ekonomickej aktivity, profesie, druhu zamestnania a miesta pracoviska. Posledná časť vypovedala o počte ľudí žijúcich v domácnostiach respondentov a o počte detí do 18 rokov v jednotlivých domácnostiach. Posledná otázka úvodnej časti charakterizovala sféru pôsobenia respondenta v obci.

Druhá časť dotazníka charakterizovala obec ako miesto bývania svojich obyvateľov. Ponúkala možnosti vyjadrenia sa respondentov na adresu obce z hľadiska výhod, či nevýhod bývania v nej, príp. porovnanie s inými lokalitami, z ktorých mali možnosť si respondenti vybrať miesto svojho bydliska. Ďalej táto časť predstavovala priestor pre zhodnotenie obce aj z hľadiska jej atraktívnosti, kvality života a ponukou služieb ako aspektov vplývajúcich na kvalitu života v obci.

Časť charakterizujúca **obec ako sociálny priestor** definovala situáciu v obci z hľadiska susedských vzťahov, spolupráce obyvateľov, ich záujmu o dianie a život v obci. V tejto časti mali respondenti možnosť zhodnotiť možnosti podnikania v obci, príp. vyjadriť svoj podiel na rozvoji vlastnej obce, ako aj ho

následné definovať a kvantifikovať. Uvedená časť poskytla priestor aj na určenie hybných síl rozvoja obce v súčasnom období, resp. v minulosti.

Záverečná časť dotazníkového prieskumu analyzovala **obec z hľadiska jej rozvoja** a mala za úlohu zhodnotiť perspektívne možnosti rozvoja obce v budúcnosti. Z ponúknutých možností si mali respondenti vybrať silné a slabé stránky svojej obce, ale aj nadefinovať príležitosti a ohrozenia jej rozvoja v budúcnosti. Smerodajné otázky pre stanovenie stratégie rozvoja obce predstavovali otázky týkajúce sa oblastí a aktivít, na ktoré by sa mal rozvoj obce sústrediť v budúcnosti, resp. aké konkrétne projekty obyvatelia obce navrhujú realizovať. Niektoré otázky sa týkali hodnotenia vývoja obce za posledných 10 rokov, ako aj predstavy obyvateľov obce o jej stave v budúcnosti a konkrétnych výstupoch projektov v roku 2013 (Čo by v obci nemalo chýbať v roku 2013?).

3.3 Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu

Dotazníkový prieskum sa uskutočnil v obci Píla medzi občanmi v dňoch 7. septembra – 4. októbra 2007, teda v priebehu 4 týždňov. Celkovo bolo v obci distribuovaných 110 dotazníkov s predpokladom doručenia do každého obývaného domu. V prípade väčšieho záujmu bol dotazník uverejnený na internetovej stránke spracovateľa rozvojového dokumentu obce, odkiaľ si ho mohli dodatočne občania stiahnuť.

Návratnosť dotazníka

Z celkového počtu 110 dotazníkov sa v priebehu stanoveného obdobia vrátilo 34 dotazníkov, čo predstavuje 30,90%-nú návratnosť. Z uvedeného počtu ani jeden dotazník nebol doručený e-mailom, všetky boli vyplnené ručne a osobne doručené na zberné miesto, ktorým bol Obecný úrad v obci Píla.

1. Charakteristika respondentov

Z celkového počtu respondentov, ktorí sa zúčastnili dotazníkového prieskumu (34), bolo 52,94% žien a 47,06% mužov, čo predstavovalo len o 2 ženy viac ako mužov. Uvedená skutočnosť predpokladá porovnateľný záujem o rozvoj vlastnej obce u obidvoch pohlaví. Najpočetnejšiu skupinu tvorili obyvatelia obce v troch vekových skupinách – vo veku 20 – 29 rokov, 30 – 39 rokov a 65 a viac rokov – po 20,59% respondentov. 17,65% respondentov bolo vo veku 40 – 49 rokov a 14,71% z nich bolo vo veku 50 – 59 rokov. Najmenší záujem bol u obyvateľov vo veku 60 – 65 rokov (5,88%). Z uvedeného vyplýva, že najväčší záujem o dotazníkový prieskum a teda aj rozvoj obce prejavili obyvatelia v produktívnom veku (20-39 rokov, ale aj 40 – 49 rokov), ale aj v poproduktívnom, t.j. dôchodkovom veku (65 – viac rokov).

Z hľadiska najvyššieho dosiahnutého vzdelania polovicu respondentov odpovedajúcich na otázku vzdelania tvorili obyvatelia obce Píla so stredným odborným vzdelaním – spolu 50%. Druhú veľkú skupinu – 17,65% z počtu respondentov zapojených do dotazníkového prieskumu tvorili obyvatelia obce Píla, ktorí dosiahli najvyššie vzdelanie vyučeni v odbore. 11,76% respondentov dosiahlo základné vzdelanie a stredné všeobecné vzdelanie si uviedlo 8,82% respondentov zo všetkých 34. Z uvedeného počtu boli 2 vyučeni s maturitou (5,88%) a 2 vysokoškolsky vzdelaní (1 ekonomický smer a 1 technický smer).

Podľa ekonomickej aktivity obyvatelia obce Píla, ktorí sa zúčastnili dotazníkového prieskumu, patria do nasledovných skupín – viac ako ¼ z nich (25,71% respondentov) sú dôchodcovia, po 20% respondentov tvoria zamestnaní vo verejnej správe, resp. v privátnom sektore. Nezamestnaní a študenti boli po 3 z 34 respondentov (t.j. po 8,57%), taký istý počet nepriradilo svoje postavenie v rámci ekonomickej aktivity. Z radov obyvateľov obce Píla sa dotazníkového prieskumu zúčastnil aj súkromne hospodáriaci roľník, invalid a jedna mamička na materskej dovolenke.

Z celkového počtu respondentov z radov obyvateľov takmer 30% nepracovalo (29,41%), 38,24% pracovalo s prevahou duševnej práce a 32,35% respondentov pracovalo s prevahou manuálnej práce. Z pracujúcich bolo najviac zamestnaných v priemysle (29,03%), vo verejnej správe 22,58%, obchode, živnosti a súkromných službách (12,90%), 6,45% malo prácu v poľnohospodárstve. V stavebníctve nepracoval nik. Ostatní nepracovali. Takmer 1/3 respondentov (30,3%) sa vyjadrilo, že za prácou dochádza do mesta v okolí, 7 (21,21%) pracujú priamo v obci, 4 (12,12%) v inej vidieckej obci a ostatní sa vyjadrili, že nepracujú (cez 30%).

Z celkového počtu respondentov v priemere v domácnostiach žije 2,65 obyvateľov a detí do 18 rokov len 0,59. Dotazníkového prieskumu sa zúčastnili hlavne radoví obyvatelia obce Píla (91,18%), ale aj pracovníci verejného sektoru v obci (5,88% - t.j. 2), či 1 obyvateľ, ktorý svoju sféru pôsobenia nešpecifikoval.

2. Obec ako miesto bývania

Z 34 obyvateľov obce, ktorí sa zúčastnili dotazníkového prieskumu, žije v obci Píla 76,47% viac ako 21 rokov, čo je 26 obyvateľov, 5 obyvateľov žijú v obci 16 – 20 rokov (14,71%) a po 1 obyvateľovi sa prihlásili do skupín 1 – 5 rokov, 6 – 10 rokov a 11 – 15 rokov.

Výhody vs. nevýhody obce

V skupine otázok posudzujúcich výhody, resp. nevýhody obce z odpovedajúcich respondentov (34) všetci respondenti sa zhodli v názore, že **život v obci je kludnejší a pokojnejší ako v meste**. Názor, že **ľudia sa zaujímajú viac jeden o druhého**, zastáva 93,94% respondentov a ostatní s týmto názorom súhlasí čiastočne. Až 96,88% respondentov považuje **blízky kontakt s prírodou za výhodu života v obci**, čiastočne sa s týmto názorom stotožnil len 1 respondent. Pre takmer 85% obyvateľov zúčastnených sa na dotazníkovom prieskume je vlastný názor, že **výhodou života v obci je vlastníctvo domu, záhrady, príp. hospodárstva**, pričom viac ako 12% z nich s touto myšlienkou súhlasí čiastočne a 1 z respondentov tento názor odmietol. 51,52% respondentov, ktorí zhodnocovali výhody obce Píla, čiastočne súhlasí a 42,42% úplne súhlasí a 6,06% respondentov nesúhlasí s tým, že poloha obce je výhodná vzhľadom na blízkosť okresných miest Lučenec a Detva.

Za najväčšiu nevýhodu obce považujú obyvatelia obce Píla, ktorí sa zúčastnili dotazníkového prieskumu, nedostatok pracovných príležitostí v obci (90,91% odpovedajúcich, čiastočne 9,09%) a viac ako 58% z nich sa stotožňuje s názorom, že v obci sú zlé možnosti nákupu a služieb (35,48% respondentov čiastočne súhlasí).

Presná polovica odpovedajúcich vidí málo možností na sebarealizáciu v obci, pričom k tejto myšlienke sa prikláňa 43,75% odpovedajúcich obyvateľov obce. Tak isto polovica odpovedajúcich čiastočne súhlasí s myšlienkou, že za všetkým treba dochádzať a 43,75% respondentov s týmto názorom súhlasí. Napriek tomu 87,88% respondentov by si za **miesto svojho bydliska** vybralo len vlastnú obec, kým 6,06% respondentov by volilo inú vidiecku obec, resp. iné mesto (6,06% respondentov). Ako **hlavný dôvod zotrvania** v obci u 36,92% názorov respondentov bolo uvedené svoje rodisko, resp. rodinné dôvody, v 24,62% to je čisté životné prostredie a pekná príroda a v 13,85% názorov respondentov je to otázka zvyku. 9,23% respondentov považuje za výhodu aj dopravné spojenie s okolím a 5 respondenti vnímajú ako podstatné estetické dôvody a klúd. Po 2 respondenti sa vyjadrili, že v otázke ich zotrvania v obci zohrávajú úlohu dobré sociálne vzťahy a vybudovaná infraštruktúra.

Atraktivnosť vs. neatraktivnosť obce

Z hľadiska atraktívnosti, či neatraktívnosti obce Píla jej obyvatelia, ktorí sa zúčastnili na dotazníkovom prieskume, považujú obec za atraktívnu hlavne z hľadiska jej okolia (85,19% atraktívne až veľmi atraktívne, ostatní nerozhodní), ale aj z hľadiska parkov a priestorov pre deti (83,33% až veľmi atraktívne, ostatní odpudzujúce). K atraktívnym prvkom obce jej obyvatelia zaradili z časti aj úroveň ponuky služieb pre návštevníkov obce vrátane možností na oddych (40% atraktívne až veľmi atraktívne, viac ako 1/2 nerozhodní).

Nerozhodnosť respondentov pri posúdení atraktívnosti obce v jednotlivých oblastiach prevládala aj pri stave kvality ciest, ulíc a chodníkov (46,67% nerozhodní, 36,67% atraktívne až veľmi atraktívne), ďalej pri stave historických a kultúrnych pamiatok (61,54% nerozhodní, 30,77% atraktívne až veľmi atraktívne). Nerozhodnosť respondentov bola značná aj pri posudzovaní služieb pre turistov (60,71% respondentov), pričom ich názory sa prikláňali viac na negatívnu stranu (21,43% respondentov).

Spokojnosť vs. nespokojnosť s kvalitou života

Celkovo **kvalitu života v obci Píla** vnímajú jej obyvatelia **ako priemernú** (20 z 34 respondentov, t.j. 58,82%), ako dobrú 12 z 34 respondentov (35,29%) a len 2 z 34 respondentov ako veľmi dobrú (5,88%).

Z hľadiska posudzovania spokojnosti s poskytovaním služieb a hodnotením kvality života v obci Píla v rámci dotazníkového prieskumu bola zistená **nespokojnosť** so stavom chodníkov (62,5% respondentov nespokojní až veľmi nespokojní), ale aj všeobecnou zdravotníckou starostlivosťou (57,69%) a z menšej časti s dostupnosťou verejného internetu (37,04%) a bezpečnosťou a ochranou osobného majetku (37,71%).

Nerozhodnosť respondentov bola charakteristická pri posudzovaní športových zariadení – ihriská, príp. telocvičňa (46,43% respondentov, pričom o 1 viac sa priklonilo na stranu spokojnosti – 28,57%) a ponuky služieb a obchodu (63,64% respondentov, pričom o 2 viac zdieľalo negatívny názor na túto otázku – 21,21%).

Najväčšiu spokojnosť vyslovili respondenti v obci Píla s domom smútku (100% spokojní až veľmi spokojní), s knižnicou (94,12%), s vybavením obce elektrikou (93,94%), s pokrytím signálu mobilných operátorov (90,63%). **Nižšia miera spokojnosti** bola vyslovená so stavom kultúrnych zariadení (75,01%) a so stavom verejnej zelene (73,53%). **Najnižšiu mieru spokojnosti**, avšak stále vyššiu ako bola dosiahnutá miera nespokojnosti, bola pri posúdení stavu v oblasti požiarnej ochrany v obci (53,13%), stavu možností športového vyžitia (51,61%), stavu miestnych komunikácií (51,51%), s dostupnosťou či už časovou, alebo priestorovou do obce (1/2 respondentov) a s možnosťami kultúrneho vyžitia (40% spokojní až veľmi spokojní).

Z hľadiska posúdenia **vzťahov obyvateľov obce k veciam verejným a svojej obci**, 42,42% opýtaných vyjadrilo neutrálny postoj v otázke posúdenia záujmu obyvateľov o veci verejné, kým 33,33% opýtaných ho považuje za pozitívny a 24,24% ho vníma ako negatívny. 70,59% respondentov z 34 vníma svoj vzťah k svojej obci pozitívne, takmer 1/4 respondentov bola v tejto otázke nerozhodná. Prácu obecného úradu a miestnej samosprávy pozitívne hodnotilo 87,1% respondentov, neutrálne 12,90% a negatívne nikto.

3. Obec ako sociálny priestor

44,12% obyvateľov, ktorí sa zúčastnili na dotazníkovom prieskume v obci Píla zastáva názor, že **susedské vzťahy** v obci sú blízke, pričom 38,24% respondentov ich vníma ako skôr voľné a po 5,88% respondentov ako veľmi blízke, resp. žiadne. Napriek tomu 45,71% respondentov nevedelo charakterizovať **úroveň susedskej spolupráce**, ale 42,85% ju vníma ako dobrú až veľmi dobrú. 11,43% respondentov ju nevidí nijako, resp. ako veľmi zle.

O dianie a život v obci sa zaujíma 41,18% respondentov, ostatní len občas (58,82%). **Najviac informácií získavajú** na stretnutiach na ulici (23,46% názorov), z obecného rozhlasu (22,22%), v bare, príp. pohostinstve (14,81%), na obecnom úrade 13,58%, ale aj pri nákupe (11,11%), na návšteve (4,94%), či na stretnutí v rámci spolku a stretnutiach občanov (po 3,7% názorov).

S návrhmi **územného členenia obce** sa vždy oboznamuje 25% respondentov, 50% občas a 7,14% nikdy. 17,86% respondentov nepozná takéto návrhy. Všetci respondenti sa **zúčastňujú volieb do miestnej samosprávy** – 93,75% vždy, 6,25% respondentov len občas. **Na akciách organizovaných obcou** sa vždy zúčastňuje 1/3 respondentov, 63,33% respondentov občas a 3,33% respondentov nikdy. Ide hlavne o nasledovné **aktivity a akcie smerujúce k podpore rozvoja obce**: brigády organizované dobrovoľným požiarňým zborom, udržiavanie čistoty obce, úprava zelene a verejného priestranstva. Okrem toho sú to na úrovni obce akcie kultúrno-spoločenského, ale aj športového charakteru – plesy, Petro-Pavlovská zábava, pálenie vatry, stavanie a váľanie mája, nohejbalový turnaj, stolnotenisový turnaj, ale aj rôzne iné akcie na výročné sviatky v obci – Medzinárodný deň žien, Medzinárodný deň detí, Mesiac úcty k starším a rôzne akcie pre deti a dospelých.

V rámci otázky: „Ktoré spolky podľa vás najviac prispievajú k rozvoju obce Píla?“ sa v odpovediach objavovali dve záujmové skupiny obyvateľov obce Píla – Združenie žien Slovenska Javor a Dobrovoľný požiarňý zbor. O nich sa respondenti vyjadrili ako o jediných, ktorí prispievajú svojou činnosťou k rozvoju obce.

Podnetom pre činnosť v rámci rozvojových aktivít v prospech vlastnej obce je pre jej obyvateľov spolupatričnosť obyvateľov a dobré susedské vzťahy, ako aj dosiahnutie spoločného cieľa, ktorým je zlepšiť a skrášliť prostredie dediny. Na druhej strane je to snaha pripraviť pre deti v obci určité zázemie formou realizácie akcií náučných aj hravých. Vo všeobecnosti podľa názoru respondentov z radu obyvateľov je kolektívna spolupráca a záujem o vlastnú obec s cieľom jej skrášlenia a rozvoja na báze ochoty pomôcť iným s cieľom urobiť niečo pre obce a hlavne jej občanov základný podnet pre začiatok ich činnosti v prospech obce.

Informácie o hospodárskom a sociálnom rozvoji obce vždy sleduje 29,03% respondentov, občas 45,16%, 19,35% nikdy a ostatní (6,45%) nevedia o takomto druhu informácií. **Na zasadnutí obecného zastupiteľstva** sa vždy zúčastňuje 10% respondentov, viac ako ¼ (26,67%) respondentov občas a takmer ½ (46,67%) nikdy. 16,67% respondentov nevie, že sa zasadnutia obecného zastupiteľstva konajú. **S požiadavkou svojho poslanca, či starostu obce navštevuje** vždy 10 z 33 obyvateľov odpovedajúcich na túto otázku, 36,36% respondentov občas a nikdy 27,27% respondentov tejto otázky. 2 respondenti z 33 nepoznajú svojho poslanca, resp. takúto možnosť. Aktívne sa do života cirkvi alebo náboženskej skupiny zapája 16% odpovedajúcich, občas 20% a nikdy 52%. Činnosť týchto skupín nepozná 12% respondentov. 9 z 34 respondentov sú stálymi členmi dobrovoľníckej organizácie, ostatní sa nevyjadrili na túto otázku.

60% respondentov nevedelo posúdiť **pracovné možnosti a podmienky na podnikanie** pre mužov v obci. Po 13,33% respondentov vyslovilo s nimi spokojnosť, nespokojnosť, príp. veľmi veľkú nespokojnosť. S podmienkami pracovania a podnikania žien v obci Píla nebol nikto spokojný, pričom 35,29% respondentov boli nespokojní a až 64,71% z nich nevedelo posúdiť súčasný stav v tejto oblasti.

S názorom „žiť v peknom a príjemnom prostredí obce i za cenu niektorých ekonomických nevýhod a strát“ sa plne stotožnilo 24,24% respondentov, čiastočne 63,64% respondentov a 12,12% respondentov si myslí, že tento názor sa skôr na nich nevzťahuje. „Mať dosť peňazí aj na úhor voľného času a tvorby príjemného prostredia v obci“ – s touto myšlienkou sa stotožnilo 7,41% respondentov (2 z 27), 66,67% respondentov si myslí, že sa táto myšlienka na neho vzťahuje čiastočne a 14,81% respondentov tvrdí, že sa skôr na nich nevzťahuje. 3 z 27 respondentov odpovedajúcich na túto otázku túto možnosť úplne odmietli. „Angažovať sa vo veciach verejných aj na úkor voľného času“ by sa vedelo 20,69% respondentov a 37,93% respondentov sa vyjadrilo, že sa táto myšlienka na nich vzťahuje čiastočne. 31,03% túto možnosť skôr vylučuje a 10,34% respondentov túto možnosť vylúčilo úplne.

Celkovú spokojnosť s obcou Píla ako miestom života, príp. práce vyslovili 5 z 34 respondentov t.j. 14,71%, ktorí odpovedali na túto otázku. Takmer 2/3 respondentov (64,71%) boli spokojní až skôr spokojní. Skôr nespokojných až nespokojných bolo 8,51% respondentov a veľmi nespokojný nebol nik. 3 zástupcovia obyvateľov obce, ktorí sa zúčastnili na dotazníkovom prieskume, nevedeli posúdiť tento stav. V priemere sú však obyvatelia obce Píla spokojní na 69,76%.

Podľa vyjadrení obyvateľov obce Píla zúčastnených na dotazníkovom prieskume v obci, viac ako ¾ z nich (75%) **sa osobne podieľa na zlepšovaní života v obci**. Ich činnosť je zväčša len príležitostná 41,94%, príp. organizovaná obecným úradom (22,58%), či spolkom (19,35%). Pravidelne sa činnostiam smerujúcim k zlepšovaniu života v obci venuje len 6,45% respondentov (2 z 31 odpovedajúcich na túto otázku). 47,83% respondentov ako dôvod svojej činnosti v prospech zlepšovania života v obci uviedlo nedostatok voľného času. Viac ako 1/5 (21,74%) nevie, ako by mohli pomôcť a 8,7% respondentov sa do rozvojových aktivít obce nezapája, pretože ich pripomienky aj tak nebudú rešpektované. 1 respondent uviedol ako dôvod zlé vzťahy s obecným úradom, a ďalší svoje dôvody nešpecifikovali. Nikto neuviedol ako dôvod nezáujem, resp. nedostatok informácií.

4. Obec a jej rozvoj

Viac ako ¾ (75,76%) obyvateľov obce Píla zúčastnených na dotazníkovom prieskume považuje svoju obec za **zaujímavú** (ostatní nevedeli prezentovať svoj názor). 78,13% sa prikláňa k názoru, že je bezpečná. Ako **atraktívnu** ju vníma 62,50% respondentov, ako **srdečnú** 61,29%, 51,52% ako čistú. V niektorých otázkach prevládala dosť vysoká miera nerozhodnosti respondentov – **známa vs. neznáma** – 46,67% respondentov s tendenciou priklonenia sa na stranu známej (30%). Tak isto pokroková vs. zaostaná – 53,13% respondentov bolo nerozhodných s tendenciou priklonenia sa na stranu zaostalej (25%).

Podobne vysoká miera nerozhodnosti sprevádzala otázky týkajúce sa popísané vyššie, tzn. pri pozitívnych reakciách na vlastnosti obce. Z uvedeného vyplýva, že obyvatelia obce Píla svoju obec nevnímajú takmer ako nezaujímavú, neosobnú, špinavú, neatraktívnu, resp. nebezpečnú.

Za hlavné výhody obce považujú jej obyvatelia kvalitu životného prostredia (26% respondentov), výhodnú polohu na hlavnej dopravnej trase (23%), potenciál rozvoja pre cestovný ruch (18%), ako aj organizovanie významných podujatí (12%), či možnosti pre športové aktivity (10%). Niektorí respondenti vnímajú ako výhody obce Píla, že má bohatý kultúrny a spoločenský život (6%), resp. významné postavenie v regióne (4%).

Podľa odporúčania občanov zúčastnených na dotazníkovom prieskume v obci Píla by sa rozvoj obce mal sústrediť hlavne na nasledujúce oblasti a aktivity:

– výstavba verejnej kanalizácie (12,36%)	– výstavba verejného vodovodu (11,20%)
– výstavba nových ihrísk a športovísk (10,42%)	– rekonštrukcia miestnych komunikácií (8,88%),
– ochrana prírody a životného prostredia (7,72%)	– úprava verejných priestranstiev a centra obce (7,34%)
– rozširovanie ponuky a kvality obchodu a služieb (6,95%)	– rekonštrukcia verejných budov (4,25%)
– bytová výstavba a nové stavebné pozemky (4,25%)	– rozvoj individuálneho cestovného ruchu (4,25%)
– spoločenský život (4,25%)	– rozšírenie existujúcich kultúrnych podujatí a zavedenie nových (3,86%)
– rozšírenie existujúcich kultúrnych podujatí a zavedenie nových (3,86%)	– podpora rozvoja podnikania (3,47%)
– podpora rozvoja podnikania (3,47%)	– kultivácia a výsadba zelene (3,09%)
– poskytovanie sociálnej starostlivosti (2,7%)	– informačné systémy obce (2,32%)
– podpora ďalšieho vzdelávania obyvateľov (1,54%)	– starostlivosť o pamiatky (1,16%)

Pozn.: % – vyjadruje pomer z celkových vyslovených názorov na rozvojové oblasti obce

Z hľadiska hodnotenia rozvoja a napredovania obce za posledných 10 rokov **75% respondentov** si myslí, že obec sa **rozvíjala pozitívne** a **12,5% respondentov vníma jej rozvoj veľmi pozitívne**. **Negatívne** posúdilo rozvoj obce v posledných 10 rokoch 6,25% respondentov a taká istá časť nevedela jej rozvoj posúdiť.

Predstavy obyvateľov obce Píla o jej budúcnosti hovoria ako o centre obchodu, služieb, turizmu a cestovného ruchu (64,10% respondentov), ale aj ako o obci zameranej na miesto histórie, umenia a tradícií obce a regiónu (17,95%), príp. centrum vzdelávania a kultúry pre svojich občanov, ako aj občanov regiónu (15,38%). Obec Píla si ani jeden odpovedajúci nepredstavuje ako miesto priemyslu a výrobné sféry.

31 obyvateľov z 33 odpovedajúcich obyvateľov obce Píla plánuje **spojiť svoju budúcnosť i naďalej s vlastnou obcou**. Len 2 sa vyjadrili k tejto otázke negatívne, pričom svoje dôvody neuviedli.

Reakcie obyvateľov obce na priame otázky:

Pri otázke: „**Čo sa Vám spontánne vybaví, keď počujete názov Píla?**“ boli reakcie obyvateľov obce vo väčšine prípadov obsahovo veľmi príbuzné. Väčšina z nich vnímala obec ako svoje rodisko a rodný kraj, či rodnú obec, v ktorej od narodenia bývajú. Dominantou myšlienok o obci Píla je krásna prírodná scenéria, lesy a rozmanitá príroda, uprostred ktorej pod úpäťm vrchu Javor sa rozprestiera malá dedinka obklopená lesmi, čerstvým vzduchom a typickým životom v obci. V niektorých odpovediach na túto otázku sa objavili ako reakcia na názov obce Píla znaky erbu obce – ručná píłka a drevo.

Dotazníkový prieskum odhalil aj predstavy obyvateľov, **ktoré projekty by sa mali podľa ich názoru realizovať. Ide o nasledovné projektové zámery:**

- výstavba verejného vodovodu,
- výstavba kanalizácie a ČOV,
- plynofikácia obce,
- príprava stavebných pozemkov a výstavba bytových domov pre mladé rodiny,
- rekonštrukcia miestnych komunikácií a výstavba chodníkov v obci,
- rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci,
- oprava sociálnych zariadení v budove obecného úradu,

- úprava a modernizácia budovy obecného úradu,
- oprava obecného majetku celkom – efektívne využitie budovy bývalej školy,
- výstavba, resp. zriadenie škôlky,
- vybudovanie domova dôchodcov,
- výstavba asfaltového ihriska, rekonštrukcia existujúceho, výstavba detského bazénu,
- výstavba lyžiarskeho vleku,
- zriadenie verejne prístupného internetu do obce,
- animačné aktivity a záujmové programy pre deti a mládež – záujmové krúžky,
- obnova ľudových zvykov na výročné sviatky – Vianoce, prázdninové programy pre deti, kultúrne a športové podujatia.

Podľa obyvateľov obce Píla, ktorí sa zúčastnili dotazníkového prieskumu, **v roku 2013 by v obci nemala chýbať vybudovaná základná infraštruktúra** – verejný vodovod, kanalizácia a ČOV, či plynofikácia obce a v celej obci fungujúce a vyhovujúce verejné osvetlenie. Súčasťou obce z hľadiska jej vybavenosti by mali byť **zrekonštruované budovy obecného úradu a kultúrneho domu** (vrátane sociálnych zariadení), mala by sa tu nachádzať **zriadená materská škola**, asfaltové ihrisko na futbal, basketbal, tenisový kurt, detské ihrisko, príp. telocvičňa, či lyžiarsky vlek. V obci by sa malo nachádzať aj malé zdravotnícke zariadenie – ambulancia, širšia sieť obchodov (cukráreň) a služieb pre miestnych obyvateľov a návštevníkov obce (turistické informačné centrum) vrátane voľného a verejne prístupného internetu.

Samozrejmosťou obce by mali byť **zrekonštruované miestne komunikácie, a chodníky, nové stavebné pozemky a prekvitajúca bytová výstavba**. Obyvatelia obce by radi v roku 2013 videli v obci domov dôchodcov, ale aj rozvoj obce po stránke kultúrneho, spoločenského a športového vyžitia, ktorý by okrem iného zabezpečoval svojim obyvateľom spokojný a šťastný život v čistom a udržiavanom typickom vidieckom prostredí podporený vzájomnou úctou a dobrými vzťahmi medzi ľuďmi navzájom.

4. SWOT analýza obce

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">– kvalitné životné prostredie a pekné prírodné okolie obce – členitý terén v okolí obce,– tiché prostredie a klúd – blízky kontakt ľudí s prírodou,– stav a rozsah verejnej zelene v obci,– poloha obce neďaleko hlavnej dopravnej trasy – Lučenec – Detva – časová a priestorová dostupnosť do obce,– možnosti pre voľno časové aktivity detí – detské ihrisko, park,– kvalitná miestna knižnica, požiarne ochrana a dom smútku,– základná vybavenosť obce – elektrina, možnosti športového vyžitia, pokrytie územia signálom mobilných operátorov,– činnosť spolkov – požiarnici, združenie žien Slovenska,	<ul style="list-style-type: none">– absencia chodníkov v obci, potreba rekonštrukcie miestnych komunikácií a osvetlenia obce,– absencia vodovodu, kanalizácie, ČOV, plynofikácie,– málo možností zamestnať sa v obci, slabé podnikateľské prostredie, nízka životná úroveň jej obyvateľov,– nízka vzdelanostná úroveň obyvateľstva,– zaostalosť obce – nedostatočne rozvinutá sieť obchodov a služieb pre miestnych a turistov,– absencia zariadení pre mládež – nezariadený klub mladých, chýbajúca telocvičňa, nedôstojné kultúrne zariadenia a možnosti kultúrneho vyžitia,– absencia verejne prístupného internetu,– slabý informačný systém v obci – slabá propagácia a informovanosť o obci – chýbajúca informačná tabuľa,– nízka úroveň zdravotnej starostlivosti – absencia sociálneho systému obce,

PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none">- rekonštrukcia poškodenej infraštruktúry a vybudovanie novej základnej vybavenosti obce – vodovod, kanalizácia, ČOV, plynofikácia,- podpora detí a mládeže – zriadenie škôlky, rekonštrukcia a dobudovanie ihriska,- podpora zo strany Európskej únie,- členstvo v združeniach Javor a Srdce – spolupráca s okolitými obcami na spoločných projektoch- schopné vedenie obce – spolupráca s chatármi,- využitie daností územia pre rozvoj turistiky a s tým súvisiaci rozvoj vidieka celého regiónu – vybudovanie turistických chodníkov a cyklotrás – lokalita pod vrchom Javor,- rýchlostná komunikácia a dopravný uzol pri obci Mýtna,- vytváranie príležitostí pre mladých a nezamestnaných s cieľom ich udržania v obci – nové pozemky a bytová výstavba,	<ul style="list-style-type: none">- nezáujem občanov o veci verejné a rozvoj vlastnej obce,- doterajšia pasivita miestnych obyvateľov a vedenia obce,- nepremyslené kroky rozvoja – absentujúca stratégia rozvoja obce,- odchod mladých ľudí z obce za prácou do zahraničia – migrácia vzdelanej pracovnej sily – hrozba vyludnenia,- znečistenie obce a jej okolia nezodpovednými obyvateľmi a návštevníkmi obce,- zvyšovanie nezamestnanosti v regióne,- rozpočet štátu a ekonomická situácia obce – nedostatok finančných zdrojov,- nedostatok finančných prostriedkov pre rozvoj obce.

5. Identifikácia a analýza problémov

Východiskom pre identifikáciu a analýzu problémov je stav a potenciál rozvoja obce popísaný v analytickej časti tohto dokumentu. Tá obsahuje analýzu jednotlivých oblastí na základe popisu charakteristík súčasného stavu s ohľadom na identifikáciu a analýzu problémov a ich príčin, s prípadným zdôvodnením.

Podrobný popis nedostatkov obce ako aj jej silných stránok a príležitostí bol získaný realizáciou dotazníkového prieskumu medzi občanmi obce. Zhrnutie uvedeného prieskumu je spracované štatistickým vyhodnotením a z časti je popísané opisnou formou a z časti spracované v štandardnej štruktúre metódou SWOT analýzy.

Univerzálna analytická metóda SWOT analýzy slúži pre jednotnú identifikáciu a formalizáciu výsledkov analýz so zameraním na rýchly prehľad o dobrých a zlých stránkach, možnostiach zlepšenia, predpokladoch a rizík rozvoja.

V ďalšom kroku sledujeme opis jednotlivých skutočností na stránke slabých stránok a ohrození obce, ktoré sú graficky zhrnuté do schémy problémových oblastí rozvoja obce s ohľadom na silné stránky a možnosti rozvoja (grafické znázornenie vid' v prílohe). Tento grafikon spolu so SWOT analýzou umožní stanoviť základné disparity rozvoja obce na jednej strane a kľúčové faktory rozvoja (vyplývajúce zo silných stránok obce a jej príležitostí) na strane druhej. Kľúčové faktory rozvoja umožňujú formalizovať "víziu obce" do strategického cieľa, následne vybrať a určiť priority rozvoja obce.

5.1 Definovanie problémových oblastí rozvoja obce

Spracovaním analýz (audit zdrojov, dotazníkový prieskum a SWOT analýza) sme získali nasledovné hlavné problémové oblasti rozvoja obce Píla, ako aj jej možné kľúčové faktory rozvoja, od ktorých by sa mal rozvoj obce a jej blízkeho okolia odvíjať.

Analýzou boli naznačené hlavne **tieto problémové oblasti**:

- územie a životné prostredie
- technická infraštruktúra
- sociálna infraštruktúra a občianska vybavenosť
- ľudské zdroje

- e) ekonomika a podnikateľské prostredie, zamestnanosť
- f) propagácia a informovanosť

a) územie a životné prostredie

Obec Píla sa nachádza v rázovitom vidieckom prostredí pod úpäťm vrchu Javor v severozápadnej časti Regiónu Novohrad na hranice okresov Detva a Lučenec. Uvedená lokalizácia predstavuje z hľadiska jej rozvoja silnú stránku, nakoľko ponúka rozvojový potenciál hlavne v oblasti cestovného ruchu, turistiky, či putovania a agroturistiky. Z hľadiska života miestneho obyvateľstva ide o prostredie v kľudnom podhorskom prostredí charakteristické s čistotou prostredia a krásou okolitej prírody. Atraktivnosť prostredia zvyšuje aj poloha obce v bezprostrednej blízkosti hlavného cestného ťahu v smere Bratislava – Košice južnou trasou. Uvedená skutočnosť predstavuje blízkosť z hľadiska príchodu návštevníkov obce, ktorých cieľom by hlavne malo byť poznanie a realizácia turistických aktivít – výstup na vrch Javor, cykloturistika, či pešia turistika, na ktoré ma obec Píla všetky potrebné atribúty rozvoja hlavne teda pre oblasť cestovného ruchu.

Z hľadiska rozvoja obce na báze využitia daností jej lokality – hodnoty vidieka v prenesenom slova zmysle pre potreby rozvoja obce hrozí reálne nebezpečenstvo poškodenia a znečistenia životného prostredia. V obci v súčasnej dobe absentujú odpadkové koše, či zberné kontajnery, ktorých potreba je značná hlavne v chatovej oblasti lazníckej časti osídlenia obce, ktorá nie je trvalo obývaná a z toho dôvodu nie sú súčasťou chat trvalé odpadové koše. Nedisciplinovanosť obyvateľov, nakladanie s odpadom miestnych chatárov, či návštevníkov obce sa ukazuje ako reálne nebezpečenstvo a brzda rozvoja obce Píla do budúcnosti.

Jedinečnosť prostredia, lokalita územia a v ňom sa nachádzajúci existujúci potenciál prezentujú možnosti, na ktorých je možné v tomto priestore do budúcnosti zakladať rozvoj obce.

b) technická infraštruktúra

Za najväčší problém rozvoja obce Píla v súčasnom období možno pokladať vybavenie obce technickou infraštruktúrou. V obci absentuje vodovod, kanalizácia s čističkou odpadových vôd, plynifikácia, ktoré v značnej miere eliminujú úroveň kvality života miestnych obyvateľov. Tej sa dotýka aj kvalita miestnych komunikácií a hlavne absencia chodníkov v obci, ktorá je citelná hlavne v zimnom období v čase sneženia a mrznutia. Z hľadiska technickej infraštruktúry a vybavenia obce Píla je v obci spokojnosť so stabilnou elektrickou sieťou, postačujúcim pokrytím signálu mobilných operátorov, pričom miera nespokojnosti bola prezentovaná s dostupnosťou internetovej siete a verejne voľného prístupu na internet.

Predpoklad na zlepšenie tohto stavu je odrazom finančných možností obce v oblasti realizácií investičných zámerov podobného charakteru.

Rozvoj obce s cieľom zvýšenia kvality života miestnych obyvateľov je spojený aj s rozvojom cestovného ruchu a využitia daností prostredia, v ktorom sa obec nachádza. Vybudovaná cyklotrasa na vrch Javor, či turistické chodníky dávajú v prípade ich perspektívneho využitia obcou značný potenciál rozvoja obce Píla, čím si môže v istej miere obec zabezpečiť príjem do miestnej pokladne a aj takýmto spôsobom môcť prispieť ku krytiu nákladov potrebných k realizácii vyššie uvedených investičných aktivít.

c) sociálna infraštruktúra a občianska vybavenosť

Z hľadiska občianskej vybavenosti v obci Píla sa za najväčší nedostatok podľa výsledkov dotazníkového prieskumu považuje absencia širšej obchodnej siete ako aj siete služieb pre miestnych obyvateľov, resp. turistov, nakoľko sa miestni obyvatelia vyjadrili, že „za všetkým treba dochádzať“. Občania by radi uvítali v obci zriadenie ambulancie praktického lekára, čo by riešilo problém a nedostatky všeobecnej zdravotnej starostlivosti v obci a tak isto by zvýšilo možnosti zabezpečenia starostlivosti o starých a chorých obyvateľov obce. Pozitívnym prínosom pre obyvateľov obce by bolo aj zriadenie opatrovateľskej služby v obci, ktorá tiež obyvateľom, hlavne tým starším a nevládnym v súčasnosti chýba. Dopytovaným zariadením zo strany obyvateľov obce je aj domov dôchodcov, ktorý v súčasnom období v obci chýba.

Z hľadiska rozvoja obyvateľov obce prostredníctvom možností kultúrno-spoločenského, resp. športového využitia v obci absentujú niektoré zariadenia. Chýba priestor pre telesnú kultúru obyvateľov hlavne mimo letného obdobia, multifunkčné asfaltové ihrisko využiteľné pre futbal, basketbal, či volejbal a iné športy. Kultúrny dom v obci je pre potreby obce postačujúci, ale potrebuje rekonštrukciu svojich priestorov, hlavne však sociálnych zariadení. Z hľadiska rozvoja detí a mládeže je potrebné v obci revitalizovať miestny park a doplniť ho o atrakcie, a tým zvýšiť možnosti hier a zábavy pre deti, ktorých je v obci dosť. Na základe tejto skutočnosti obyvatelia obce ako jednu z požiadaviek v rámci dotazníkového prieskumu uviedli zriadenie materskej školy – škôlky v priestoroch obce.

Viac ako 35% obyvateľov obce, ktorí sa zúčastnili na dotazníkovom prieskume, považuje kvalitu života v obci Píla za dobrú, 58,82% za priemernú. K zvýšeniu tohto ukazovateľa prispeje aj zachovanie a následne rozvinutie nielen výročných tradičných kultúrno-spoločenských, resp. športových akcií organizovaných na úrovni obce, ktoré jednak obec zviditeľnia, ale aj prispejú k rozvoju vlastných obyvateľov. Naplniť tento cieľ pomôže dobudovanie uvedenej infraštruktúry, čím sa zvýši aj záujem miestnych obyvateľov o dianie v obci a jej rozvoj ako taký.

Úspešné riešenie sociálneho programu obce Píla dáva predpoklady k zvýšeniu kvality života občanov obce všetkých generácií, čo ich tiež značnou mierou prímie k zotrvaní v obci.

d) Ľudské zdroje

Štruktúra ľudských zdrojov v obci Píla má svoje klady aj zápory. Z hľadiska rozvoja obce je pozitívnym javom veková štruktúra miestneho obyvateľstva, kde viac ako 1/4 z obyvateľov je vo veku do 19 rokov a ďalšia takmer 1/4 (23,78%) je vo veku od 20 do 34 rokov. 18,88% obyvateľov obce, čo je takmer ďalšia 1/5, je vo veku 35 – 49 rokov. Uvedená skutočnosť predstavuje obec Píla ako obec mladú, perspektívnu a z hľadiska rozvoja a akčnosti snád' aj vitálnu. Má k tomu vzhľadom na uvedené skutočnosti značné predpoklady.

Tienistou stránkou je vzdelanostná úroveň miestneho obyvateľstva. Z celkového počtu obyvateľov obce Píla má takmer 30% (29,92%) len základné vzdelanie, učňovské vzdelanie absolvovala viac ako 1/4 obyvateľov (25,38%), úplné stredné učňovské s maturitou 8,71% obyvateľov obce, úplné stredné odborné s maturitou 11,74% a vysokoškolské len 2,65% miestnych obyvateľov. Uvedená štruktúra vyjadruje nutnosť riešiť vzniknutý stav v rámci obyvateľstva dodatočným vzdelávaním, realizáciou rekvalifikačných kurzov a tým prispieť k zvýšeniu hodnoty a uplatniteľnosti obyvateľov jednak na trhu práce, ale aj v živote.

Celkovo demografický vývoj v obci je podmienený aj pohybom obyvateľstva. Prirodzený pohyb obyvateľov – pôrodnosťou a úmrtnosťou je na relatívne stabilnej úrovni. Pozitívom je rast počtu obyvateľov obce za sledované obdobie rokov 2004 – 2006, ktorý bol spôsobený prisťahovaním nových obyvateľov do obce. Na počet reálne zdržiavajúcich a bývajúcich obyvateľov obce má značný vplyv aj odchod mladých ľudí za prácou do iných lokalít, príp. do zahraničia. Tento jav značne oslabuje obec Píla vo svojom rozvoji a javí sa ako ohrozujúci a determinujúci faktor rozvoja obce ako celku v budúcnosti.

Dôkazom toho je aj účasť na dotazníkovom prieskume, kde respondentov v dôchodkovom veku bolo cez 20% a podobnú skupinu tvorili respondenti v preddôchodkovom veku. 2/5 respondentov bolo vo veku 20 – 39 rokov, čo z hľadiska záujmu mladej generácie nie je až také zlé. Snaha a ciele mladých ľudí sú východiskom pre vytvorenie prostredia a podmienok pre nich, resp. strednú generáciu, ktorá by mala byť hybnou silou rozvoja, aby mladí ľudia z obce neodchádzali, ale usadili sa v nej a plánovali v nej svoju budúcnosť. Je potrebné nielen mladej generácii dať možnosť a priestor na seberealizáciu, nakoľko tento priestor podľa výsledku dotazníkového prieskumu v súčasnosti nemajú, resp. nevidia žiadne možnosti a priestor seberealizácie. To však podmieňuje vývoj v iných oblastiach rozvoja – sociálna, ekonomická, vybavenie infraštruktúry, zabezpečenie voľno časových aktivít a priestorov pre deti a mládež, služby pre obyvateľov ap.

Samostatnú časť a možnosť rozvoja obce Píla predstavuje existencia vidieckeho laznického osídlenia, ktoré sa postupne mení na chatovú oblasť. Príslušnosť tejto lokality k obci Píla dáva hlavne z hľadiska ľudských zdrojov nepriamu možnosť podpory rozvoja obce práve zo strany majiteľov týchto usadlostí, či chát. Perspektíva rozvoja v tomto smere teda predstavuje iniciatívu vedenia obce Píla o nadviazanie užšej spolupráce obyvateľmi chatovej oblasti.

e) ekonomika a podnikateľské prostredie, zamestnanosť

Podnikateľské prostredie v obci Píla nie je podľa výsledkov dotazníkového prieskumu na dobrej a uspokojivej úrovni. V obci nevyvíja svoju činnosť žiadna spoločnosť vyššej právnej formy, tzn. realizácia podnikateľských zámerov je teda nedostatočnou, a vlastne nulovou podporou pre tvorbu pracovných miest a možností zamestnania sa v obci. Z radov obyvateľov 10 z nich sú držiteľmi živnostenského oprávnenia a vyvíjajú svoju činnosť v skromných podmienkach.

Z hľadiska zamestnanosti väčšina obyvateľov mala svoje pracovné miesto v priemyselnom podniku Lovinit a.s. Lovinobaňa, avšak ukončenie činnosti tohto subjektu prinieslo nutnosť hľadať si zamestnanie inde. Alternatívou sa stal podnik PPS Group, a.s. Detva, v ktorom našlo zamestnanie množstvo tých, ktorí pracovali práve v podniku Lovinobani. Uvedený stav nemal preto až taký negatívny vplyv na nárast počtu uchádzačov o zamestnanie z radu obyvateľov obce Píla. Priamym dôsledkom tohto stavu je vyššie uvedená migrácia obyvateľstva smerom von z obce.

Problémom obce a brzdou v jej rozvoji je nedostatočné využívanie potenciálu predstavujúceho polohu vhodnú pre rozvoj cestovného ruchu založeného na báze využitia krásy krajiny a vidieckeho prostredia. Ponuka, ktorá doteraz nebola vhodným spôsobom pripravená zo strany obce, ale aj participácia miestnych obyvateľov na jej tvorbe, dávajú do budúcnosti predpoklad zvýšenia príjmu do obecnej pokladnice, rast zamestnanosti miestneho obyvateľstva a následne i rast ekonomickej prosperity obce, ale aj k zvýšeniu kvality života miestneho obyvateľstva.

Rast ekonomickeho rozvoja obce je podmienený aj dobudovaním chýbajúcej infraštruktúry – či už základnej, alebo infraštruktúry cestovného ruchu – turistické značenie, turistická informačná kancelária, cyklotrasy ap. Zvládnutie týchto podmienok sa zdá ako relevantná hrozba vo vlastnom rozvoji obce. Dopravná dostupnosť, plánovaná rýchlostná komunikácia v blízkosti obce v budúcnosti, rozvoj cestovného ruchu (agroturistika, putovanie, cyklotrasy) dávajú obci Píla reálnu šancu na jej rozvoj aj po ekonomickej stránke.

g) propagácia a informovanosť

Propagácia a informovanosť ako základné prvky komunikácie obce jednak k vlastným obyvateľom a jednak navonok k okolitému svetu patrí nepochybne k základným kritériám úspešného napredovania obce ako celku.

Názory obyvateľov obce Píla získané v dotazníkovom prieskume prezradili nespokojnosť v radoch obyvateľov aj s komunikačným systémom obce – smerom k vlastným obyvateľom, ale aj smerom von z obce. Z toho pramení nedostatok informácií (absentujú informačné tabule v obci), podpora rozvoja zo strany miestnych obyvateľov k rozvoju vlastnej obce a v neposlednom rade aj vzbudenie ich iniciatívy a aktivity niečo urobiť pre rozvoj obce.

Obec nemá vlastnú prezentáciu – či už vo forme tlačenej, alebo vo forme webovej prezentácie prostredníctvom www stránky obce. Číže osobitným problémom je poznanie, resp. známosť obce v okolí, príp. v širšom regióne. A to na druhej strane má čo obec prezentovať, ponúknuť aj širšej verejnosti, ktorá možno práve vďaka efektívnej prezentácii si nájde cestu aj do obce Píla, ktorej prírodný potenciál a rozmanitosť geomorfologického členenia okolia obce dávajú značný predpoklad pre získanie návštevníkov a vzbudenie ich záujmu.

Vhodná prezentácia ponuky obce zhrnutej v jednotlivých produktových balíkoch, ktoré je schopná obec ponúknuť, dáva predpoklad k ďalšiemu efektívnejšiemu rozvoju obce ako celku. Uvedeným spôsobom sa súčasne zabezpečí i zvýšená návštevnosť obce a jej poznanie na verejnosti. Všetko toto je však podmienené eliminovaním vyššie uvedených problémových oblastí, tzn. hlavne dobudovaním chýbajúcej príp. vybudovaním novej infraštruktúry potrebnej k naplneniu stanovených cieľov (oblasť ekonomiky a podnikania, cestovného ruchu, ľudských zdrojov a sociálnej oblasti).

Syntézu uvedených problémov – kritických oblastí rozvoja obce Píla prezentuje **štruktúra vzájomného vplyvu problémov** (t.j. schéma problémových oblastí rozvoja obce vid' v prílohe), ktorý sumarizuje a znázorňuje súvislosť jednotlivých problémových oblastí v obci navzájom. Uvedená syntéza následne určuje potrebné smery rozvoja obce Píla v ďalšom období.

5. 2 Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja

Určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja vychádza z analýz SWOT. Účelom tejto analýzy je spresnenie a výber kľúčových oblastí, kam by mala smerovať podpora s maximálnym využitím faktorov rozvoja. Tým sa zabezpečí čo najvyššia adresnosť tohto rozvojového dokumentu. Pre určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja platí:

silné stránky + príležitosti = faktory rozvoja

slabé stránky + ohrozenia = disparity

Medzi kľúčové disparity vyplývajúce teda zo slabých stránok a ohrození a hlavné faktory rozvoja vyplývajúce zo silných stránok a príležitostí možno zaradiť:

Kľúčové disparity rozvoja obce

- nevybudovaná základná vybavenosť obce – infraštruktúra – vodovod, kanalizácia, čistička odpadových vôd, plynifikácia, chodníky a potreba rekonštrukcie existujúcej infraštruktúry – miestne komunikácie a osvetlenie obce,
- nevyužitý rozvojový potenciál obce vyplývajúci z geografických daností obce a geomorfologického členenia oblasti, v ktorej sa obec nachádza,
- absencia občianskej vybavenosti a potreba rekonštrukcie existujúcej – park, klubovňa, rozšírená obchodná sieť a sieť služieb pre obyvateľov a prichádzajúcich návštevníkov obce, materská škola, športové a kultúrne zariadenia pre deti a mládež, ako aj ostatných obyvateľov obce – rozvoj kultúrneho života v obci,
- slabé podmienky pre rozvoj podnikania a zamestnanosti v obci – zvyšovanie nezamestnanosti v regióne,
- nezáujem obyvateľov o veci verejné a rozvoj vlastnej obce, nízka vzdelanostná úroveň obyvateľov,
- nedostatočné finančné zdroje pre rozvoj obce, slabá informovanosť a propagácia obce, zaostalosť obce.

Hlavné faktory rozvoja obce

- kvalitné životné prostredie a pekné okolie obce – blízky kontakt ľudí s prírodou, poloha obce neďaleko hlavného cestného ťahu Bratislava – Košice južnou trasou,
- značný potenciál pre rozvoj cestovného ruchu na báze putovania, turistiky, cykloturistiky, príp. agroturistiky – dostatok voľnej pracovnej sily,
- pozitívna veková štruktúra obyvateľstva – podpora rastu a rozvoja detí a mládeže v obci – tvorba podmienok pre život mladej generácie v obci s cieľom jej udržania v obci,
- rastúca imigračná krivka v posledných rokoch – rast počtu obyvateľov na základe prisťahovania sa do obce – obec sa stáva vyhľadávaným miestom života mladých ľudí,
- spolupráca s ostatnými obcami v rámci združení – spoločný rozvoj obcí v jednotlivých oblastiach,
- možnosť čerpania finančných prostriedkov z verejných zdrojov – Eurofondy.

STRATEGICKÁ ČASŤ

6. Vízia obce

„Obec Píla predstavuje vidiecke sídlo v severozápadnej časti regiónu Novohrad pod úpäťm vrchu Javor, ktoré okrem krás vyplývajúcich z charakteru krajiny a umiestnenia obce v lone podhorskej prírody ponúka svojim obyvateľom plnohodnotné miesto pre život charakteristické základnými prvkami vysokej kvality života.“

„V obci je vybudovaná komplexná základná infraštruktúra – vodovod, plynofikácia, kanalizácia a čistička odpadových vôd. Súčasťou obce sú vybudované chodníky, upravené miestne komunikácie a centrum obce s ihriskom pre deti a šport predstavuje pýchu obce.

Obyvatelia obce, ktorých počet rastie, majú v obci prácu, ale aj možnosti vlastnej sebarealizácie – priestory obce ponúkajú možnosti na podnikanie hlavne v oblasti služieb cestovného ruchu.

V okolí obce sú vybudované náučné pešie a poznávacie cyklistické chodníky.

Obec Píla sa stará o osobnostný rast svojich obyvateľov a to v oblasti dodatočného vzdelávania. K tomu prispievajú aj organizované vzdelávacie a rekvalifikačné kurzy. Súčasťou života v obci sú nielen výročné kultúrno-spoločenské a športové podujatia, ktoré motivujú miestnych obyvateľov k pomoci pri organizácii podobných akcií, ale aj k iným aktivitám smerujúcim k podpore rozvoja vlastnej obce.

Obec má vypracovaný komunikačný systém medzi obyvateľmi obce a jej vedením, k čomu využíva verejne prístupný internet. Internetová prezentácia obce formou www stránky je samozrejmosťou a slúži ako vhodný prezentačný prvok obce pred širokou verejnosťou.

V obci sú zriadené služby požadované jej obyvateľmi – rozšírená obchodná sieť, materská škola, ambulancia lekára, prostredníctvom ktorej chorí a nevládni obyvatelia dostanú potrebnú lekársku starostlivosť. Svoje miesto má aj domov dôchodcov.

Píla sa stáva vyhľadávaným miestom života na vidieku hlavne pre mladých ľudí prichádzajúcich z miest, ktorí hľadajú pokojný, kludný a plnohodnotný život v ekologicky čistom, príjemnom a krásnom prostredí vidieckeho charakteru.“

7. Stratégia rozvoja obce

Definovanie rozvojovej stratégie obce nadväzuje na výsledky komplexných analýz a na SWOT analýzu, pričom sa snaží odstrániť alebo prinajmenšom zmierniť identifikované disparity pomocou určených faktorov rozvoja.

Na základe uvedených skutočností a v súlade s jednotlivými národnými a regionálnymi programami bola vytvorená rozvojová stratégia obce Píla vychádzajúca z opisu strategických prístupov predstaviteľov obce vrátane akceptácie názorov obyvateľov k jej rozvoju. Naplnenie tejto stratégie smeruje k dosiahnutiu vízie obce Píla ako cieľovému stavu vo svojom rozvoji.

Ciele, resp. prioritné oblasti rozvoja obce tvoria hierarchicky usporiadanú štruktúru, na ktorej vrchole sa v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Píla nachádza strategický cieľ. Prioritné oblasti rozvoja obce predstavujú charakteristiku cieľového stavu už na detailnejšej úrovni s jasnejším a výstižnejším pomenovaním. Jednotlivé priority vymedzujú prioritné oblasti strategického plánovania obce, ktoré nadväzujú stratégiu rozvoja obce. Je potrebné, aby priority boli zosúladené s prioritami nadradených programových dokumentov (najmä Programom hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja BBSK).

Stratégiu rozvoja obce a jej ciele je možné bližšie špecifikovať ako cieľové smerovanie snahy o:

- zlepšenie podmienok pre rast životnej úrovne obyvateľov obce,
- podporovanie podmienok pre kontinuálny rast hospodárskej základne obce,
- zlepšenie kvality životného prostredia,
- všestranný a trvalo udržateľný rozvoj obce.

7.1 Strategický cieľ obce

Strategický cieľ obce predstavuje a určuje smer, ktorým by sa obec mala uberať, aby dosiahla stanovenú víziu. Popisuje všeobecné snahy predstaviteľov obce a tiež samotných jej obyvateľov o celkový rozvoj obce Píla. Konkretizovaním daných snáh, ich spresnením a špecifikáciou tak možno formulovať strategický cieľ rozvoja obce, ktorý formuluje dlhodobú orientáciu zameranú na dosiahnutie želaného stavu v obci Píla.

Na základe získaných podkladov z analýz súčasného stavu (audit zdrojov), názorov obyvateľov zúčastnených na dotazníkovom prieskume a získanej sumarizácie problémov obce bol **stanovený strategický cieľ rozvoja obce Píla nasledovne:**

Postupnými krokmi zabezpečiť komplexný rozvoj obce Píla na báze realizácie investičných aktivít predstavujúcich vybudovanie základnej infraštruktúry obce (vodovod, kanalizácia, ČOV, plynofikácia). Následne postupným napĺňaním ostatných stanovených rozvojových priorít obce Píla zabezpečiť jej trvalo udržateľný rozvoj hlavne využitím miestneho rozvojového potenciálu, čím sa dosiahne vytvorenie vhodných podmienok pre rast kvality života a životnej úrovne miestnych obyvateľov s ohľadom na dodržanie kritérií a podmienok tvorby a ochrany životného prostredia v obci a jej okolí.

7.2 Prioritné oblasti rozvoja obce, ciele, opatrenia a aktivity

Pre zabezpečenie naplnenia a dosiahnutia strategického cieľa rozvoja obce Píla je potrebné dosiahnuť naplnenie cieľov v jednotlivých prioritných rozvojových oblastiach, ktoré sú odrazom štruktúry problémových oblastí rozvoja. Tie vzišli z auditu zdrojov, dotazníkového prieskumu a následnej SWOT analýzy. Vychádzajúc z uvedeného **prioritné oblasti rozvoja obce Píla sú:**

- Priorita č. 1: Budovanie a rekonštrukcia základnej infraštruktúry obce
- Priorita č. 2: Budovanie a rekonštrukcia občianskej s sociálnej vybavenosti obce
- Priorita č. 3: Rozvoj sociálnej oblasti v obci
- Priorita č. 4: Rozvoj ľudských zdrojov
- Priorita č. 5: Podpora ekonomického rozvoja obce, zamestnanosti a podnikania v obci
- Priorita č. 6: Rozvoj informačného a komunikačného systému v obci a podpora propagácie a zviditeľnenia obce
- Priorita č. 7: Tvorba a ochrana životného prostredia

Pre dosiahnutie rozvoja prioritných oblastí je potrebné špecifikovať ich dielčie ciele, opatrenia a následne aktivity potrebné k plánovanému rozvoju.

PRIORITA Č. 1: BUDOVANIE A REKONŠTRUKCIA ZÁKLADNEJ INFRAŠTRUKTÚRY OBCE

Cieľ 1.1: Budovanie verejného vodovodu, kanalizácie, ČOV a plynofikácia obce

Opatrenie 1.1.1: Výstavba verejného vodovodu

Aktivita 1.1.1.1: Projekt verejného vodovodu a vodojemu v obci Píla

Opatrenie 1.1.2: Výstavba kanalizácie a čističky odpadových vôd (ČOV) v obci Píla

Aktivita 1.1.2.1: Projekt kanalizácie v obci Píla

Aktivita 1.1.2.2: Projekt ČOV v obci Píla, resp. napojenie kanalizácie na ČOV

Opatrenie 1.1.3: Plynofikácia obce Píla

Aktivita 1.1.3.1: Projekt plynofikácie obce Píla

Cieľ 1.2: Rekonštrukcia miestnych komunikácií a dobudovanie chodníkov s odvádzaním dažďových vôd a výsadbou zelene

Opatrenie 1.2.1: Rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci Píla

Aktivita 1.2.1.1: Rekonštrukcia ciest III. triedy v obci Píla

Aktivita 1.2.1.2: Rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci Píla

Opatrenie 1.2.2: Vybudovanie chodníkov v obci

Aktivita 1.2.2.1: Výstavba chodníkov v obci Píla

Cieľ 1.3: Rekonštrukcia verejného priestranstva, parku, zastávky a verejného rozhlasu a osvetlenia

Opatrenie 1.3.1: Dispozičné riešenie vzhľadu námestia v obci – rekonštrukcia parku v obci

Aktivita 1.3.1.1: Revitalizácia miestneho parku

Opatrenie 1.3.2: Úprava námestia v obci

Aktivita 1.3.2.1: Projekty úpravy verejného priestranstva a zastávky v obci Píla

Opatrenie 1.3.3: Rekonštrukcia verejného rozhlasu a verejného osvetlenia

Aktivita 1.3.3.1: Projekt rekonštrukcie verejného rozhlasu – II. etapa

Aktivita 1.3.3.2: Projekt rekonštrukcie verejného osvetlenia

Cieľ 1.4: Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu v okolí obce

Opatrenie 1.4.1 Budovanie cyklotrás a turistických chodníkov

Aktivita 1.4.1.1: Budovanie turistických chodníkov, ich značenie a príprava

Cieľ 1.5: Budovanie ostatnej občianskej vybavenosti v obci

Opatrenie 1.5.1: Sprístupnenie stavebných pozemkov v obci

Aktivita 1.5.1.1: Majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov s výstavbou inžinierskych sietí pre novú individuálnu výstavbu

Opatrenie 1.5.2: Pomoc mladým rodinám v otázke bývania

Aktivita 1.5.2.1: Výstavba bytového domu pre mladé rodiny

Cieľ 1.6: Internetizácia verejnej správy a obce Píla

Opatrenie 1.6.1: Zabezpečenie bezpečného vysoko rýchlostného internetu do obce Píla

Aktivita 1.6.1.1: Projekt internetizácie verejnej správy a verejne prístupného internetu v obci

PRIORITA Č. 2: BUDOVANIE A REKONŠTRUKCIA OBČIANSKEJ A SOCIÁLNEJ VYBAVENOSTI OBCE

Ciel' 2.1: Rekonštrukcia administratívnych priestorov obce

Opatrenie 2.1.1: Rekonštrukcia budovy obecného úradu a kultúrneho domu

Aktivita 2.1.1.1: Realizácia projektu rekonštrukcie obecného úradu a kultúrneho domu

Opatrenie 2.1.2: Rekonštrukcia sociálnych zariadení v budove obecného úradu a kultúrneho domu

Aktivita 2.1.2.1: Realizácia projektu rekonštrukcie sociálnych zariadení v budove obecného úradu a kultúrneho domu

Ciel' 2.2: Budovanie školskej infraštruktúry v obci

Opatrenie 2.2.1: Výstavba, resp. zriadenie materskej školy – škôlky v obci

Aktivita 2.2.1.1: Projekt materskej školy – škôlky v obci Píla

Ciel' 2.3: Budovanie zdravotnej a sociálnej infraštruktúry v obci

Opatrenie 2.3.1: Zriadenie priestorov ambulancie praktického lekára v obci a rozvoj sociálnej starostlivosti

Aktivita 2.3.1.1: Zriadenie priestorov ambulancie praktického lekára

Aktivita 2.3.1.2: Zriadenie ošetrovateľskej služby pre starých, chorých a nevládných obyvateľov obce – príprava priestorov

Ciel' 2.4: Budovanie športovej vybavenosti obce

Opatrenie 2.4.1: Rozšírenie existujúcich športových zariadení

Aktivita 2.4.1.1: Úpravy a rekonštrukčné práce na existujúcich športových zariadeniach – ihrisko v parku a priestory posilňovne

Opatrenie 2.4.2: Výstavba nových športových zariadení a ihrísk voľnočasového využitia pre deti a mládež

Aktivita 2.4.2.1: Projekty ihriska, detského ihriska, klubu mladých

Aktivita 2.4.2.2: Výstavba bazénu v obci

Aktivita 2.4.2.3: Výstavba lyžiarskeho vleku v blízkosti obce

PRIORITA Č. 3: ROZVOJ SOCIÁLNEJ, KULTÚRNEJ A ŠPORTOVEJ OBLASTI V OBCI

Ciel' 3.1: Rozvoj sociálnej starostlivosti o starých s nevládnymi občanov

Opatrenie 3.1.1: Zavedenie systému starostlivosti o starých a nevládnymi občanov

Aktivita 3.1.1.1: Aplikácia systému sociálnej starostlivosti v obci – opatrovateľská služba

Ciel' 3.2: Rozvoj kultúrno-spoločenského, športového a duchovného života v obci

Opatrenie 3.2.1: Realizácia kultúrnych, spoločenských, športových, kultúrnych a duchovných akcií

Aktivita 3.2.1.1: Memoriál Dušana Sihelského – nohejbalový turnaj

Aktivita 3.2.1.2: Stolnotenisový turnaj o pohár starostu obce

Aktivita 3.2.1.3: Petro-Pavlovská zábava

Ciel' 3.3: Podpora rozvoja mládeže

Opatrenie 3.3.1: Podpora angažovanosti mládeže do rozvojových aktivít obce

Aktivita 3.3.1.1: Realizácia podporných programov pre rozvoj mládeže v obci

Opatrenie 3.3.2: Projekty v oblasti športu, vzdelania, kultúrno-spoločenského využitia

Aktivita 3.3.2.1: Participácia obce na realizácii projektov, ktorých hlavnými nositeľmi je mládež – kultúrne, spoločenské, vzdelávacie, športové

PRIORITA Č. 4 ROZVOJ ĽUDSKÝCH ZDROJOV

Cieľ 4.1: Zvýšenie vzdelanostnej úrovne miestneho obyvateľstva

Opatrenie 4.1.1: Vzdelávanie v oblasti PC zručností a IK technológií ako možnosť zvýšenia potenciálu uplatnenia sa na trhu práce

Aktivita 4.1.1.1: Kurzy používania PC

Opatrenie 4.1.2: Vzdelávanie v oblasti cudzích jazykov – zvyšovanie potenciálu uplatnenia sa na trhu práce

Aktivita 4.1.2.1: Kurzy cudzích jazykov

Opatrenie 4.1.3: Podpora podnikateľského, právneho a manažérskeho vzdelávania

Aktivita 4.1.3.1: Kurzy zvyšovania podnikateľského a právneho vedomia obyvateľov

Opatrenie 4.1.4: Podpora zamestnanosti miestnych obyvateľov prostredníctvom absolvovania rekvalifikačných kurzov

Aktivita 4.1.4.1: Kurzy ekonomické, účtovníctvo, základy podnikania

Aktivita 4.1.4.2: Kurzy tradičných remesiel a zručností

Opatrenie 4.1.5: Vzdelávanie zamestnancov miestnej samosprávy a iných subjektov v pôsobnosti obce

Aktivita 4.1.5.1: Kurzy ekonomické, účtovníctvo, PC, cudzie jazyky

Cieľ 4.2: Zlepšenie vzťahu miestneho obyvateľstva k vlastnej obci

Opatrenie 4.2.1: Podpora rozvoja bývania v obci

Aktivita 4.2.1.1: Aktivity smerujúce k zabezpečeniu výhodného získania stavebného pozemku v závislosti od Cieľa 1.5, Opatrenia 1.5.1 a Aktivity 1.5.1.1 – Majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov s výstavbou inžinierskych sietí pre novú individuálnu výstavbu, resp. Opatrenia 1.5.2 a Aktivity 1.5.2.1 – Výstavba bytového domu pre mladé rodiny

Opatrenie 4.2.2: Tvorba systému na vytvorenie a upevnenie si vzťahu k obci

Aktivita 4.2.2.1: Aktivity vyplývajúce z priority č. 6 – Podpora propagácie a zviditeľnenia obce, rozvoj informačného a komunikačného systému v obci, cieľ 6.1 – Komunikácia obce smerom k svojim občanom

PRIORITA Č. 5: PODPORA EKONOMICKÉHO ROZVOJA OBCE, ZAMESTNANOSTI A PODNIKANIA V OBCI

Cieľ 5.1: Rozvoj podnikania v cestovnom ruchu

Opatrenie 5.1.1: Podpora rozvoja podnikania v oblasti cestovného ruchu

Aktivita 5.1.1.1: Aktivity smerujúce k využitiu rozvojového potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu

Opatrenie 5.1.2: Tvorba produktu a ponuky cestovného ruchu na báze využitia prírodného potenciálu obce

Aktivita 5.1.2.1: Zhrnutie ponuky cestovného ruchu v obci a okolí do súvislého celku – uceleného produktu cestovného ruchu

Aktivita 5.1.2.2: Rozvoj agroturistiky a ponuky vidieckeho turizmu

Cieľ 5.2 Podpora rozvoja podnikateľskej základne – rozvoj služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce

Opatrenie 5.2.1 Príprava priestorov pre tvorbu služieb pre obyvateľstvo a návštevníkov obce

Aktivita 5.2.1.1: Výber a príprava vhodných priestorov v obci pre podnikanie

Opatrenie 5.2.2: Zvýšenie ponuky služieb pre návštevníkov obce

Aktivita 5.2.2.1: Podpora rozvoja služieb pre návštevníkov obce

Opatrenie 5.2.3: Vytvorenie podmienok pre tvorbu služieb pre obyvateľstvo

Aktivita 5.2.3.1: Zabezpečenie nových služieb pre obyvateľstvo v obci

Cieľ 5.3 Podpora tvorby pracovných miest v obci

Opatrenie 5.3.1: Program rozvoja zamestnanosti v obci

Aktivita 5.3.1.1: Aktivačná činnosť nezamestnaných – dočasné pracovné miesta

Aktivita 5.3.1.2: Tvorba dlhodobých pracovných miest obcou na základe využitia vlastného rozvojového potenciálu – rozvoj cestovného ruchu v obci

PRIORITA Č. 6: ROZVOJ INFORMAČNÉHO A KOMUNIKAČNÉHO SYSTÉMU V OBCI A PODPORA PROPAGÁCIE A ZVIDITEL'NENIA OBCE

Cieľ 6.1 Komunikácia obce smerom k svojim občanom

Opatrenie 6.1.1: Príprava informačného systému obce – zabezpečiť podmienky pre efektívnu výmenu informácií medzi obyvateľmi obce a samosprávou

Aktivita 6.1.1.1: Organizácia verejných zhromaždení s občanmi

Aktivita 6.1.1.2: Projekt komunikácie medzi samosprávou a občanom

Aktivita 6.1.1.3: Komunikačný systém prostredníctvom www stránky

Cieľ 6.2 Komunikácia obce smerom k svojmu okoliu

Opatrenie 6.2.1: Prezentácia a propagácia obce pred verejnosťou a potenciálnymi návštevníkmi

Aktivita 6.2.1.1: Vydávanie propagačných materiálov o obci

Aktivita 6.2.1.2: Zriadenie www stránky obce a jej pravidelná aktualizácia

Cieľ 6.3: Ponuka rozvojového potenciálu a jeho prezentácia

Opatrenie 6.3.1: Tvorba ponuky obce – prírodný a kultúrny a historický potenciál, prezentácia a propagácia obce

Aktivita 6.3.1.1: Ponuka obce na www stránke

Aktivita 6.3.1.2: Vydávanie propagačných materiálov o obci prezentujúcich jej rozvojový potenciál

Cieľ 6.4: Participácia v spoločných projektoch s inými obcami

Opatrenie 6.4.1: Účasť v partnerstvách a združeniach s obcami a inými subjektmi

Aktivita 6.4.1.1: Vytvorenie partnerstiev a združení

Opatrenie 6.4.2: Príprava a účasť v spoločných projektoch v rámci vytvorených partnerstiev a združení

Aktivita 6.4.2.1: Spoločné projekty v rámci združení

PRIORITA Č. 7: TVORBA A OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Cieľ 7.1: Podpora environmentálneho vzdelávania miestneho obyvateľstva

Opatrenie 7.1.1: Vytvorenie systému podporujúceho ochranu životného prostredia

Aktivita 7.1.1.1: Organizácia verejných zhromaždení ohľadom nových právnych predpisov týkajúcich sa zberu a likvidácie odpadu

Aktivita 7.1.1.2: Kurzy zvyšovania environmentálneho vedomia obyvateľov

Cieľ 7.2: Zabezpečiť opatrenia proti negatívnym vplyvom na životné prostredie v obci a jej okolí

Opatrenie 7.2.1: Odstránenie dôsledkov poškodenia životného prostredia

Aktivita 7.2.1.1: Rekultivácia čiernych skládok odpadu

Aktivita 7.2.1.2: Čistenie koryta miestneho potoka v obci

Aktivita 7.2.1.3: Umiestnenie odpadových košov pravidelne po celej obci pre separovaný zber

Opatrenie 7.2.2: Vytvorenie predbežných opatrení na zamedzenie prípadov poškodzovania životného prostredia

Aktivita 7.2.2.1: Kontrola vyvážania a likvidácie odpadu

Cieľ 7.3: Zvýšenie efektívnosti zberu a likvidácie odpadu v obci

Opatrenie 7.3.1: Podpora zefektívnenia zberu odpadu v obci a tým eliminácia miery jej znečistenia

Aktivita 7.3.1.1: Separovaný zber a likvidácia odpadu

Pri realizácii strategického cieľa a prioritných rozvojových oblastí je dôležité a potrebné koordinovať aktivity a úsilie obecných subjektov na zabezpečenie vyváženého a trvalo udržateľného sociálneho a hospodárskeho rozvoja obce. Nemenej dôležité je mobilizovať a pri realizácii využívať všetky dostupné zdroje (národné, regionálne, súkromné a najmä Štrukturálne fondy EÚ).

Formulácia jednotlivých prioritných oblastí vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov, ktoré perspektívne prídu do obce. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia rozvoja obce vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. **Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít**, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spolupracou verejného a súkromného sektoru príp. verejného sektoru a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov.

Dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať ciele podľa jednotlivých prioritných rozvojových oblastí. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v Programe hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2007 – 2013 a podporujú jeho naplnenie.

7.3 Akčné plány

Akčné plány predstavujú súbor konkrétnych **projektov, opatrení a aktivít** smerujúcich k naplneniu strategického cieľa a prioritných oblastí rozvoja obce Píla. Dodávajú dlhodobej vízii žiaduci operatívny aspekt tým, že transformujú prioritné oblasti stratégie do konkrétnych praktických krokov.

Akčné plány sa preto týkajú kratšieho obdobia ako samotná stratégia. Ich plánovací horizont je približne 1 – 3 roky. V niektorých prípadoch sa počíta s neskorším začiatkom realizácie (projekty druhého sledu), po splnení istých nevyhnutných podmienok (napr. majetkové vysporiadanie, získanie investora a pod). Pre zvýšenie efektívnosti implementácie sa odporúča každoročne konkretizovať postup a úlohy pre jednotlivé aktivity.

Akčné plány zhromaždené v tejto kapitole nie sú podrobnými realizačnými projektmi. Ako súčasť dokumentu s dlhodobým plánovacím horizontom môžu mať len charakter rámcových projektov – nemôžu byť príliš podrobné, inak by sa rýchlo stali neaktuálnymi.

Rámcové projekty, ktoré sú súčasťou tohto dokumentu, obsahujú:

- stručný popis daného projektu/aktivity,
- odôvodnenie jeho prínosu pre obec a pre splnenie jedného alebo viacerých strategických cieľov (väzba na cieľ),
- definovanie potrebných krokov podmieňujúcich realizáciu (len v prípade rozsiahlejších projektov)
- stanovenie spôsobu financovania, prípadne odhad nákladov (nie však presného rozpočtu a plánu financovania),
- približné obdobie realizácie,
- určenie zodpovedného subjektu (garanta projektu) a spolupracujúcich subjektov,
- indikátory úspešnosti (v podobe merateľných kvantitatívnych ukazovateľov - len ak nie je účelné posudzovať splnenie projektu v zmysle jeho popisu v stanovenom čase).

Na základe rámcových projektov, pri ktorých sa počíta so získaním finančného príspevku z fondov EÚ, sa následne pripravujú detailné projekty so žiadosťou o poskytnutie nenávratného finančného príspevku v zmysle požiadaviek riadiacich orgánov príslušných operačných programov (stanovených v programových doplnkoch operačných programov).

Návrhy projektov sú výsledkom konsenzu s predpokladanými nositeľmi (garantmi), ako aj subjektmi, ktoré budú na realizácii projektov spolupracovať.

Priorita č. 1: Budovanie a rekonštrukcia základnej infraštruktúry obce

Aktivita:	<i>Aktivita 1.1.1.1: Projekt verejného vodovodu a vodojemu v obci Píla</i>	
Názov projektu:	<i>Výstavba verejného vodovodu a vodojemu v obci Píla</i>	
Zdôvodnenie:	<i>V obci Píla absentuje v súčasnom období verejný vodovod a obec čerpá pitnú vodu len z miestnych studní</i>	
Úlohy:	<i>– zabezpečenie finančných prostriedkov – výber dodávateľa stavby – realizácia stavby</i>	
Zdroje financovania:	<i>Eurofondy – OP Životné prostredie Envirofond, dotácie, granty rozpočet obce</i>	
Predpokladané náklady na investíciu:	<i>12 000 000 Sk, z toho 1. etapa 2 850 000 Sk</i>	
Termín realizácie:	<i>2008 – 2009</i>	
Zodpovednosť:	<i>starosta obce</i>	
Indikátory plnenia:	<i>počet pripojených domácností na verejný vodovod</i>	

Aktivita:	<i>Aktivita 1.1.3.1: Projekt plynofikácie obce Píla</i>	
Názov projektu:	<i>Plynofikácia obce Píla</i>	
Zdôvodnenie:	<i>Energetická náročnosť a dôraz na ochranu životného prostredia s ohľadom na ochranu a úsporu lesov si vyžadujú náhradu súčasného spôsobu vykurovania v obci drevom, príp. uhlím za kúrenie plynom, čo predpokladá a vyžaduje zavedenie plynofikácie aj do obce Píla.</i>	
Úlohy:	<ul style="list-style-type: none">– získanie stavebného povolenia – obnova– zabezpečenie finančných prostriedkov– výber dodávateľa stavby– realizácia stavby	
Zdroje financovania:	<i>Slovenský plynárenský priemysel, a.s. rozpočet obce</i>	
Predpokladané náklady na investíciu:	<i>5 000 000 Sk</i>	
Termín realizácie:	<i>2010</i>	
Zodpovednosť:	<i>starosta obce</i>	
Indikátory plnenia:	<i>počet domácností v obci napojených na plynofikáciu v obci</i>	

Aktivita:	<i>Aktivita 1.2.1.1: Rekonštrukcia ciest III. Triedy v obci Píla</i> <i>Aktivita 1.2.1.2: Rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci Píla</i>	
Názov projektu:	<i>Rekonštrukcia miestnej komunikácie – „do Sujov“ – a regulácia miestneho potoka v obci Píla</i>	
Zdôvodnenie:	<i>Stav miestnej komunikácie „do Sujov“ predstavuje v súčasnom období len spevnenú plochu zavedenú asfaltovou drťou, ktorej povrch nie je rovný a bezpečný. Na komunikácii je množstvo výtlkov a potrebuje v značnej miere rekonštrukciu. Potrebné je v danom úseku zabezpečiť aj reguláciu miestneho potoka.</i>	
Úlohy:	<ul style="list-style-type: none">– spracovanie projektovej dokumentácie– získanie stavebného povolenia– spracovanie realizačného projektu– zabezpečenie finančných prostriedkov– výber dodávateľa stavby– realizácia stavby	
Zdroje financovania:	<i>Program rozvoja vidieka na roky 2007 – 2013 granty, dotácie rozpočet obce</i>	
Predpokladané náklady na investíciu:	<i>2 500 000 Sk</i>	
Termín realizácie:	<i>2010</i>	
Zodpovednosť:	<i>starosta obce</i>	
Indikátory plnenia:	<i>dĺžka zrekonštruovanej komunikácie</i>	

Aktivita:	<i>Aktivita 1.2.2.1: Výstavba chodníkov v obci Píla</i> <i>Aktivita 1.3.2.1: Projekty úpravy verejného priestranstva a zastávky v obci Píla</i>
Názov projektu:	<i>Výstavba chodníka pozdĺž hlavnej cesty v obci a revitalizácia centra obce Píla</i>
Zdôvodnenie:	<i>V obci Píla absentujú chodníky, čím sa zvyšuje nebezpečenstvo pohybu obyvateľov po obci. Najfrekvencovanejšiu komunikáciu v obci predstavuje prístupová komunikácia po centrum obce, kde sa nachádza aj zastávka autobusov a obchody. Výstavba chodníka pozdĺž tejto komunikácie – hlavnej cesty do obce a revitalizácia centra obce (vrátane zastávky) okrem zabezpečenia bezpečnosti miestnych obyvateľov aj skrášľi obec, čím zvýši jej estetickú hodnotu a meno na verejnosti.</i>
Úlohy:	<ul style="list-style-type: none">– spracovanie projektovej dokumentácie– získanie stavebného povolenia– spracovanie realizačného projektu– zabezpečenie finančných prostriedkov– výber dodávateľa stavby– realizácia stavby
Zdroje financovania:	<i>Program rozvoja vidieka na roky 2007 – 2013</i> <i>dotácie, granty</i> <i>rozpočet obce</i>
Predpokladané náklady na investíciu:	<i>1 500 000 Sk</i>
Termín realizácie:	<i>2010 – 2011</i>
Zodpovednosť:	<i>starosta obce</i>
Indikátory plnenia:	<i>upravené námestie obce, dĺžka vybudovaného chodníka</i>

Aktivita:	<i>Aktivita 1.3.1.1: Revitalizácia miestneho parku</i> <i>Aktivita 2.4.1.1: Úpravy a rekonštrukčné práce na existujúcich športových zariadeniach – ihrisko v parku a priestory posilňovne</i>
Názov projektu:	<i>Revitalizácia miestneho parku v obci Píla</i>
Zdôvodnenie:	<i>V centre obce Píla sa nachádza park, ktorý je v súčasnom období dostatočne využívaný hlavne mladšou generáciou obyvateľov obce – deťmi a mládežou. Vybavenie parku a jeho technické zabezpečenie nie je na požadujúcej úrovni a preto si tieto priestory vyžadujú rekonštrukciu a úpravu s cieľom dosiahnuť dôstojné miesto pre hry, zábavu, šport, ale aj oddych miestnych obyvateľov.</i>
Úlohy:	<ul style="list-style-type: none">– zabezpečenie finančných prostriedkov– výber dodávateľa stavby– realizácia stavby
Zdroje financovania:	<i>Program rozvoja vidieka na roky 2007 – 2013</i> <i>Program obnovy dediny</i> <i>Priestory, granty, dotácie</i> <i>rozpočet obce</i>
Predpokladané náklady na investíciu:	<i>1 000 000 Sk</i>
Termín realizácie:	<i>2008 – 2009</i>
Zodpovednosť:	<i>starosta obce</i>
Indikátory plnenia:	<i>upravená plocha parku</i>

Priorita č. 7: Tvorba a ochrana životného prostredia

Aktivita:	<i>Aktivita 7.2.1.3: Umiestnenie odpadových košov pravidelne po celej obci pre separovaný zber</i>
Názov projektu:	<i>Zabezpečenie veľkoobjemových kontajnerov na území obce</i>
Zdôvodnenie:	<i>Zber a následná likvidácia odpadu predstavuje základný prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia. V obci Píla v súčasnom období absentujú zberné kontajnery na odpad, čo v značnej miere limituje vyššie uvedené aktivity – zber odpadu. Cieľom je zabezpečiť minimálne 3 ks veľkoobjemových kontajnerov pre tieto účely.</i>
Úlohy:	<i>– zabezpečenie finančných prostriedkov – výber dodávateľa kontajnerov – dodanie a umiestnenie kontajnerov v obci</i>
Zdroje financovania:	<i>Program obnovy dediny Envirofond, Recyklačný fond dotácie, granty rozpočet obce</i>
Predpokladané náklady na investíciu:	<i>125 000 Sk</i>
Termín realizácie:	<i>2008</i>
Zodpovednosť:	<i>starosta obce</i>
Indikátory plnenia:	<i>počet kontajnerov rozmiestnených v obci</i>

IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ**8. Zabezpečenie PHSR**

Podľa platnej legislatívy SR obec vypracúva, schvaľuje a pravidelne vyhodnocuje PHSR obce a zabezpečuje jeho plnenie.

Po schválení rozvojového dokumentu obce nastáva vlastná realizácia stanovených priorít a cieľov smerujúcich k dosiahnutiu jeho strategického cieľa, opatrení a úloh. Uskutočnenie aktivít uvedených v PHSR predpokladá určité finančné a administratívne zabezpečenie na úrovni obce.

8.1 Finančné zabezpečenie PHSR – spôsoby financovania rozvoja obce

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu PHSR je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom sú vlastné zdroje obce.

V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal PHSR v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania nenávratných finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov, možností rozpočtu obce, vstupu investorov do obce ap.

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných priorít, cieľov, opatrení a aktivít na základe auditu pripravovaných projektových zámernov v réžii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol navrhnutý plán realizácie PHSR obce. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať, kto by mal byť žiadateľom ako aj určuje predpokladané časové rámce realizácie projektových zámernov. Uvedené informácie poskytuje časť 7.3 Akčné plány.

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce.

Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektmi. Je preto nevyhnutné identifikovať zdroje, ktoré umožnia ich realizáciu.

Finančné prostriedky potrebné na realizáciu projektov budú v zásade pochádzať z troch zdrojov:

- **verejné zdroje (rozpočet obce, štátny rozpočet),**
- **súkromné zdroje,**
- **fondy Európskej únie.**

➤ **verejné zdroje**

Z prevedenej majetkovej a rozpočtovej analýzy obce je zrejmé, že obec sama nezávládne realizovať po stránke finančnej všetky investície. Dôležité bude preto získanie finančných prostriedkov z externých zdrojov, predovšetkým fondov EÚ.

V prípade zamietnutia žiadosti o nenávratný finančný príspevok z Európskej únie je potrebné určiť náhradné zdroje financovania. Niektoré projekty bude možné realizovať v redukovanom rozsahu alebo na etapy rozložené na dlhšie časové úseky z obecného rozpočtu. V prípade iných projektov, najmä takých, ktoré sú schopné generovať zisky, prichádza do úvahy spoluúčasť súkromného sektora alebo využitie bankových úverových produktov.

V súčasnosti majú mestá a obce len minimálne možnosti získania grantov zo štátneho rozpočtu na rozvojové aktivity (ak nepočítame automatické dofinancovanie príspevku zo štrukturálnych fondov). Väčšina štátnych fondov bola zrušená; jediným fondom poskytujúcim aspoň limitovanú nenávratnú finančnú pomoc pre investičné projekty obcí je Štátny fond rozvoja bývania. V minulom období zohrával dôležitú úlohu pri rozvoji environmentálnej infraštruktúry Štátny fond životného prostredia, pričom v súčasnosti bol opätovne vytvorený pod názvom Environmentálny fond. Čerpanie zdrojov z tohto fondu je možné od roku 2005.

Okrem toho sú k dispozícii aj dotácie z výťažku lotérií, štátne dotácie z účelových fondov, financie z Národných projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny), nadácie, neinvestičné fondy, účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...), Svetová banka...

➤ **súkromné zdroje**

Súkromné prostriedky predstavujú najjednoduchšiu formou investovania, nakoľko ich použitie závisí výlučne od rozhodnutia ich vlastníka. Pri investovaní súkromných zdrojov investor hľadá primárne ziskovú návratnosť, ich význam pre regionálny rozvoj spočíva v tom, že obvykle prinášajú nové pracovné miesta, skvalitňujú služby pre návštevníkov obce i pre miestnych obyvateľov. V súčasnom období je však investovanie súkromných prostriedkov do neziskových aktivít zatiaľ zriedkavé, rovnako ako v zahraničí je často realizované investovanie na báze Joint Ventures – t. j. podniky so spoločným kapitálovým vkladom verejného subjektu (miestnej samosprávy) a súkromnej spoločnosti.

➤ **fondy Európskej únie**

Po vstupe SR do Európskej Únie sa mestám, obciam a ďalším subjektom otvorili možnosti získania dodatočných finančných prostriedkov z fondov EÚ. Európska regionálna politika si kladie za cieľ vyrovnávanie rozdielov medzi regiónmi v zmysle finančnej solidarity.

Slovenská republika, ako nový členský štát EÚ po prvýkrát čerpala finančné prostriedky z fondov EÚ v oblasti politiky súdržnosti (kohéznej politiky) na základe dokumentu Rámec podpory Spoločenstva

v rokoch 2004 – 2006, t. j. v skrátenom programovom období, ktoré sa pre pôvodné členské štáty EÚ 15 začalo už v roku 2000.

Programové obdobie 2007 – 2013 je teda pre Slovenskú republiku prvým programovým obdobím, v ktorom bude mať možnosť využívať zdroje z fondov EÚ v priebehu celého jeho trvania, a to na základe dokumentu Národný strategický referenčný rámec (ďalej len „NSRR“). V programovom období 2007-2013 je Kohézna politika EÚ realizovaná prostredníctvom cieleného smerovania príspevkov z fondov EÚ na napĺňanie jej **troch hlavných cieľov**, ktorými sú **konvergencia, regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť** a tiež európska teritoriálna spolupráca.

V nadväznosti na identifikované disparity a faktory rozvoja stratégia NSRR koncentruje príspevky do nasledujúcich tematických – **strategických priorít**:

- **infraštruktúra a regionálna dostupnosť** zvyšujúca atraktívnosť územia pre investovanie a život obyvateľov,
- **znalostná (vedomostná) ekonomika** zvyšujúca konkurencieschopnosť produkčnej sféry prostredníctvom kvalitnejších technológií a procesov v produkčnej sfére,
- **ľudské zdroje** schopné uskutočňovať zmeny vedúce k rastu významu poznatkov v spoločnosti.

Stratégia, priority a ciele NSRR budú implementované cez 11 operačných programov v rámci jednotlivých cieľov kohéznej politiky EÚ:

- 6 operačných programov v rámci cieľa Konvergencia, z toho:
 - 4 operačné programy spolufinancované z ERDF pokrývajúce celú SR okrem Bratislavského kraja (Regionálny operačný program, OP Informatizácia spoločnosti, OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast a OP Zdravotníctvo);
 - 2 operačné programy spolufinancované z ERDF a KF pokrývajúce celú SR vrátane Bratislavského kraja (OP Doprava a OP Životné prostredie);
- 3 operačné programy spoločné pre obidva ciele – cieľ Konvergencia i cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť, t.j. pokrývajúce celú SR vrátane Bratislavského kraja – jeden spolufinancovaný z ERDF (OP Výskum a vývoj) a dva z ESF (OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia a OP Vzdelávanie);
- 1 operačný program Technická pomoc v rámci cieľa Konvergencia;
- 1 operačný program spolufinancovaný z ERDF v rámci cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť pre Bratislavský kraj.

V programovom období 2007 – 2013 budú rozvoj vidieka a rybné hospodárstvo podporené z dvoch samostatných fondov z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre podporu rozvoja vidieka (EAFRD) a z Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo (EFF), ktoré sú na rozdiel od programového obdobia 2004 – 2006 vyčlenené zo štrukturálnych fondov.

Príklady možných aktivít vhodných pre samosprávu v programovacom období 2007 - 2013

1. Regionálny operačný program (pre obce zaradené v póloch rastu)

- ✓ investičné aktivity zamerané na rekonštrukciu, rozširovanie a modernizáciu existujúcich objektov (materských a základných škôl a príslušných školských zariadení),
- ✓ investičné aktivity zamerané na budovanie nových zariadení sociálnych služieb a zariadení na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, vrátane obstaranie príslušného vnútorného zariadenia,
- ✓ investičné aktivity zamerané na rekonštrukciu a rozširovanie existujúcich zariadení sociálnych služieb a zariadení na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately.

- ✓ modernizácia infraštruktúry pamäťových a fondových inštitúcií na regionálnej a miestnej úrovni u inštitúcií v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávnych krajov a miestnej samosprávy,
- ✓ záchrana a revitalizácia významných pamiatkových objektov plniacich hospodárske a spoločenské funkcie typu kúrie, kaštiele, meštianske domy a pod., ako i obnova a regenerácia historických parkov miest a obcí,
- ✓ podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest II. a III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť regiónu,
- ✓ príprava územno-plánovacej dokumentácie, územno-plánovacích podkladov, PHSR, rozvojových štúdií, štúdií zhodnotenia, štúdií využitia územia, príprava projektov miestnych rozvojových aktivít pre prípravu projektov podporovaných z verejných zdrojov, príprava projektov regenerácie a revitalizácie sídiel a ich častí,
- ✓ dobudovanie technickej infraštruktúry sídiel a realizácia komplexných projektov regenerácie sídiel, ich častí a zón,
- ✓ modernizácia, obnova a zvýšenie energetickej efektívnosti panelových bytov,
- ✓ výstavba a rekonštrukcia stavebných štruktúr (napr. chodníkov, mostov,),
- ✓ podpora úpravy verejných priestranstiev, verejnej zelene a dôležitých priestorových areálov s multifunkčným využitím,
- ✓ regenerácia rómskych osídlení,
- ✓ rekonštrukcia miestnych komunikácií IV. triedy,
- ✓ podpora budovania a rekonštrukcie nekomerčnej mikroinfraštruktúry k strediskám cestovného ruchu, najmä infraštruktúry, ktorá sama o sebe neprodukuje zisk (parkoviská, inžinierske siete, verejné sociálne zariadenia, odpočívadlá, orientačné tabule a pod.),
- ✓ výroba a inštalácie informačných tabúl pri cestných trasách, podpora systémov jednotného značenia turistických atrakcií (tzv. hnedé tabule),
- ✓ podpora výstavby, obnovy a značenia lyžiarskych tratí, vodných mól, prístavísk, termálnych kúpalísk, lanoviek vo vlastníctve verejného sektora a pod.,
- ✓ podpora budovania a rekonštrukcie zariadení podporujúcich turistickú atraktivitu komplexného turistického programu s celoročným využitím (umelecké dielne, festivaly, prezentácie národného folklóru, zvykov a tradícií, folklórnych múzeí, atď.),
- ✓ podpora vzniku klastrov a združení cestovného ruchu,
- ✓ podpora tvorby ucelenej ponuky produktov cestovného ruchu s dôrazom na efektívne využitie prírodného a kultúrneho potenciálu,
- ✓ podpory prezentácie cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni doma i v zahraničí vytváranie a podpora existujúcich turisticko-informačných kancelárií,
- ✓ podpora obnovy a rekonštrukcie kultúrno-náučných chodníkov a podobných aktivít v priamej väzbe na cestovný ruch,
- ✓ spracovanie projektových štúdií pre realizáciu komplexných projektov s celoročným využitím s regionálnym alebo národným významom.

2. OP Životné prostredie

- ✓ zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov pri prednostnom využití už vybudovaných vodárenských zdrojov,
- ✓ monitorovanie kvantity a kvality povrchových vôd,
- ✓ protipovodňová ochrana územia SR,
- ✓ skvalitňovanie monitorovacieho systému kvality ovzdušia SR podľa požiadaviek EÚ ako aj skvalitnenie Národného emisného inventarizačného systému (NEIS),
- ✓ návrh a vybudovanie funkčného systému zberu, recyklácie, regenerácie a zneškodňovania látok poškodzujúcich ozónovú vrstvu,
- ✓ znižovanie emisií skleníkových plynov spolu so znižovaním emisií základných znečisťujúcich látok

- ✓ zmena palivovej základne energetických zdrojov na výrobu tepla a teplej vody v prospech využívania obnoviteľných zdrojov,
- ✓ zavádzanie nových a zefektívňovanie existujúcich systémov separovaného zberu komunálneho odpadu na základe vytvorenia koncepčných východísk separovaného zberu,
- ✓ znižovanie nebezpečných vlastností odpadov na základe zodpovedajúcich koncepčných východísk,
- ✓ nakladanie s nebezpečnými odpadmi vrátane výstavby a rekonštrukcie zariadení s cieľom ich zneškodnenia environmentálne vhodným spôsobom,
- ✓ monitorovanie a prieskum environmentálnych záťaží a spracovanie rizikových analýz,
- ✓ sanácia najrizikovejších environmentálnych záťaží,
- ✓ dobudovanie informačného systému environmentálnych záťaží.

3. OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast

- ✓ zakúpenie pozemkov na realizáciu predmetných projektov,
- ✓ výstavba a vybavenie hmotnej infraštruktúry (rekonštrukcia, alebo výstavba budov a technologických priestorov vrátane sietí),
- ✓ vybavenie budov (napr. vybavenie kancelárskych priestorov, konferenčných miestností, spoločných priestorov, atď.) a technologických priestorov (high-tech uzly, prístroje a zariadenia, atď.),
- ✓ výstavba a revitalizácia hnedých priemyselných parkov,
- ✓ technická asistencia na rozbeh predmetných projektov – poradenstvo pri spracovaní prevádzkových manuálov, podnikateľských a finančných plánov, PR a akvizícii klientov;
- ✓ výber personálu, úhrada časti miezd, školenie, vzdelávanie a odborná príprava, elektronický obchod, prepájanie sietí, atď.,
- ✓ dotácia na prevádzku služieb,
- ✓ budovanie a modernizácia osvetlenia pre obce a mestá (verejný sektor),
- ✓ a ďalšie oprávnené aktivity, ktoré podporujú ciele opatrenia.

4. Program rozvoja vidieka SR na programovacie obdobie 2007 – 2013 (pre obce mimo pólov rastu)

- ✓ rekonštrukcia a modernizácia nízko kapacitných ubytovacích zariadení – stavebné investície, investície do vnútorného vybavenia a zariadenia vrátane pripojenia na internet,
- ✓ výstavba, rekonštrukcia a modernizácia kempingového ubytovania vrátane oplatenia, osvetlenia a sociálnych zariadení,
- ✓ marketing služieb vidieckeho cestovného ruchu a rozvoja regiónu,
- ✓ príprava programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí,
- ✓ rekonštrukcia a modernizácia vodovodov a kanalizácie,
- ✓ zriaďovanie, rekonštrukcia a modernizácia remeselných dvorov podporujúcich oživenie tradičných remesiel, produkcie tradičných vidieckych produktov a zamestnanosti,
- ✓ rekonštrukcia a modernizácia miestnych ciest, lávok, mostov,
- ✓ rekonštrukcia a modernizácia chodníkov, verejného osvetlenia, rekreačných zón, verejných priestranstiev a parkov,
- ✓ rekonštrukcia a modernizácia verejných objektov (školy, škôlky a pod.),
- ✓ výstavba, rekonštrukcia a modernizácia cyklotrás, náučných chodníkov, detských a športových ihrísk, tržníc, amfiteátrů, autobusových zastávok,
- ✓ rekonštrukcia a modernizácia stavieb a objektov historického, kultúrneho a spoločenského významu vrátane ich okolia (okrem lokalít UNESCO),
- ✓ výstavba, rekonštrukcia a modernizácia rekreačných a ubytovacích zariadení - stavebné investície, investície do vnútorného vybavenia, zariadenia a technológií vrátane pripojenia na internet,
- ✓ štúdie v oblasti získavania zručností, oživovania a vykonávania stratégií miestneho rozvoja (vypracovanie podkladov, vlastnej štúdie, analýzy, odporúčania),

- ✓ opatrenia na poskytovanie informácií o oblasti a stratégií miestneho rozvoja,
- ✓ vzdelávanie zamestnancov verejno-súkromných partnerstiev, ktorí sa podieľajú na príprave a vykonávaní stratégie miestneho rozvoja
- ✓ propagačné podujatia a vzdelávanie vedúcich pracovníkov verejno-súkromných partnerstiev, súvisiace s prípravou na prístup Leader (účasť na workshopoch, školeniach.)

8. 2 Personálne zabezpečenie PHSR – vytvorenie koordinačných skupín zabezpečujúcich realizáciu plánov z PHSR v budúcnosti

Vypracovaním a schválením výsledného dokumentu PHSR sa proces strategického plánovania nekončí. Definovanie konkrétnych projektov v podobe rámcových akčných plánov je len prvým krokom, prostredníctvom ktorého možno posunúť stratégiu bližšie k realizácii.

V ďalšej fáze je potrebné vytvoriť organizačné štruktúry zabezpečujúce realizáciu cieľov – zriadiť pracovný tím pre implementáciu a delegovať naň túto úlohu. Pracovný tím by mal vyvíjať činnosť v úzkej väzbe na obecné zastupiteľstvo a na jeho odborné komisie. Podstatou jeho činnosti bude podnikať kroky smerujúce k realizácii projektov, pripravovať projekty a koordinovať aktivity účastníkov rozvojového procesu.

Zodpovednosť za realizáciu jednotlivých aktivít, opatrení, projektov je definovaná v kapitole 7 – Akčné plány. Každý projekt má stanoveného garanta (subjekt zodpovedný za realizáciu), prípadne aj spolupracujúce subjekty. To znamená, že úlohou pracovného tímu nebude priamo realizovať jednotlivé projekty, ale koordinovať ich prípravu a súvisiace plánovacie procesy. Avšak vzhľadom k skutočnosti, že garantom väčšiny projektov je obec, možno predpokladať personálne prekryvanie činností administratívnych štruktúr miestnej samosprávy a pracovnej skupiny.

Nevyhnutnou podmienkou plnenia programu je teda administratívne zabezpečenie jeho realizácie. Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa doporučuje zriadiť nasledovné orgány tímu s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

1. Výbor pre PHSR – ide o poradný orgán zložený zo starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Úlohou výboru bude:

- v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHSR a stav finančného čerpania prostriedkov,
- posúdiť dopadovú analýzu PHSR,
- posúdiť plán na ďalšie obdobie,
- navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHSR.

2. Komisia strategického rozvoja – predstavuje výkonný útvar zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHSR. Úlohou útvaru bude:

- vypracovávať projekty (alebo participovať na ich tvorbe v spolupráci s profesionálmi),
- koordinovať projekty,
- monitorovať realizáciu projektov,
- vypracovávať dopadové analýzy projektov,
- spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii projektov,
- vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHSR,
- dohliadať nad ekonomickým čerpaním projektových prostriedkov,
- zbierať podklady o projektoch v rámci PHSR realizovaných inými subjektami,
- viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík obce,
- sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v obci,
- poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

3. Koordinátor pre stratégiu – bude mať za úlohu:

- fungovať ako výkonný tajomník,
- koordinovať realizáciu PHSR,
- predkladať správy,
- podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHSR,
- koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území obce,
- zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj obce,
- podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj obce.

4. Vlastní zamestnanci obce a jej obyvatelia

Do realizácie PHSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci, príp. obyvatelia obce Píla.

Vo všeobecnosti sa odporúča zloženie pracovného tímu z nasledovných osobností:

- starosta obce,
- odborné komisie pri OZ,
- podnikateľské subjekty,
- zainteresovaní obyvatelia (ktorí deklarovali záujem participovať na rozvoji obce),
- predstavitelia subjektov spolupracujúcich na realizácii aktivít/projektov.

9. Monitorovanie, vyhodnotenie a modifikácia PHSR

Pracovný tím pre implementáciu by okrem úlohy „transformovať strategickú víziu a ciele na skutočnosť“ mala plniť aj **monitorovaciu úlohu**. Jej náplňou bude sledovať zmeny v smerovaní vývoja obce, zmeny vonkajších podmienok rozvoja, ako aj nové požiadavky obyvateľov a ďalších cieľových skupín (návštevníkov, podnikateľov).

Na základe zistených skutočností je potrebné uskutočniť revíziu aktuálnosti strategických cieľov, čo môže viesť k ich prípadnému prehodnoteniu. Obdobne by sa mal aktualizovať aj katalóg projektov (akčné plány) – úspešne završené projekty by mali byť priebežne nahradzované novými projektmi, podporujúcimi kontinuitu v dosahovaní stanovených cieľov. Špeciálnym nástrojom pre uskutočňovanie monitoringu sú kvantitatívne indikátory úspešnosti projektu, ktoré pomôžu odpovedať na otázku „či sa darí dosahovať to, čo sme si stanovili, či postupujeme správnym smerom“.

Pracovná skupina pre implementáciu a monitoring by sa mala schádzať na spoločných stretnutiach aspoň raz za rok. Na stretnutí by sa zhodnotilo plnenie plánu, doterajší postup realizácie a prediskutovali a odsúhlasili zmeny v pláne.

Monitorovanie realizácie PHSR obce budú uskutočňovať jednotlivé orgány pracovného tímu:

- výbor pre PHSR,
- komisia strategického rozvoja,
- koordinátor pre stratégiu.

9.1 Spôsob monitorovania PHSR

Monitorovanie plnenia PHSR bude vykonávať komisia strategického rozvoja. Koordinátor pre stratégiu bude pravidelne pripravovať správy o postupe realizácie a príprave projektov, o vlastnej činnosti a o iných aktivitách súvisiacich s plnením PHSR.

Koordinátor pre stratégiu bude predkladať na zasadnutia výboru správy o realizácii PHSR, pre posúdenie súladu aktivít s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Výbor vydá k realizácii stanovisko, ktoré sa predloží poslancom na Obecné zastupiteľstvo pri schvaľovaní ročných rozpočtov.

Počas roka sa môže každý poslanec obecného zastupiteľstva oboznámiť s priebehom plnenia PHSR u členov komisie strategického rozvoja alebo u Koordinátora pre stratégiu.

9. 2 Vyhodnotenie a spôsob modifikovania PHSR

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je dokument živý, prístupný a adaptabilný na meniace sa podmienky. Je v ňom síce stanovená určitá línia rozvoja obce, ktorá definuje smerovanie obce v najbližších rokoch. Poukazuje na to, ktoré priority je z hľadiska stanovených cieľov potrebné naplniť tak, aby sa zabezpečil trvalo udržateľný rozvoj obce.

Všetky zmeny v dokumente schvaľuje obecné zastupiteľstvo, ktoré zároveň kontroluje, monitoruje a hodnotí plnenie stanovených cieľov tohto strategického plánu. Realizáciu jednotlivých opatrení koordinuje starosta obce, resp. vybraní a poverení zástupcovia.

Popis činnosti monitorovacieho výboru, t.j. komisie strategického rozvoja:

1. spracovať monitorovaciu správu PHSR za príslušný rok každoročne v termíne do 30. 4. nasledujúceho roku,
2. prezentácia monitorovacej správy pred obecným zastupiteľstvom,
3. stanoviť hodnoty ukazovateľov pre jednotlivé aktivity,
4. zabezpečiť informovanosť verejnosti o programe a jeho plnení,
5. aktualizácia PHSR obce na základe výsledkov monitorovacej správy prípadne podnetov obecného zastupiteľstva.

Súčasťou monitorovacej správy sú monitorovacie formuláre, ktoré sa vyplňajú pre každú aktivitu samostatne. V monitorovacom formulári sa sleduje najmä miera plnenia danej aktivity v porovnaní s plánovanými hodnotami ukazovateľov.

Spôsob modifikovania PHSR

Predkladať návrhy na modifikovanie PHSR bude v právomoci Výboru pre PHSR. Koordinátor pre stratégiu môže tiež predkladať Výboru návrhy na doplnenie PHSR. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť Útvaru návrh na modifikovanie PHSR.

Na zasadnutia výboru pre PHSR v termíne schvaľovania obecného rozpočtu predloží koordinátor pre stratégiu dopadovú analýzu plnenia PHSR.

Doplnenie PHSR sa uskutoční formou vypracovania Návrhu na doplnenie PHSR, ktorý bude obsahovať konkrétne nové špecifické ciele, opatrenia, aktivity a úlohy. Návrh sa predloží na schválenie obecnému zastupiteľstvu. Ak doplnenie PHSR bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Výboru pre PHSR alebo obecného zastupiteľstva.

Záver

PHSR obce Píla je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, jej prioritné rozvojové oblasti, ciele a aktivity smerujúce k ich naplneniu. Predstavuje nástroj na efektívne riadenie rozvoja, prostredníctvom navrhnutých opatrení na riešenie akútnych problémov obce a jej obyvateľov, ale aj na využitie definovaných potenciálov ďalšieho rozvoja obce.

Vypracovanie programu prispeje k splneniu jedného zo základných princípov regionálnej politiky, ktorým je princíp programovania. Vypracovanie takéhoto dokumentu vyplýva zo Zákona č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sa podpora regionálneho rozvoja na úrovni obce uskutočňuje v súlade s programovaním na základe programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Zámerom vypracovania dokumentu PHSR obce bolo špecifikovať problémové oblasti, vytvoriť podmienky pre efektívnejšie využívanie finančných zdrojov pri realizácii prioritných opatrení a naštartovať tak proces trvalo udržateľného rozvoja obce Píla. Dokument PHSR obce Píla bol vypracovaný pre časový horizont predstavujúci obdobie 2007 – 2013 v úzkej spolupráci spracovateľa dokumentu a pracovnej skupiny vytvorenej z vybraných zástupcov obce.

Bol spracovaný ako podporný dokument pre stanovenie priorít a opatrení rozvoja obce Píla. Z hľadiska štruktúry bol rozdelený na štyri základné časti. Prvá časť charakterizuje samotný dokument, jeho štruktúru a potrebu vzniku. Druhá časť je analytická, ktorá popisuje skutkový stav obce Píla v jednotlivých oblastiach jej života v súčasnosti. Jej súčasťou je aj dotazníkový prieskum, analýza zistených problémových oblastí a SWOT analýza. Tretia časť predstavuje strategickú – návrhovú časť, v ktorej sú zadefinované hlavné priority a opatrenia rozvoja obce Píla na stanovené obdobie.

Hlavným cieľom PHSR obce Píla je zlepšiť kvalitu života občanov, sociálnu súdržnosť obce, vytvoriť podmienky pre ekonomický rozvoj, presadzovať koncept trvalo udržateľného rozvoja a vytvoriť plán projektov tak, aby obec Píla svojím rozvojom rástla a prispievala v rámci Banskobystrického samosprávneho kraja k znižovaniu disparít vo všetkých oblastiach každodenného života obyvateľov tohto regiónu.

Vykonateľnosť jednotlivých opatrení a tým dosiahnutie stanovených cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je finančná náročnosť jednotlivých priorít. Taktiež dôležitým faktorom sú možné komplikované vlastnícke vzťahy. Realizátormi PHSR nie je len obec a miestna samospráva, ale aj podnikateľské subjekty, preto popri financovaní z rozpočtu obce sa pri jednotlivých opatreniach počíta perspektívne s viac zdrojovým financovaním.

Schválený PHSR je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové aktivity a opatrenia, resp. môžu sa niektoré aktivity a opatrenia rušiť. PHSR obce Píla je rozvojový dokument, ktorý bude pravidelne vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva.

Použitá literatúra a zdroje údajov

Literatúra

- CD: Štatistický úrad SR – Krajská správa v Banskej Bystrici: Obce Banskobystrického kraja v roku 2003.
- CD: Štatistický úrad SR – Krajská správa v Banskej Bystrici: Vekové zloženie obyvateľstva Banskobystrického kraja. 2006.
- CD: Štatistický úrad SR – Krajská správa v Banskej Bystrici: Stav a pohyb obyvateľstva Banskobystrického kraja. 2006.
- Drenko, J. – Píla. Monografia, rukopis. 2006.
- <http://en.wikipedia.org/wiki/Píla>.
- <http://www.mikroregjavor.sk/pila.htm>.
- <http://www.novohrad.com/sk/kategoria/obce/Píla/>.
- <http://www.obce.info>
- <http://www.statistics.sk>
- Národný strategický referenčný rámec SR 2007 – 2013.
- Program hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2007 – 2013.
- Program sociálneho a ekonomického rozvoja mikroregiónu Javor. 2002.
- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001. Štatistický úrad SR, 2002.
- TU Zvolen, Fakulta ekológie a environmentalistiky: Krajinárska štúdia Mikroregión Javor. 2006.
- Vlastivedný Slovník obcí na Slovensku I. Veda, 1976.
- Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.

Metodický základ

- Metodická príručka pre vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja, 2004.
- Príručka pre mikroregióny a obce na prípravu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Enterplan, 2002.
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce – význam, štruktúra a základné metodické tézy. 2004.

Štatistické informácie a stanoviská pre PHSR

- Štatistický úrad SR – Krajská správa v Banskej Bystrici,
- Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Lučenci,
- Obecný úrad Píla,
- iné právnické a fyzické osoby,
- vlastné zdroje z prieskumu – dotazníky a formuláre na identifikáciu projektov.

Prílohy

- Dotazník pre prípravu PHSR obce Píla,
- Schéma vzájomného vplyvu problémových oblastí na rozvoj obce Píla,
- Štatistická odvetvová klasifikácia ekonomických činností (OKEČ),
- Výpis z uznesenia Obecného zastupiteľstva obce Píla č. 8/2007 zo dňa 21. decembra 2007.

Prílohy